

საქართველო, 2021წ.

წინამდებარე ვერსია
ანაცვლებს 2021 წლის
ივნისის ვერსიას

ღანეიგვის სანეიგპლვანელო

ხარისხის მართვის საერთაშორისო
სტანდარტი (ხმსს) 1 - ხარისხის მართვა
ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ
ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან
მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და
დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

IAASB

International Auditing
and Assurance
Standards Board

დანერგვის სახელმძღვანელო

ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 -
ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური
ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და
დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

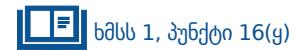
შინაარსი

შესავალი	3
ხარისხის მართვის სისტემაზე პასუხისმგებლობა	14
ფირმის რისკის შეფასების პროცესი	17
მმართველობა და ხელმძღვანელობა	33
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები	36
დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება	39
გარიგების შესრულება	41
რესურსები	43
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	55
საკასუხო ზომების განსაზღვრა	60
მონიტორინგისა და რეგულირების პროცესი	63
ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურება	82
ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება	87
დოკუმენტაცია	94

წინამდებარე პუბლიკაცია მომზადებულია აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IAASB) პერსონალის მიერ. სტანდარტის დანერგვის სახელმძღვანელოს მიზანია ხმსს 1-ის მოთხოვნების გაგებასა და გამოყენებაში აუდიტორების დახმარება. იგი არ წარმოადგენს IAASB-ის ოფიციალურ დოკუმენტს, არც ცვლის და არც უგულებელყოფს ხმსს 1-ს, რომლის ტექსტიც წარმოადგენს ოფიციალურ დოკუმენტს. გარდა ამისა, ეს პუბლიკაცია არ არის ამომწურავი და მასში განხილული ნებისმიერი მაგალითი მხოლოდ საილუსტრაციო მიზნებისთვის არის განკუთვნილი. ამ სახელმძღვანელოს გაცნობა ვერ ჩაანაცვლებს ხმსს 1-ის გაცნობას.

შესავალი

რა არის ხმს 1

IAASB-ის გარიგების სტანდარტების შესაბამისად, ფირმები შესაძლოა სხვადასხვა სახის გარიგებებს ასრულებდნენ, როგორცაა:

- ასსს-ებისა¹ (ISAs) და მგსს-ების² (ISREs)-ს შესაბამისად შესრულებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ან მიმოხილვა;
- მგსს-ების³ (ISAEs) შესაბამისად შესრულებული მარწმუნებელი გარიგებები, გასული პერიოდების ფინანსური ინფორმაციის აუდიტისა და მიმოხილვის გარდა (მაგალითად, მარწმუნებელი გარიგება გაფართოებულ გარე ანგარიშგებაზე ან მარწმუნებელი გარიგება მომსახურე ორგანიზაციების კონტროლის მექანიზმების შესახებ); ან
- დმსს-ების⁴ (ISRSs) შესაბამისად შესრულებული დაკავშირებული მომსახურების გარიგებები (ე.ი. გარიგებები შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე და კომპილაციური გარიგებები).

IAASB-ის გარიგების სტანდარტები ეხება ზემოაღნიშნული გარიგებების შესრულებას, მათ შორის გარიგების პარტნიორისა და გარიგების გუნდის პასუხისმგებლობას. ეს სტანდარტები შემუშავებულია იმის საფუძველზე, რომ ფირმაზე ვრცელდება ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტები (ხმსს 1 და ხმსს 2⁵), ან ისეთი ეროვნული მოთხოვნები, რომლებიც ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია.

ხმს 1 ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას ხარისხის მართვის სისტემის ქონასთან დაკავშირებით. ხარისხის მართვის სისტემა არის მექანიზმი, რომელიც ქმნის გარემოს, რომელიც გარიგების გუნდებს საშუალებას აძლევს და ეხმარება მაღალი ხარისხის გარიგებების შესრულებაში, ხოლო ფირმებს ეხმარება შესაბამისი გარიგების ხარისხის მიღწევაში, რადგან მიმართულია ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ხარისხის მართვაზე.

ხმს 1-მა ჩაანაცვლა მოქმედი ხკსს 1 - „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“.

ეს სიმბოლო სახელმძღვანელოში გამოიყენება ხმსს 1-ის პუნქტების მისათითებლად.

ეს ბლოკი და სიმბოლო სახელმძღვანელოში გამოიყენება ხმსს 1-ის მაგალითების გამოსაყოფად.

არსებულ სტანდარტში (ხკსს 1) შესული ძირითადი ცვლილებები

ხმს 1 მიზნად ისახავს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ქმედუნარიანობის ამაღლებას. იგი ფირმას ავალდებულებს, უზრუნველყოს ისეთი ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება. რომელიც მიესადაგება ფირმის და მის მიერ შესრულებული გარიგებების ბუნებას და გარემოებებს. გარდა ამისა, ფირმას ავალდებულებს, ხკსს 1-ით მოთხოვნილი, ცალკეულ ელემენტებზე ფოკუსირებული პოლიტიკიდან და პროცედურებიდან ხარისხის მართვის ინტეგრირებულ მიდგომაზე გადასვლას, რომელიც მთელ სისტემას ასახავს. ძირითადი ცვლილებები მოიცავს:

- ხარისხის მართვის უფრო პროაქტიულ და ფირმის სპეციფიკაზე მორგებულ მიდგომას, რომელიც ფოკუსირებულია ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, ამ მიზნებთან დაკავშირებული რისკების გამოვლენისა და მათზე რეაგირების გზით;

ეს სიმბოლო სახელმძღვანელოში გამოიყენება აშუამად მოქმედ ხკსს 1-ში განხორციელებული ცვლილებების წარმოსაჩენად.

¹ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტები.

² მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტები.

³ მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტები.

⁴ დაკავშირებული მომსახურებების საერთაშორისო სტანდარტები.

⁵ ხმსს 2, გარიგების ხარისხის მიმოხილვა.

- ფირმის მმართველობისა და ხელმძღვანელობის მიმართ გაზრდილ მოთხოვნებს, მათ შორის ხელმძღვანელობის გაზრდილ პასუხისმგებლობას;
- გაფართოებულ მოთხოვნებს, სტანდარტის მოდერნიზებისა და ფირმის გარემოზე მოქმედი ფაქტორების ასახვის მიზნით, მათ შორის მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება ტექნოლოგიებს, ქსელებს და გარე მომსახურების პროვაიდერების გამოყენებას;
- ახალ მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება ინფორმაციასა და კომუნიკაციას, მათ შორის გარე მხარეებთან კომუნიკაციას;
- მონიტორინგის და რემედიაციის მიმართ გაზრდილ მოთხოვნებს, რათა ხელი შეეწყოს ხარისხის მართვის სისტემის უფრო პროაქტიულ მონიტორინგსა და ნაკლოვანებების ეფექტურ და დროულ გამოსწორებას.

ხმს 1, პუნქტები:
5,19 და 30

ხმს 1-ის მოქმედების სფერო, რამდენადაც ის ფირმაში გამოიყენება

ხმს 1 ვრცელდება **ყველა** ფირმაზე, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს ასრულებს. თუ ფირმა ასრულებს **რომელიმე** ზემოაღნიშნულ გარიგებას, მაშინ ხმს 1 მასზე ვრცელდება.

იმ შემთხვევაში, როდესაც ფირმა ასრულებს სხვა სახის გარიგებებს, რომელიც არ რეგულირდება IAASB-ის გარიგების სტანდარტებით (მაგ., საგადასახადო ან საკონსულტაციო მომსახურებას), ხმს 1 არ მოითხოვს, რომ ხარისხის მართვის სისტემა ამგვარ გარიგებებზეც გავრცელდეს.

მიუხედავად ამისა, ხმს 1-მა შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფირმის საოპერაციო გარემოზე (მაგ., საინფორმაციო ტექნოლოგიური სისტემები და ადამიანური რესურსები), სხვა გარიგებებზე, რომლებიც არ არის IAASB-ის გარიგების სტანდარტების შესაბამისად შესრულებული გარიგებები, ან ფირმის პერსონალზე, რომელიც ჩართული არ არის IAASB-ის გარიგების სტანდარტების შესაბამისი გარიგებების შესრულებაში. ეს იმით აიხსნება, რომ ხმს 1 ხარისხის მართვას არ განიხილავს როგორც ფირმის განცალკევებულ ფუნქციას. ამის ნაცვლად, ხარისხის მართვის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, ხმს 1 ხელს უწყობს ხარისხის მართვის ინტეგრირებას ფირმის კულტურაში, ფირმის სტრატეგიაში, საოპერაციო საქმიანობასა და ბიზნესპროცესებში. გარდა ამისა, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა შესაძლოა გავრცელდეს ფირმის სხვა მიმართულებებზეც, კანონების, რეგულაციების ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვის მიზნით.

მაგალითები იმისა, თუ როგორ შეიძლება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ გავლენა იქონიოს ფირმის საქმიანობის სხვა ასპექტებზე

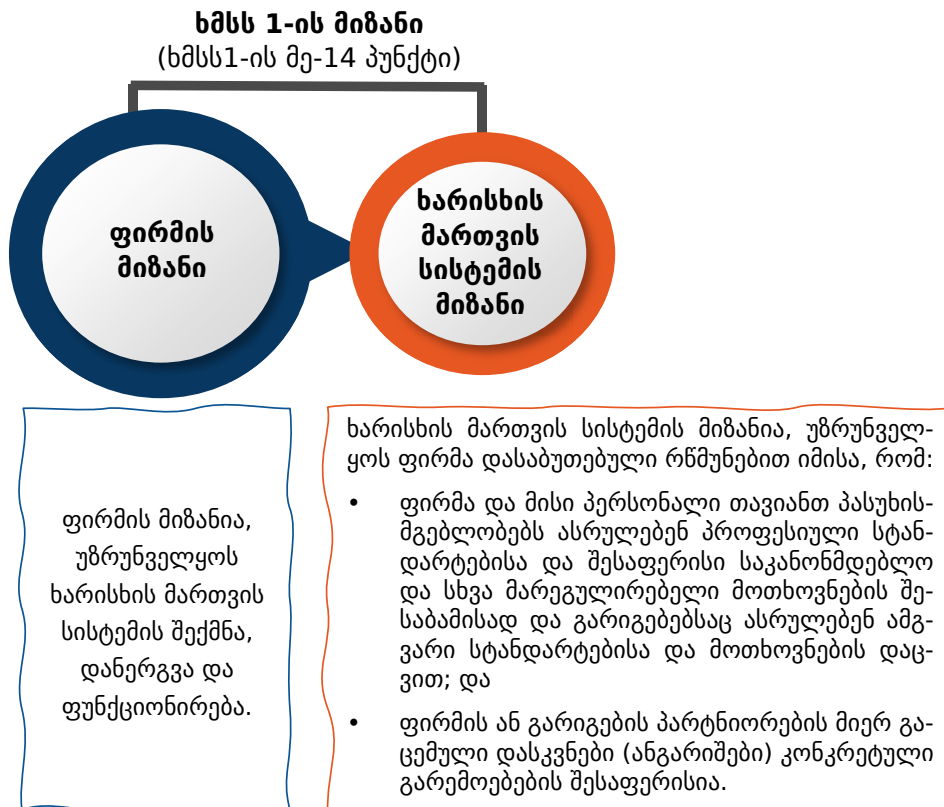
- ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს, დაადგინოს ხარისხის მიზანი, რომლითაც „ფირმა ხარისხის მიმართ ერთგულებას წარმოაჩენს იმ კულტურის მეშვეობით, რომელიც არსებობს მთელ ფირმაში“. გარდა ამისა, იგი ეხება ისეთი კულტურის საჭიროებას, რომელიც აღიარებს და განამტკიცებს „ხარისხის მნიშვნელობას ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და მოქმედებებში, მათ შორის ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებში.“ შესაბამისად, ფირმის სტრატეგიაში, გადაწყვეტილებებში, მიზნებსა და რესურსების მართვაში უნდა გამოიხატოს ხარისხისადმი ერთგულება.
- ხმს 1 ეხება ადამიანურ და ტექნოლოგიურ რესურსებს. შედეგად, ხარისხის მართვის სისტემამ შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფირმის საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა (სტ) და ადამიანური რესურსების ფუნქციაზე.
- ხმს 1 ეხება რესურსების საჭიროებებსა და დაგეგმვას, მათ შორის რესურსების მოზიდვას, განაწილებას ან გამოყოფას. აღნიშნული გავლენას ახდენს ფირმის რესურსების, მათ შორის ფინანსური რესურსების გამოყენებაზე.

- ხმსს1 ეხება სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესრულებას. სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დებულებების გათვალისწინებით, ფირმას შეიძლება დასჭირდეს ისეთი პოლიტიკისა და პროცედურების დადგენა და განხორციელება, რომლებიც:
 - კრძალავს გარკვეული არამარნმუნებელი მომსახურების განევას იმ დამკვეთებისთვის, რომლებიც საზოგადოებრივი დაინტერესების პირები არიან და რომელთათვისაც ფირმა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას ატარებს;
 - უკრძალავს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და მიმოხილვის, ან სხვა სახის მარნმუნებელი გარიგებების შესრულებაში ჩართულ პერსონალს, ასევე ფირმის სხვა იდენტიფიცირებულ პირებს, ჰქონდეთ გარკვეული ფინანსური ინტერესი იმ სუბიექტებში, რომლისთვისაც ამგვარი გარიგებები სრულდება.
- ამგვარმა პოლიტიკამ ან პროცედურებმა შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფირმის იმ ბიზნესერთეულებზე, რომლებიც სხვა მომსახურებას ასრულებენ (ე.ი. არ მონაწილეობენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვაში, ან სხვა სახის მარნმუნებელ გარიგებებში) და პირებზე, რომლებიც აღნიშნულ ბიზნესერთეულებში მუშაობენ.

ხმსს 1-ის მიზანი

ხმსს 1, პუნქტები:
14-15, 16(ტ) და გ5

ხმსს 1-ის მე-14 პუნქტში აღწერილია ფირმის მიზანი ხარისხის მართვასთან დაკავშირებით, რაც მდგომარეობს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაში, დანერგვასა და ფუნქციონირებაში. როგორც შიდა კონტროლის ყველა სისტემას, ხარისხის მართვის სისტემასაც უნდა ჰქონდეს მიზანი. მიზანი მნიშვნელოვანია ხარისხის მართვის სისტემის შექმნისა და იმის განსაზღვრისათვის, ეფექტურია თუ არა ხარისხის მართვის სისტემა (ე.ი. მიღწეულია თუ არა მიზანი). ამგვარად, ხმსს 1-ის მე-14 პუნქტში განსაზღვრულია როგორც ფირმის, ისე ხარისხის მართვის სისტემის მიზანი.

ხარისხის მართვის სისტემის მიზანი ცალსახად არის ასახული ხმს 1-ის მოთხოვნებში შემდეგნაირად:

- იგი გამოიყენება ფირმის მიერ, რათა განსაზღვროს, საჭიროა თუ არა დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა (ხმს 1-ის 24-ე პუნქტი).
- იგი გამოიყენება იმის დასადგენად, უზრუნველყოფს თუ არა ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას დასაბუთებული რწმუნებით იმისა, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია (ხმს 1-ის 54-ე პუნქტი).

ხმს 1-ში განმარტებულია, რომ დასაბუთებული რწმუნება არ არის რწმუნების აბსოლუტური დონე, რადგან ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას თანდაყოლილი შეზღუდვები ახასიათებს. ამგვარ შეზღუდვებს განეკუთვნება მაგალითად ის ფაქტი, რომ ადამიანის განსჯა გადაწყვეტილებების მიღებისას შესაძლოა მცდარი იყოს და ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის მუშაობა შეფერხდეს, მაგალითად, ადამიანის ქცევის ან შეცდომის, ანდა სტ გამოყენებითი პროგრამების გაუმართაობის/ხარვეზების გამო.

ხმს 1-ის ურთიერთკავშირი ხმს 2-სა და ასს 220-თან (გადასინჯული)⁶

ხმს 1, პუნქტები:
2-3, გ1

**ხმს 1:
ხარისხის მართვა
ფირმის დონეზე**

ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს, უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ხარისხის მართვის მიზნით.

ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ქმნის გარემოს, რომელიც გარიგების გუნდებს საშუალებას აძლევს და ხელს უწყობს მაღალი ხარისხის გარიგებების შესრულებას.

**ხმს 2:
გარიგების ხარისხის
მიმოხილვა**

გარიგების ხარისხის მიმოხილვები ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ნაწილია. ხმს 2 ეფუძნება ხმს 1-ს და აწესებს კონკრეტულ მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება:

- გარიგების ხარისხის მიმოხილველის დანიშვნასა და უფლებამოსილებას;
- გარიგების ხარისხის მიმოხილვის შესრულებას; და
- გარიგების ხარისხის მიმოხილვის დოკუმენტაციას.

**ასს 220 (გადასინჯული)
ხარისხის მართვა
გარიგების დონეზე**

ასს 220 (გადასინჯული) ეხება აუდიტორის პასუხისმგებლობას გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებით და ასევე გარიგების პარტნიორის შესაბამის პასუხისმგებლობას.

ეს სტანდარტი გამოიყენება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის.

⁶ ასს 220 (გადასინჯული), ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა.

ფირმა პასუხისმგებელია ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე. ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეული ასპექტები შესაძლოა დაინერგოს და ფუნქციონირებდეს გარიგების დონეზე, თუმცა, ფირმა მაინც პასუხისმგებელია ხარისხის მართვის სისტემაზე. ხარისხის მართვის სისტემის ცალკეული ასპექტები რა დონეზე დაინერგება და იფუნქციონირებს გარიგების დონეზე, დამოკიდებულია ფირმის ხასიათზე, გარემოებებსა და მის მიერ შესრულებულ გარიგებებზე.

i ხმსს 1-ის გ50 პუნქტში განხილულია იმ საპასუხო ზომების მაგალითი, რომლებიც მოქმედებს ფირმის და გარიგების დონეზე.

ნებისმიერი ფირმა, მიუხედავად ზომისა, ვალდებულია დაიცვას ხმსს 1 და, შესაბამის შემთხვევაში, ხმსს 2. გარიგების გუნდები, რომლებიც ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ატარებენ, ვალდებულები არიან, დაიცვან ასს 220 (გადასინჯული). ხარისხის მართვის სისტემის ზოგიერთ ასპექტთან დაკავშირებით, შედარებით პატარა ფირმას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ აუცილებელი არ არის ფირმის დონის საპასუხო ზომების დანერგვა და, ამის ნაცვლად, შეიმუშაოს და განახორციელოს ისეთი საპასუხო ზომები, რომლებიც მოქმედებს გარიგების დონის ხარისხის მართვის პარალელურად.

ძალაში შესვლის თარიღი

ხმსს 1, პუნქტი: 13

ფირმა ვალდებულია, ხმსს 1-ის შესაბამისი ხარისხის მართვის სისტემა შექმნილი და დანერგილი ჰქონდეს 2022 წლის 15 დეკემბრისთვის, ხოლო ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება ხმსს 1-ის 53-54 პუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად სავალდებულოა 2022 წლის 15 დეკემბრიდან ერთი წლის მანძილზე.

ეს ნიშნავს, რომ 2022 წლის 15 დეკემბრისთვის მოსალოდნელია, რომ ფირმამ უნდა:

- (ა) დაადგინოს ხარისხის მიზნები, განსაზღვროს და შეაფასოს ხარისხის რისკები და შეიმუშაოს და დანერგოს საპასუხო ზომები; და
- (ბ) შეიმუშაოს და დანერგოს მონიტორინგის ღონისძიებები.

საპასუხო ზომების და მონიტორინგის ღონისძიებების განხორციელების დაწყება მოითხოვება მხოლოდ 2022 წლის 15 დეკემბრის შემდეგ.

ნებადართულია ხმსს 1-ის ვადამდელი გამოყენება, თუმცა ფირმა ვალდებულია, ერთდროულად შემოიღოს სამოქმედოდ ხარისხის მართვის სამივე სტანდარტი.

IAASB-მ გამოაქვეყნა ვიდეო, რომელშიც განხილულია პრაქტიკული პერსპექტივები, რომლის შესახებაც შეუძლია იფიქროს ფირმამ დანერგვისთვის მზადებისას. [\(დააწაპუენეთ ამ ბმულზე\)](#)

იმ შემთხვევაში, როდესაც ფირმა ბაზარზე ახალია და გარიგებების შესრულებას ხმსს 1-ის ძალაში შესვლის თარიღის შემდგომ იწყებს, ფირმა ვალდებულია ჰქონდეს ხარისხის მართვის სისტემა, რომელიც შექმნილი და დანერგილი იქნება იმ დროისთვის, როდესაც ფირმა დაიწყებს IAASB-ის „გარიგების სტანდარტების“ შესაბამისად გარიგებების შესრულებას. საპასუხო ზომები და მონიტორინგის ღონისძიებებიც უნდა ამოქმედდეს იმავე თარიღიდან.

მაგალითები იმისა, თუ როგორ შეუძლია ფირმას პრაქტიკულად ხმსს 1-ის დანერგვა

- ძალაში შესვლის თარიღამდე, ფირმას შეუძლია დანერგვის ეტაპობრივ მეთოდს მიმართოს. მაგალითად, ეს შეიძლება გულისხმობდეს ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეული კომპონენტებისთვის პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავებას და დანერგვას და ამ პოლიტიკისა და პროცედურების ამოქმედებას სხვადასხვა ეტაპზე, ხმსს 1-ის ძალაში შესვლის თარიღამდე. ამ შემთხვევაში, ფირმა თვითონ დაადგენს თითოეული პოლიტიკის ან პროცედურისათვის ძალაში შესვლის თარიღს.

- აღნიშნულმა მეთოდმა შესაძლოა შეამციროს მრავალი ცვლილების ერთდროულად განხორციელების ეფექტი.
- მართალია, სტანდარტის ძალაში შესვლის თარიღამდე ფირმამ შეიძლება დანერგოს გარკვეული პოლიტიკა ან პროცედურები, მაგრამ არ მიიჩნევა, რომ ეს ფირმა ხმს 1-ს „ვადამდე ადრე იყენებს“, რადგან ახალი ხარისხის მართვის სისტემის მხოლოდ ნაწილი იქნება დანერგილი.
- ფირმას შეუძლია ყველა ახალი და გადასინჯული პოლიტიკისა და პროცედურების ამოქმედება დაიწყოს სტანდარტის ძალაში შესვლის თარიღისთვის.
- ფირმას შეუძლია ახალი ხარისხის მართვის სისტემის პილოტირება ან ტესტირება ძალაში შესვლის თარიღამდე. პილოტირება ან ტესტირება შეიძლება ჩატარდეს ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეულ მიმართულებებზე ან გარიგების გუნდების შერჩევით.
- ხარისხის მართვის სისტემა ამოქმედებულად არ მიიჩნევა მანამ, სანამ ფირმა ახალ ხარისხის მართვის სისტემას ოფიციალურად არ დანერგავს და მთლიანად არ ამოქმედებს.

თუ ფირმა ამჟამად იცავს ხკს 1-ის მოთხოვნებს, მას პოლიტიკა და პროცედურები უკვე მზად ექნება. ეს პოლიტიკა და პროცედურები შესაძლოა მაინც რელევანტური და მისაღები იყოს ფირმის ახალი ხარისხის მართვის სისტემისთვის, ან შესაძლოა გადასინჯვა და გაუმჯობესება დასჭირდეს, რათა შეესაბამებოდეს ახალ ხარისხის მართვის სისტემას. მართალია, არსებული პოლიტიკა და პროცედურები შეიძლება რელევანტური და მისაღები დარჩეს, მაგრამ ფირმას მაინც დასჭირდება ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, რომელიც ხმს 1-თან იქნება შესაბამისობაში.

ხმს 1-ის სტრუქტურა და კომპონენტები

ხმს 1, პუნქტები:
6 და 6.3

ხმს 1 შედგება:

- რვა ერთმანეთთან დაკავშირებული კომპონენტისგან, რომელიც ეხება ხარისხის მართვის სისტემის ძირითად ასპექტებს; და
- სხვა მოთხოვნებისგან, რომლებიც კონკრეტულ თემებზე/ასპექტებზეა მიმართული.

ფირმა ვალდებულია შეასრულოს ხმს 1-ის ყველა მოთხოვნა, მათ შორის კომპონენტებში მოცემული მოთხოვნები.

ფირმა ვალდებული არ არის რვა კომპონენტის მიხედვით შექმნას ხარისხის მართვის სისტემა და შეუძლია ამჯობინოს განსხვავებული ტერმინო-ლოგიის ან საფუძვლების გამოყენება ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტების აღწერისთვის.

ამჟამად არსებული ხკს 1 მოიცავს ექვს კომპონენტს, რომლისთვისაც ფირმას სჭირდება პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავება.

ხმს 1-ს აქვს რვა კომპონენტი. ხმს 1-ის კომპონენტები აერთიანებს ამჟამად არსებული ხკს 1-ის ელემენტებს, მათ შორის, ორ ახალ კომპონენტსაც:

- ფირმის რისკის შეფასების პროცესს; და
- ინფორმაციას და კომუნიკაციას.

ხმს 1-ის რვა კომპონენტის მიმოხილვა		
ფირმის რისკის შეფასების პროცესი	ფირმის მიერ ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში დანერგილი პროცესი	- პროცესი, რომელიც ფირმამ უნდა დაიცვას/გამოიყენოს ხარისხის მართვის რისკზე დაფუძნებული მიდგომის დანერგვისას. - მოიცავს ხარისხის მიზნების დადგენას, ხარისხის რისკების გამოვლენას და შეფასებას ხარისხის მიზნების მიღწევის მიზნით და აღნიშნულ რისკებზე რეაგირებისთვის საპასუხო ზომების განსაზღვრას და განხორციელებას.
მმართველობა და ხელმძღვანელობა	აყალიბებს გარემოს, რომელშიც ხარისხის მართვის სისტემა მოქმედებს	ეხება ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ფირმის კულტურა, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, ფირმის ორგანიზაციული სტრუქტურა, ფუნქციებისა და ვალდებულებების განაწილება და რესურსების დაგეგმვა და განაწილება.
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები	კონკრეტული საკითხი, რომელიც ფუნდამენტური გარიგების შესრულებისთვის	- ეხება სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესრულებას ფირმისა და მისი პერსონალის მიერ - ასევე განიხილავს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს, რამდენადაც იგი ვრცელდება ფირმის გარე პირებზე.
დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება	კონკრეტული საკითხი, რომელიც ფუნდამენტური გარიგების შესრულებისთვის	ეხება ფირმის განსჯას და მიღებულ გადაწყვეტილებებს, დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასთან, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებით.
გარიგების შესრულება	კონკრეტული საკითხები, რომელიც ფუნდამენტური გარიგების შესრულებისთვის	- ეხება ფირმის ქმედებას, ხელი შეუწყოს და მხარი დაუჭიროს მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულებას, მათ შორის ხელმძღვანელობის, გეგმავების და მიმოხილვის, კონსულტაციების და აზრთა სხვადასხვაობის მეშვეობით. - მოიცავს, თუ როგორ ეხმარება ფირმა გარიგების გუნდებს პროფესიულ განსჯაში და, საჭიროების შემთხვევაში, პროფესიული სკეპტიციზმით მოქმედებაში, გარიგების ხასიათისა და გარემოებებიდან გამომდინარე.
რესურსები	იძლევა სხვა კომპონენტების ამოქმედების საშუალებას	- ეხება ისეთი რესურსების დროულ მოპოვებას, განვითარებას, გამოყენებას, შენარჩუნებას, განაწილებას და გამოყოფას, რაც ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვის და ფუნქციონირების საშუალებას იძლევა. - მოიცავს ტექნოლოგიურ, ინტელექტუალურ და ადამიანურ რესურსებს და ეხება მომსახურების პროვაიდერების გამოყენებას.

ინფორმაცია და კომუნიკაცია	იძლევა სხვა კომპონენტების ამოქმედების საშუალებას	• ეხება ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მოპოვებას, შექმნასა და გამოყენებას, ამ ინფორმაციის დროულად გავრცელებას ფირმის ფარგლებში და ასევე გარე მხარეებისთვის მიწოდებას, რათა შესაძლებელი იყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება.
მონიტორინგის და რეგულირების პროცესი	ფირმის მიერ ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში დანერგილი პროცესი	პროცესი, რომელიც: • დროულად უზრუნველყოფს ფირმას ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ რელევანტური და საიმედო ინფორმაციით; • ითვალისწინებს ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად სათანადო ზომების იმგვარად გატარებას, რომ ნაკლოვანებები დროულად გამოსწორდეს.

როგორც ზემოთ იყო მითითებული, ფირმის რისკის შეფასების პროცესი და მონიტორინგისა და რეგულირების პროცესი მოიცავს **სპეციფიკურ პროცესებს**, რომელთა დაცვაც ფირმას ევალება. დანარჩენი კომპონენტები მოიცავს ხარისხის იმ მიზნებს, რომელთა დადგენაც ფირმას ევალება და რომლებიც ქმნის საფუძველს ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასების და ასევე საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და განხორციელებისთვის.

ხმს 1-ის სხვა მოთხოვნები, რომლებიც ზემოაღნიშნული რვა კომპონენტის გარდა სხვა სპეციფიკურ ასპექტებთან არის დაკავშირებული, ეხება:

- ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობების განაწილებას;
- კონკრეტულ საპასუხო ზომებს, რომლის შემუშავება და განხორციელება ფირმას ევალება;
- გარემოებებს, როდესაც ფირმა ქსელის წევრია და იყენებს ქსელის მოთხოვნებს ან ქსელის მომსახურებას თავის ხარისხის მართვის სისტემაში;
- ხელმძღვანელობის მიერ ხარისხის მართვის სისტემის ყოველწლიურ შეფასებასა და ხელმძღვანელობის საქმიანობის შეფასებას; და
- დოკუმენტაციას.

როგორ მუშაობს ხარისხის მართვის სისტემა უწყვეტად და იტერატიულად

ხმს 1, პუნქტები: 7 და 84

ხმს 1-ში შეტანილი ძირითადი ცვლილება ის არის, რომ ხარისხის მართვის სისტემა უნდა იმუშაოს უწყვეტად და იტერატიულად (დინამიკურად) და რეაგირება მოახდინოს ფირმისა და მისი გარემოების ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარ ცვლილებებზე. გარდა ამისა, მართალია, ხმს 1 „სწორხაზოვნად“ არის დაწერილი, მაგრამ თვითონ ხარისხის მართვის სისტემა არ ფუნქციონირებს სწორხაზოვნად. ეს ნიშნავს, რომ:

- ხმს 1-ში მოცემული მრავალი კომპონენტი და მოთხოვნა ერთმანეთის კონტექსტში უნდა განიხილებოდეს; და
- თითოეულმა კომპონენტმა ან მოთხოვნამ, შესაძლოა გავლენა მოახდინოს სხვა კომპონენტზე ან მოთხოვნაზე.

კომპონენტების ურთიერთქმედება და სხვა კომპონენტებზე ზეგავლენა განსხვავებული იქნება კომპონენტების განსხვავებული ბუნების გამო.

ეს სიმბოლო სახელმძღვანელოში გამოიყენება ხმს 1-ის იმ ძირითადი ასპექტების წარმოსაჩენად, რომლებიც სხვა კომპონენტთან ან მოთხოვნასთან არის დაკავშირებული.

ხმს 1-ის 664 და 6111 პუნქტებში აღწერილია კომპონენტების ურთიერთკავშირის მაგალითები.

კომპონენტებისა და მოთხოვნების ურთიერთკავშირის მაგალითები ხმს 1-ში

რისკის შეფასების პროცესი და მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი ფართოდ გამოიყენება ხარისხის მართვის სისტემაში

ფირმის რისკის შეფასების პროცესი არის პროცესი, რომელიც გამოიყენება ხარისხის მიზნების დასადგენად, ხარისხის რისკების გამოსავლენად, შესაფასებლად და საპასუხო ზომების შესამუშავებლად და განსახორციელებლად. იგი ვრცელდება სხვა კომპონენტებზეც (გარდა მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესისა).

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი მონიტორინგს ახორციელებს მთლიან ხარისხის მართვის სისტემაზე და, შესაბამისად, მონიტორინგის ღონისძიებები ხორციელდება ხარისხის მართვის სისტემის ყველა კომპონენტზე (მათ შორის რისკის შეფასების პროცესზეც).

მმართველობა და ხელმძღვანელობა აყალიბებს გარემოს, რომელიც ხელს უწყობს ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებას

მაგალითად, თუ ხელმძღვანელობა არ განამტკიცებს ხარისხს და ხელს არ უწყობს იმ ქმედებებს, რომელიც უზრუნველყოფს ხარისხის ამაღლებას, შესაძლოა რთული იყოს ხარისხის მართვის სისტემაში (მაგ., მონიტორინგის ღონისძიებებში ან კონსულტაციებზე) დასაქმებული პერსონალის დათანხმება ან დაყოლიება, ისე შეასრულონ თავიანთი ფუნქციები, რომ ხელი შეუწყონ ხარისხის ამაღლებას, ხოლო გარიგების გუნდების შემთხვევაში - ხარისხიანად შეასრულონ სამუშაო.

რესურსები და ინფორმაცია და კომუნიკაცია აუცილებელია ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებისთვის

რესურსები საჭიროა სხვა კომპონენტების მხარდასაჭერად, მაგალითად:

- სტ გამოყენებითი პროგრამების სახით წარმოდგენილი ტექნოლოგიური რესურსები, შესაძლოა საჭირო გახდეს დამკვეთებთან ახალი ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგებების დამტკიცების ხელშესაწყობად, ფირმის შესაფერის დონეზე;
- სახელმძღვანელოები და მითითებები, რომლებიც სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დებულებებს შეიცავს (ინტელექტუალური რესურსები), შესაძლოა საჭირო გახდეს სათანადო ეთიკური მოთხოვნების გასაგებად და გასააზრებლად.

ინფორმაცია და კომუნიკაცია საჭიროა სხვა კომპონენტების მხარდასაჭერად, მაგალითად:

- ინფორმაცია საჭიროა გარიგებებისთვის შესაფერისი პერსონალის განსაზღვრის პროცესის გასამართივებლად;
- ინფორმაცია საჭიროა დამკვეთებთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებით ფირმის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების გასამყარებლად;
- სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ინფორმირება აუცილებელია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ პერსონალისთვის ცნობილი იყოს თავისი მოვალეობები სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

კომპონენტების თვისებები ემთხვევა

მაგალითად, სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა მოიცავდეს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებულ დებულებებს.

მაგალითად, მმართველობა და ხელმძღვანელობა აგვარებს რესურსების საჭიროებას, უზრუნველყოფს რესურსების დაგეგმვას და მოზიდვას, განაწილებას ან გამოყოფას ისეთნაირად, რომ შეესაბამებოდეს ხარისხისადმი ფირმის ერთვულებას.

ერთი კომპონენტის მიმართ საპასუხო ზომის გატარებამ შეიძლება სხვა კომპონენტში გამოიწვიოს ხარისხის რისკი

მაგალითად, გარიგების გუნდებისთვის აუდიტისა და ბუღალტრული აღრიცხვის საკითხებზე კონსულტაციის გაწევის მიზნით ფირმამ შესაძლოა დაიქირავოს მომსახურების პროვაიდერი (ე.ი., ეს არის საპასუხო ზომა რესურსების კომპონენტის, რომელიც ეხება შესაფერისი პირების მიღების საჭიროებას, რათა ამოქმედდეს ხარისხის მართვის სისტემა). მომსახურების პროვაიდერი ფირმას კონსულტაციებისთვის საათობრივი ანაზღაურების გადახდას აკისრებს. კონსულტაციებისათვის მომსახურების პროვაიდერის გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს ხარისხის რისკი გარიგების შესრულების კომპონენტში, რადგან ფირმისთვის ხარჯების თავიდან აცილების მიზნით, გარიგების გუნდებმა შეიძლება კონსულტაციის გავლის გარეშე სცადონ საკითხის მოგვარება.

საპასუხო ზომები შეიძლება მიესადაგებოდეს მრავალი კომპონენტის ხარისხის რისკებს

მაგალითად, საპასუხო ზომები, რომლებიც ფირმამ შეიმუშავა და გაატარა საჩივრებისა და ბრალდებების გადასაჭრელად, შესაძლოა ეხებოდეს ასევე ხარისხის რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია (i) რესურსების, (მაგალითად, ხარისხისადმი პერსონალის ერთგულება), (ii) სათანადო ეთიკური მოთხოვნების და (iii) მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კომპონენტებისთვის დადგენილ ხარისხის მიზნებთან.

როგორ განიხილავს ხმს 1 გრადაციას

ხმს 1, პუნქტები: 10, 16(პ) 19 და გ31

ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს, რომ ფირმის და მის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათს და გარემოებებს მოარგოს თავისი ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება. შესაბამისად, ხმს 1-ის მე-19 პუნქტი ფირმას ავალდებულებს, მიმართოს პროფესიულ განსჯას ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირებისას.

მაგალითები, როდესაც ფირმა მიმართავს პროფესიულ განსჯას

დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავებისას ფირმა მიმართავს პროფესიულ განსჯას, რათა განსაზღვროს:

- გარიგებების ის მახასიათებლები, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს გარიგებების შერჩევა ინსპექტირებისთვის;
- გარიგების პარტნიორების ის მახასიათებლები, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს გარიგების პარტნიორის შესამოწმებლად შერჩევა;
- ციკლური საფუძველი გარიგების პარტნიორების შესარჩევად.

იმის შესაფასებლად, წარმოადგენს თუ არა გამოვლენილი ფაქტი ნაკლოვანებას, ფირმა იყენებს პროფესიულ განსჯას, ისეთი ფაქტორების გათვალისწინებით, როგორიცაა, მაგალითად ხარისხის რისკები, რომლებსაც გამოვლენილი ფაქტი უკავშირდება, გამოვლენილი ფაქტის ბუნება და ყოვლისმომცველობა და როგორ შემუშავდა და განხორციელდა მონიტორინგის ღონისძიებები.

ხარისხის მართვის სისტემის გრადაცია და ადაპტირება ხმს 1-ის მოთხოვნებში რამდენიმენაირად არის ინტეგრირებული:

- ხარისხის მიზნები არის შედეგზე დაფუძნებული. ფირმა განსაზღვრავს, როგორ მიაღწიოს ხარისხის მიზნებს;
- ხარისხის რისკები ფირმაზეა მორგებული. ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას ფირმა აქცენტს აკეთებს იმ პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებებისა ან აკრძალვების გაგებაზე, რომლებიც უკავშირდება ფირმის და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოს;
- კონკრეტული საპასუხო ზომების მხოლოდ შემზღუდული რაოდენობაა სავალდებულო. ივარაუდება, რომ ფირმა ხარისხის რისკებზე რეაგირებისათვის საკუთარ საპასუხო ზომებს შეიმუშავებს და განახორციელებს;
- მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესისთვის განკუთვნილი მოთხოვნები განსაზღვრავს, თუ რა უნდა ჰქონდეს ფირმას დანერგილი მონიტორინგისა და რემედიაციისთვის, ხოლო კონკრეტულად როგორ ახორციელებს ფირმა პრაქტიკულად ამ პროცესს, მორგებული იქნება ფირმის გარემოებებზე.

ეს სიმბოლოები სახელმძღვანელოში გამოიყენება იმ მითითებების გამოსაკვეთად, რომლებიც კონკრეტულად შეესაბამება:

პატარა ან ნაკლებად რთულ ფირმას.

ფირმას, რომელიც ქსელს ეკუთვნის.

საჯარო სექტორში არსებულ ფირმას.

გარდა ამისა, ამ სახელმძღვანელოში მოცემულია სხვა მრავალი მაგალითი, რომელიც ყველა ფირმას შეესაბამება.

ხმს 1-ში მოცემული სტანდარტის გამოყენებასთან დაკავშირებული მასალა მოიცავს მაგალითებს, რომლებიც გვიჩვენებს, თუ როგორ გამოიყენება სტანდარტის ცალკეული ასპექტები ნაკლებად რთული და მეტად რთული ფირმების შემთხვევაში. გარდა ამისა, სახელმძღვანელოში განხილულია სხვა მაგალითებიც, რომლებიც წარმოაჩენს, როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს ხმს 1-ის გამოყენება სხვადასხვა ფირმაში.

ხმს 1-ში მოცემული მაგალითები, რომლებიც კონკრეტულად გრადაციას ეხება:

- პუნქტი გ35: ფუნქციებისა და ვალდებულებების განაწილება;
- პუნქტები გ39 და გ52: ფირმის რისკის შეფასების პროცესი;
- პუნქტი გ99: რესურსები;
- პუნქტი გ111: ინფორმაცია და კომუნიკაცია;
- პუნქტები გ114, გ156 და გ116: მონიტორინგის და რემედიაციის პროცესი;
- პუნქტები გ189 და გ199: ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება და პერსონალის საქმიანობის შეფასება;
- პუნქტი გ203: დოკუმენტაცია.

ხმს 1-ის მე-17 პუნქტში აღნიშნულია, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში, ხმს 1-ის მოთხოვნა შეიძლება არ შეესაბამებოდეს ფირმას, თვითონ ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების გამო, რა შემთხვევაშიც ფირმას არ მოეთხოვება ამ მოთხოვნის შესრულება. ამგვარი გარემოებების მაგალითები განხილულია ხმს 1-ის გ29 პუნქტში.

პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე

ხმს 1, პუნქტები:
17-22, გ29-გ38

პასუხისმგებლობების განაწილება

ხმს 1-ის მე-19 პუნქტში მითითებულია, რომ ფირმა ვალდებულია უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება. შედეგად, ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებელი არის ფირმა. მაგრამ ფირმა არ არის ადამიანი, რომელსაც ზომების მიღება შეუძლია; ის არის სუბიექტი. შედეგად, ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს, გაანაწილოს პასუხისმგებლობები ხარისხის მართვის სისტემაზე და ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტებზე და პასუხისმგებელ პირებს მოსთხოვოს პასუხი დაკისრებული ფუნქციების შესრულებაზე.

პასუხისმგებლობების განაწილებასთან დაკავშირებით ხმს 1 მოიცავს შემდეგ მოთხოვნებს:

ფუნქციები და პასუხისმგებლობები, რომელთა ცალკეულ პირებზე დაკისრება ფირმას ევალება

პირებს, რომლებსაც დაკისრებული აქვთ ეს პასუხისმგებლობები, მოეთხოვებათ ჰქონდეთ შესაბამისი გამოცდილება, ცოდნა, დრო, გავლენა და უფლებამოსილება.

28(ბ) - 28(გ) პუნქტებში განსაზღვრულია ხარისხის მიზნები, რომლებზეც ხელმძღვანელობა არის პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებული და ხარისხისადმი ერთგულებას წარმოაჩენს თავისი ქცევითა და ქმედებებით.

საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე

- დაკისრებულია მთავარ აღმასრულებელ პირზე (ან ანალოგიური რანგის პირზე), მმართველ პარტნიორზე (ან ანალოგიური რანგის პირზე) ან, შესაბამის შემთხვევაში, პარტნიორთა მმართველ საბჭოზე (ან ანალოგიური რანგის ორგანოზე).
- მოიაზრება, რომ კარგად უნდა იცოდეს და ესმოდეს ხმს 1 (პუნქტი 18).
- ის არის საბოლოოდ პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია ფირმის მიერ ხმს 1-ის მიზნის მიღწევაზე.
- პასუხისმგებელია შეაფასოს და დასკვნა გამოიტანოს იმის თაობაზე, აღწევს თუ არა ხარისხის მართვის სისტემა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნებს, რაც მნიშვნელოვანია ხარისხის მართვის სისტემაზე უშუალო პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების დასადასტურებლად (53-54 პუნქტები).

ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე

- მოიაზრება, რომ კარგად უნდა იცოდეს და ესმოდეს ხმს 1 (პუნქტი 18).
- პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე.

ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემის კონკრეტულ ასპექტებზე

- დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვა
 - პასუხისმგებელია დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხის ზედამხედველობაზე (პუნქტი გ36).
- მონიტორინგის და რეგულირების პროცესი
 - პასუხისმგებელია მონიტორინგისა და რეგულირების პროცესის ზედამხედველობაზე.
 - პირ(ებ)ს მოეთხოვება(თ) ნაკლოვანებების გამოსასწორებელი ზომების მიღება და მონიტორინგისა და რეგულირების დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის მიწოდება (პუნქტები 43-44 და 46).
- ფირმის მიერ განსაზღვრული სხვა კონკრეტული ასპექტები.

ხმს 1 განმარტავს, რომ ფირმაში ფირმის მიერ ფუნქციების, პასუხისმგებლობებისა და უფლებამოსილებების განაწილება შეიძლება იცვლებოდეს და მასზე გავლენას ახდენდეს კანონით ან სხვა ნორმატიული აქტით დადგენილი მოთხოვნები, რომლებიც დაკავშირებულია ხელმძღვანელობისა და მმართველობის სტრუქტურასთან ან მათზე დაკისრებულ მოვალეობებთან.

მართალია, ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს მოვალეობების განაწილებას, მაგრამ პირ(ებ)ს, რომელზეც (რომლებზეც) ეს ვალდებულებებია დაკისრებული, არ მოეთხოვება(თ) ყველა იმ პროცედურის, ამოცანის ან მოქმედების შესრულება, რომელიც საჭიროა ამ ვალდებულების შესასრულებლად. ზემოაღნიშნულ პირ(ებ)ს შეუძლია(თ) პროცედურების, ამოცანების ან მოქმედებების დელეგირება, თუკი ისევ ის (ისინი) იქნება (იქნებიან) პასუხისმგებელ(ნ)ი და ანგარიშვალდებულ(ნ)ი მასზე (მათზე) დაკისრებულ მოვალეობებზე.

ხმს 1-ის გ35 პუნქტში მოცემულია მაგალითი იმის წარმოსაჩენად, თუ როგორ შეიძლება ხორციელდებოდეს ფუნქციებისა და პასუხისმგებლობების შესრულება და განსხვავდებოდეს ნაკლებად რთულ ფირმასა და მეტად რთულ ფირმაში.

ხმს 1-ის გ33 პუნქტში მოცემულია მაგალითი იმის წარმოსაჩენად, თუ როგორ არის ფირმა პასუხისმგებელი ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებასა და დასკვნაზე და შემდეგ როგორ ანაწილებს შეფასებისა და დასკვნის გამოტანის ფუნქციებს პირ(ებ)ზე, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ხელმძღვანელობისა და მმართველობის კომპონენტი მოიცავს ხარისხის მიზანს, რომელიც გულისხმობს, რომ ფირმას აქვს ისეთი ორგანიზაციული სტრუქტურა და იმგვარად აქვს განაწილებული როლები, პასუხისმგებლობები და უფლებამოსილებები, რაც მას ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების საშუალებას აძლევს.

ხმს 1-ის 56-ე პუნქტი ფირმას ავალდებულებს, ჩაატაროს იმ პირ(ებ)ის პერიოდული შეფასება, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ასევე იმ პირ(ებ)ის, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ვის შეიძლება დაეკისროს ხარისხის მართვის სისტემაზე ან მის ცალკეულ ასპექტებზე პასუხისმგებლობა

ხმს 1 განმარტავს, რომ პირები, რომელთაც ხარისხის მართვის სისტემაზე ან მის ცალკეულ ასპექტებზე აქვთ დაკისრებული პასუხისმგებლობა, როგორც წესი, ფირმის პარტნიორები არიან. თუმცა, სტანდარტში ისიც არის აღიარებული, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში, ზემოაღნიშნული პირი შესაძლოა ამ ფირმის პარტნიორი არ იყოს. მაგალითად, ასე შეიძლება იმ შემთხვევაში მოხდეს, როდესაც პირი პარტნიორია ქსელის რეგიონულ ქვედანაყოფში და ფირმა ამ რეგიონის ერთ-ერთ რაიონს მოიცავს.

ფირმას არ შეუძლია ხელმძღვანელობის მოვალეობების მომსახურების პროვაიდერზე გადაცემა, რადგან ფირმა პასუხისმგებელი თავის ხარისხის მართვის სისტემაზე და ზემოაღნიშნულ პირ(ებ)ს, სტანდარტის თანახმად, უნდა ჰქონდეს(თ) შესაბამისი გავლენა და უფლებამოსილება ფირმაში.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ პირებს, რომელთაც ხარისხის მართვის სისტემაზე ან მის ცალკეულ ასპექტებზე აქვთ დაკისრებული პასუხისმგებლობა, ასევე ჰქონდეთ შესაბამისი გამოცდილება და ცოდნა მათზე დაკისრებული მოვალეობების შესასრულებლად. ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმას შეიძლება ჰქონდეს განცალკევებული ბიზნესერთეულები ან მომსახურების მიმართულებები, რომლებიც არ არის ჩართული ფირმის მიერ IAASB-ის „გარიგების სტანდარტების“ შესაბამისი გარიგებების შესრულებაში (მაგ., საკონსულტაციო მომსახურება). ხმს 1 არ მოითხოვს, რომ პირებს, რომელთაც ხარისხის მართვის სისტემაზე ან მის ცალკეულ ასპექტებზე აქვთ დაკისრებული პასუხისმგებლობა, ჰქონდეთ ფირმის მიერ შესრულებულ კონკრეტულ გარიგებებთან დაკავშირებული დიდი გამოცდილება (მაგ., აუდიტის გარიგებებთან დაკავშირებული გამოცდილება ან ცოდნა). მიუხედავად ამისა, პირთა პასუხისმგებლობების გათვალისწინებით, მათ შეიძლება დასჭირდეთ ფირმის სტრატეგიულ გადანყვეტილებებთან, მოქმედებებთან და ბიზნესოპერაციებთან, მათ შორის ფირმის მიერ შესრულებულ გარიგებებთან დაკავშირებული გამოცდილება და ცოდნა.

რა ცვლილებები შევიდა ხმსს 1-ში ამჟამად არსებულ სტანდარტთან შედარებით ხელმძღვანელობასთან მიმართებით

- დაზუსტება იმისა, თუ ვის მოეთხოვება ხმსს 1-ის ცოდნა.
- ხარისხის მართვის სისტემაზე ხელმძღვანელობის ანგარიშვალდებულებაზე გაზრდილი ყურადღება.
- გაფართოებული მოთხოვნები ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული კონკრეტული პასუხისმგებლობების დაკისრებასთან დაკავშირებით:
 - o ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე;
 - o ოპერატიული პასუხისმგებლობა დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვაზე; და
 - o ოპერატიული პასუხისმგებლობა მონიტორინგის და რემედიაციის პროცესზე.
- გაზრდილი მოთხოვნები, რომლებიც ეხება იმ პირთა კვალიფიკაციას, რომელთაც პასუხისმგებლობები დაეკისრათ:
 - o მოიცავს პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) ეკისრება (ეკისრებათ) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე.
 - o მოითხოვება, რომ ჰქონდეთ შესაფერისი გამოცდილება, ცოდნა, გავლენა და უფლებამოსილება ფირმაში, ასევე საკმარისი დრო დაკისრებული პასუხისმგებლობის შესასრულებლად.
- ახალი მოთხოვნები, რომლებიც მოითხოვს პირდაპირი კომუნიკაციის არხების არსებობას:
 - o ხარისხის მართვის სისტემაზე, დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვაზე და მონიტორინგის და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობის მქონე პირ(ებ)სა და
 - o ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობის მქონე პირ(ებ)ს შორის.

ფირმის რისკის შეფასების პროცესი

ხმს 1, პუნქტები: 16(რ), 16(ს), 16(ფ), 23-27, გ25-გ27 დაგ39-გ54

ხმს 1-ის საფუძველი და ამჟამად არსებულ ხკს 1-თან შედარებით მასში შეტანილი ძირითადი ცვლილება ის არის, რომ ფირმამ ხარისხის მართვისთვის უნდა გამოიყენოს რისკზე დაფუძნებულ მიდგომა, რომლის დროსაც ფირმა აქცენტს აკეთებს:

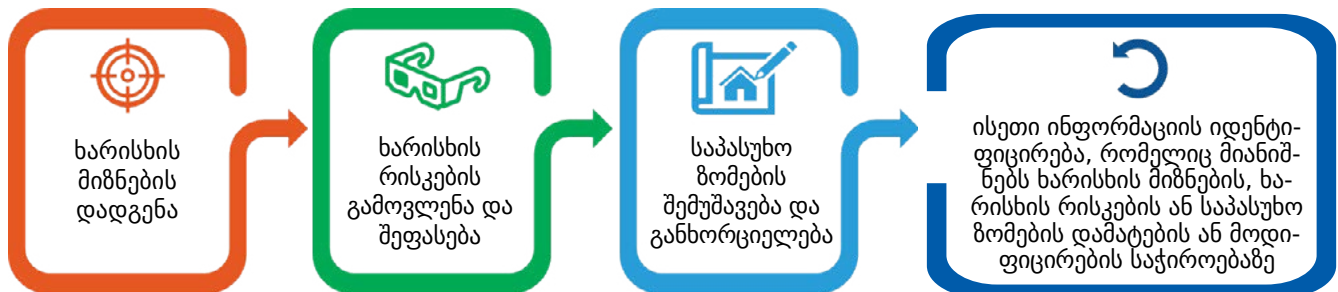

ფირმის რისკის შეფასების პროცესი ახალია ხმს 1-ისთვის.

- რისკებზე, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას ფირმის და მის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათისა და გარემოებებიდან გამომდინარე; და
- საპასუხო ზომების განხორციელებაზე, ამ რისკებზე სათანადოდ რეაგირების მიზნით.

რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ფირმას ეხმარება, ხარისხის მართვის სისტემა მოარგოს როგორც ფირმის, ისე ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების გარემოებებს. გარდა ამისა, ეხმარება ფირმას, ყველაზე მნიშვნელოვან საკითხებზე კონცენტრირებით ეფექტურად მართოს ხარისხი, ფირმის და მის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით.

ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს, შემუშავებული და დანერგილი ჰქონდეს რისკის შეფასების პროცესი, რომლის მიზანია, დაადგინოს ხარისხის მიზნები, გამოავლინოს და შეაფასოს ხარისხის რისკები და შეიმუშაოს და გაატაროს საპასუხო ზომები ხარისხის რისკებზე რეაგირების მიზნით. ხმს 1 ადგენს მოთხოვნებს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენოს ფირმამ ეს პროცესი შემდეგნაირად:

ხმს 1, პუნქტები: 23, გ39-გ41

ფირმის რისკის შეფასების პროცესის სტრუქტურა

ფირმის მიერ ხარისხის მიზნების დადგენა, ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება და საპასუხო ზომების შემუშავება და განხორციელება განსხვავებული იქნება თითოეულ ფირმაში. ეს განპირობებულია ფირმის ხასიათით და გარემოებებით, მათ შორის იმით, თუ როგორ არის ფირმა სტრუქტურირებული და ორგანიზებული.

ხარისხის მართვის პროაქტიული და უწყვეტი მიდგომის პირობებში, ინფორმაცია, რომელსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მიზნების დასადგენად, ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისთვის და ასევე საპასუხო ზომების შემუშავებისა და განხორციელებისთვის, მოიცავს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემიდან მიღებულ ინფორმაციას, როგორიცაა:

- ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტიდან წარმომდინარე ინფორმაცია, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნა შიდა ან გარე წყაროდან; და
- ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შედეგები.

ხმს 1-ის გ39 პუნქტში მოცემულია მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება ფირმის რისკის შეფასების პროცესი განსხვავდებოდეს ნაკლებად რთულ ფირმასა და მეტად რთულ ფირმაში.

ხმს 1-ის გ41 პუნქტში მოცემულია იმ ინფორმაციის წყაროების (როგორც შიდა ისე გარე) მაგალითები, რომლის გამოყენება ფირმას შეუძლია რისკის შეფასების პროცესში.

ხარისხის მიზნების დადგენა, ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება, საპასუხო ზომების შემუშავება და განხორციელება განმეორებადი და დინამიკური პროცესია. ხმს 1 განამრტავს, რომ:

- ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას ფირმას შეუძლია გადანყვიტოს, რომ აუცილებელია ხარისხის დამატებითი მიზნების განსაზღვრა.
- საპასუხო ზომების შემუშავებისა და განხორციელებისას, ფირმამ შესაძლოა დაადგინოს, რომ ხარისხის ზოგიერთი რისკი არ იყო გამოვლენილი და შეფასებული.
- ფირმის საპასუხო ზომებმა შეიძლება წარმოქმნას ისეთი პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომლებიც ხარისხის დამატებითი რისკების წარმოშობას გამოიწვევს.

მაგალითი, როდესაც ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას დგინდება, რომ საჭიროა ხარისხის მიზნების განსაზღვრა

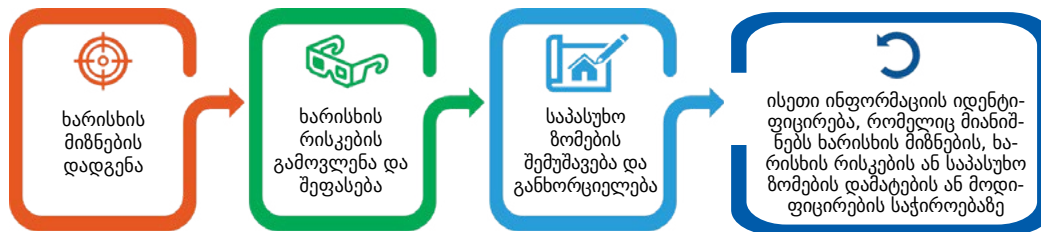
კანონის, რეგულაციის, პროფესიული სტანდარტებისა და იმ გარემოს გაცნობისას, რომელშიც ფირმა ფუნქციონირებს, ფირმა ადგენს, რომ არსებობს აუდიტორული ფირმის მმართველობის იურისდიქციული კოდექსი, რომლისთვისაც აუცილებელია დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა.

მაგალითი საპასუხო ზომებისა, რომლებიც იწვევს ხარისხის რისკის წარმოშობას

ფირმა ქირაობს მომსახურების პროვაიდერს ფირმის სტ გარემოს ყველა ასპექტის სამართავად. ეს, წარმოქმნის ახალ ხარისხის რისკებს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებით, რადგან მომსახურების პროვაიდერს დამკვეთების კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე აქვს წვდომა.

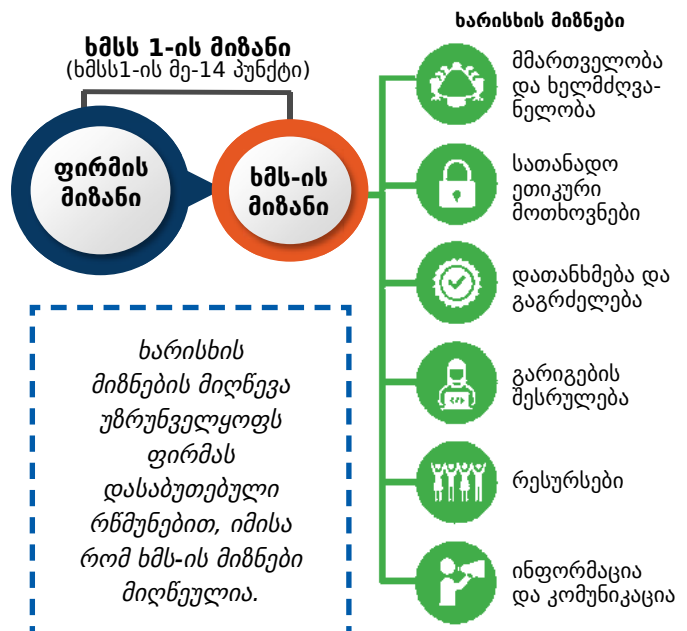
ხარისხის მიზნების დადგენა

ხმს 1, პუნქტები: 16(რ), 24, გ42-გ44

ხარისხის მართვის სისტემა მაშინ არის ეფექტური, როდესაც ის აღწევს ხარისხის მართვის სისტემის მიზნებს (ხმს 1-ის მე-14 პუნქტში განსაზღვრული მიზნები). ხმს 1-ის მე-14 პუნქტში მითითებული ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები (რომლებიც ზემოთ არის აღწერილი), ზოგადი მიზნებია. შედეგად, ხმს 1 მოიცავს უფრო კონკრეტულ ხარისხის მიზნებს ხარისხის მართვის სისტემის სხვადასხვა კომპონენტისთვის, ისე რომ აშკარაა, რა შედეგის მიღწევა სჭირდება ფირმას იმისათვის, რომ პქონდეს ხარისხის მართვის სისტემა, რომელიც ეფექტურია ხარისხის მართვისთვის.

თითოეული კომპონენტისთვის დადგენილი ხარისხის მიზნები ფირმას ეხმარება ხარისხის რისკების სათანადოდ გამოვლენასა და შეფასებაში, რადგან ხარისხის მიზნები ფირმას აქცენტს აკეთებინებს უფრო მეტად იმაზე, თუ რისი მიღწევაა საჭირო და რა პრობლემები შეიძლება წარმოიშვას ხარისხის მიზნების მიღწევისას.

რომელი ხარისხის მიზნების დადგენა ევალუა ფირმას

ხმს 1 მოიცავს ხარისხის მიზნებს შემდეგი კომპონენტებისთვის:

- მმართველობა და ხელმძღვანელობა;
- სათანადო ეთიკური მოთხოვნები;
- დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება;
- გარიგების შესრულება;
- რესურსები; და
- ინფორმაცია და კომუნიკაცია.

ფირმა ვალდებულია დაადგინოს ამ კომპონენტებისთვის სპეციფიკური ხარისხის მიზნები. თუმცა, შეიძლება არსებობდეს ისეთი გარემოებების გამო, როდესაც ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათის და გარემოების გამო, ხარისხის ესა თუ ის მიზანი ან მისი რომელიმე ასპექტი ამ ფირმისათვის რელევანტური არ იყოს.

მაგალითი იმისა, როდესაც ხარისხის მიზანი შეიძლება რელევანტური არ იყოს

ხმს 1-ის 31(ბ) პუნქტში აღწერილი ხარისხის მიზნები, რომლებიც ეხება ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობას და მიმოხილვას, შეიძლება არ იყოს რელევანტური, როდესაც ფირმა ინდივიდუალური პრაქტიკოსია.

სტანდარტით დადგენილი ხარისხის მიზნები ყოვლისმომცველია. მნიშვნელოვანია სიფრთხილის გამოჩენა, თუ ხმს 1-ით განსაზღვრული ხარისხის მიზნების აღწერისას ფირმა გამოიყენებს განსხვავებულ ან შემოკლებულ ტერმინოლოგიას, რადგან ამ დროს შეიძლება უნებლიედ შეიცვალოს ხარისხის მიზნის მნიშვნელობა ან დაიკარგოს ხარისხის მიზნის ძირითადი ასპექტი. ნაწილობრივ დადგენილმა ხარისხის მიზანმა შეიძლება ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანება გამოიწვიოს.

ნაწილობრივ (არასრულად) დადგენილი ხარისხის მიზნის მაგალითი

ფირმა ხარისხის მიზანს ადგენს შემდეგნაირად:

გარიგების დოკუმენტაციის დაკომპლექტება დროულად ხდება გარიგების ანგარიშის (დასკვნის) თარიღის შემდგომ.

თუმცა, ფირმას მიზნის დარჩენილი ნაწილი არ შეუძლავდება, ხმს 1-ის 31(ვ) პუნქტის შესაბამისად, შემდეგნაირად:

გარიგების დოკუმენტაციის დაკომპლექტება დროულად ხდება გარიგების ანგარიშის დათარიღების შემდეგ და სათანადოდ ინახება ფირმის საჭიროებისა და კანონმდებლობის, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ან პროფესიული სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.

ფირმის მიერ ხარისხის მიზნის სხვაგვარად აღწერის მაგალითი, რომელშიც დაიკარგა ხარისხის მიზნის ძირითადი ასპექტი

ფირმა ხარისხის მიზანს ადგენს შემდეგნაირად:

გარიგების დოკუმენტაცია არქივდება 60 დღის განმავლობაში და ინახება ხუთი წლის მანძილზე გარიგების ანგარიშის (დასკვნის) თარიღიდან, ან ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღიდან, თუ ეს უკანასკნელი უფრო გვიან განხორციელდა, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ზემოაღნიშნულ ხარისხის მიზანში უნებლიედ დაიკარგა ხმს 1-ის 31(ვ) პუნქტში მოცემული ხარისხის მიზნის ძირითადი ასპექტი. კერძოდ:

- იგი ვერ პასუხობს დოკუმენტების შენახვის მოთხოვნას.
- იგი ვერ ითვალისწინებს, რომ შენახვის ვადა შეიძლება შეიცვალოს ფირმის საჭიროებების, კანონმდებლობის, რეგულირების სისტემის, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ან პროფესიული სტანდარტების ცვლილებებიდან გამომდინარე.

ფირმა ვალდებული არ არის, მაგრამ შეუძლია აირჩიოს ქვემიზნების (ამოცანების) დადგენაც, რათა გააძლიეროს ხარისხის რისკების გამოსავლენად და შესაფასებლად დადგენილი ფირმის პროცესი და ასევე შესაბამისი საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და პრაქტიკაში რეალიზების პროცესიც.

მაგალითი, როდესაც ფირმა ადგენს ქვემიზნებს

ფირმას აქვს სამი საოპერაციო ერთეული: აუდიტის, საგადასახადო და ბუღალტრული აღრიცხვის მომსახურება. საგადასახადო საოპერაციო ერთეული ზოგჯერ ასრულებს შეთანხმებული პროცედურების ჩატარებაზე გარიგებებს, ხოლო ბუღალტრული აღრიცხვის საოპერაციო ერთეული დამკვეთებისთვის ადგენს ფინანსურ ანგარიშგებებს. ფირმა საოპერაციო ერთეულებს უდგენს ქვემიზნებს, რომლებიც სპეციალურად იმისთვისაა შემუშავებული, რომ საოპერაციო ერთეულების მიერ განეული მომსახურების ხასიათისა და მათ მიერ შესრულებული გარიგებებისთვის იყოს უფრო მეტად რელევანტური და შესაბამისი. მაგალითად, ფირმა ადგენს ხმს 1-ის 32(ა)(i) პუნქტში აღწერილ ხარისხის მიზნებთან დაკავშირებულ შემდეგ ქვემიზნებს:

ხმს 1-ის 32(ა)(i) პუნქტში მოცემული ხარისხის მიზნები:

ისეთი პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება ხდება, რომელსაც გააჩნია კომპეტენცია და შესაძლებლობები მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად, მათ შორის აქვთ იმ გარიგებებისთვის შესაფერისი ცოდნა და გამოცდილება, რომელსაც ფირმა ასრულებს.

ფირმის მიერ დადგენილი ქვემიზნები:

- აუდიტის საოპერაციო ერთეული: *ისეთი პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება ხდება, რომელსაც გააჩნია კომპეტენცია და შესაძლებლობები მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად, მათ შორის აქვთ აუდიტის და იმ დარგების შესაფერისი ცოდნა ან გამოცდილება, რომელთა აუდიტსაც ფირმა აატარებს.*
- საგადასახადო საოპერაციო ერთეული: *ისეთი პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება ხდება, რომელსაც გააჩნია კომპეტენცია და შესაძლებლობები მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად, მათ შორის აქვთ შეთანხმებული პროცედურების გარიგებების შესრულებისთვის შესაფერისი ცოდნა ან გამოცდილება.*
- ბუღალტრული აღრიცხვის საოპერაციო ერთეული: *ისეთი პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება ხდება, რომელსაც გააჩნია კომპეტენცია და შესაძლებლობები მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად, მათ შორის აქვთ ფინანსური ანგარიშგებების კომპილაციისთვის შესაფერისი ცოდნა ან გამოცდილება.*

დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა

ვინაიდან ფირმების გარემოებები მრავალფეროვანია, შესაძლებელია, რომ ხმს 1-ში განსაზღვრული ხარისხის მიზნების გარდა არსებობდეს სხვა ხარისხის მიზნებიც, რომლის დადგენა და მიღწევაც აუცილებელია ფირმისთვის, რათა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნებს მიაღწიოს. შესაბამისად, ხმს 1 ფირმას ავალდებულებს დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენას მაშინ, როდესაც ფირმა ამის გაკეთებას საჭიროდ მიიჩნის ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მისაღწევად. მოსალოდნელი არ არის, რომ ხშირი იქნება ისეთი გარემოებები, როდესაც ფირმას შეიძლება დასჭირდეს დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა და, მაშასადამე, დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა ყველა ფირმისთვის არ იქნება აუცილებელი.

ხმს 1-ის გ42 პუნქტში მოყვანილია მაგალითი, თუ როდის შეიძლება ფირმამ მიიჩნიოს დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა მიზანშეწონილად.

ურთიერთკავშირი ხარისხის მიზნებს შორის

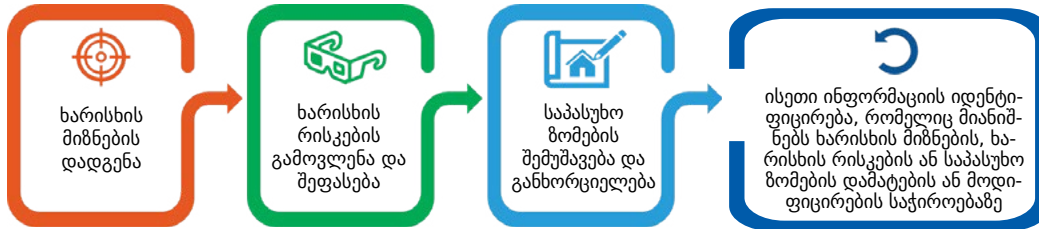
ხარისხის მიზნები, წარმატებით განხორციელების შემთხვევაში, ერთობლივად აღწევს ხარისხის მართვის სისტემის მიზნებს. შედეგად, კომპონენტების ხარისხის მიზნები ერთმანეთთან დაკავშირებული და ერთმანეთზე დამოკიდებულია. მაგალითად, ერთი კომპონენტის მიზანი შეიძლება ფარავდეს, უკავშირდებოდეს, ამყარებდეს სხვა კომპონენტის ხარისხის მიზანს ან პირიქით, თავად იყოს გამყარებული სხვა კომპონენტის ხარისხის მიზნით.

ხარისხის მიზნის მაგალითი, რომელიც ამყარებს სხვა ხარისხის მიზანს

ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტების ხარისხის მიზნები ეხება საინფორმაციო სისტემას, კომუნიკაციას და ინფორმაციის გაცვლას ფირმის მასშტაბით და გარიგების გუნდებთან. ეს ხარისხის მიზნები მნიშვნელოვანია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კომპონენტისთვის დადგენილი ხარისხის მიზნების გასამყარებლად, რადგან დროულად გადაცემული შესაბამისი ინფორმაცია მნიშვნელოვანია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების სათანადოდ შესრულებისთვის.

ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება

ხმს 1, პუნქტები:
16(ს), 25, გ45-გ48

ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასების პროცესი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, თუ რა უარყოფითი შედეგი შეიძლება მოჰყვეს ხარისხის მიზნების მიღწევას. მაშასადამე, იგი ეხმარება ფირმას იმ საპასუხო ზომების შემუშავებასა და განხორციელებაში, რომლებიც ეფექტურად რეაგირებს ხარისხის რისკებზე, ასევე ხარისხზე რეაგირებისა და გაუმჯობესებისთვის ფირმის რესურსების უფრო მწარმოებლურად და ეფექტიანად გამოყენებაში.

რა არის ხარისხის რისკი?

შეიძლება არსებობდეს უამრავი ისეთი რისკი, რომლებიც უარყოფითად იმოქმედებს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე. თუმცა, ყველა რისკი არ მიიჩნევა ხარისხის რისკად ხმს 1-ში მოცემული განმარტების შესაბამისად, რადგან ფირმისათვის არც გონივრულია და არც პრაქტიკული ყოველი შესაძლო რისკის გამოვლენა და შეფასება და ყველა რისკისთვის საპასუხო ზომების შემუშავება და განხორციელება. ხმს 1-ის მიზანია, ფირმის ყურადღება გაამახვილოს ისეთ რისკებზე, რომლებსაც დიდი გავლენა აქვს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, რათა ამ რისკების მიმართ ფირმამ სათანადო ზომები გაატაროს.

ხმს 1-ში მოცემული ხარისხის რისკის განმარტება შეიცავს ზღვარს იმის დასადგენად, რომელი რისკები მიიჩნევა ხარისხის რისკად. რისკი მიიჩნევა ხარისხის რისკად, როდესაც ის აკმაყოფილებს განმარტებაში მოცემულ ორივე კრიტერიუმს:

რისკს აქვს წარმოქმნის გონივრული შესაძლებლობა.

რისკს აქვს გონივრული შესაძლებლობა, რომ უარყოფითად იმოქმედოს ერთი ან რამდენიმე ხარისხის მიზნის მიღწევაზე, ინდივიდუალურად ან სხვა რისკებთან ერთად.

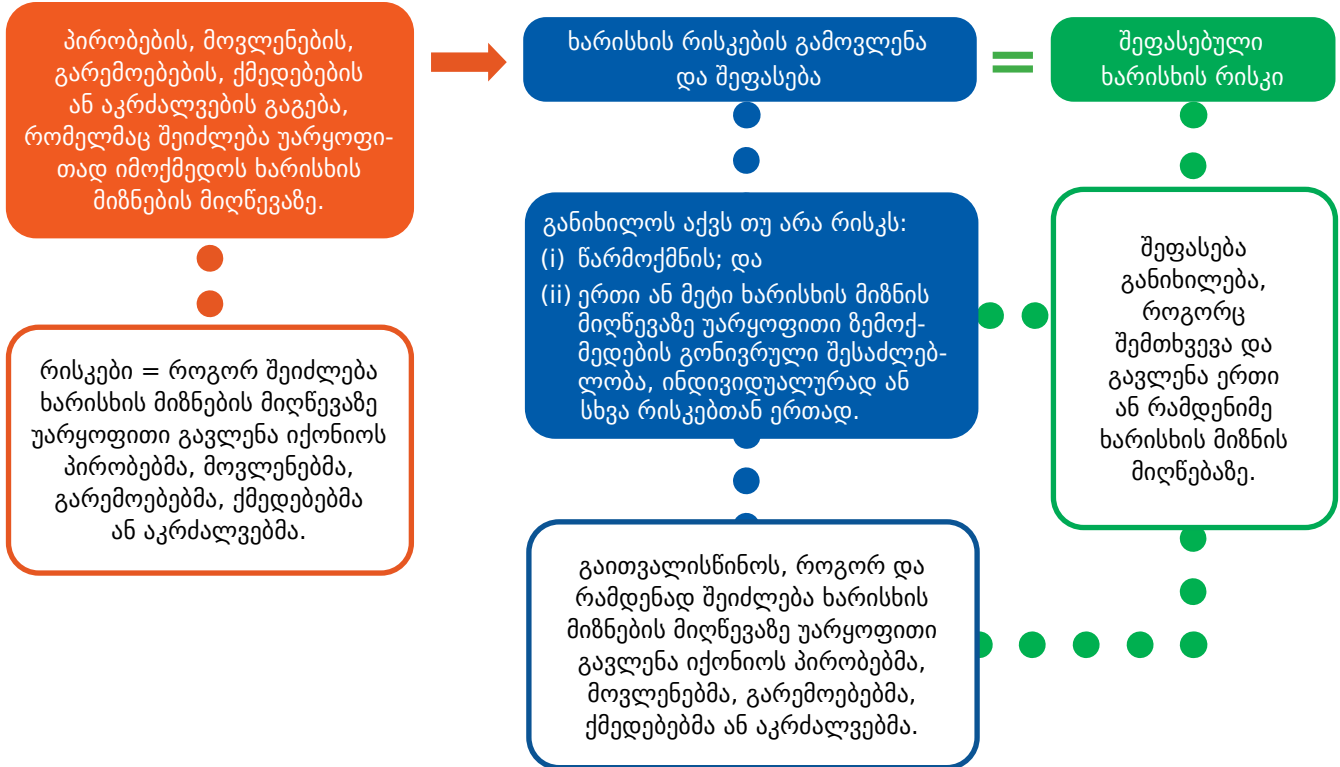
ფირმა მიმართავს პროფესიულ განსჯას, რათა განსაზღვროს, აკმაყოფილებს თუ არა კონკრეტული რისკი ხარისხის რისკების განმარტებაში მოცემულ ზღვარს.

იმის მიუხედავად, აქვს თუ არა ფირმას ქვემიზნები, ხარისხის რისკების იდენტიფიცირების საზღვარი ყოველთვის იქნება ხმს 1-ით განსაზღვრული ხარისხის მიზნების დონეზე. შეიძლება არსებობდეს გარემოებები, როდესაც რისკს აქვს ქვემიზნების (ამოცანების) მიღწევაზე უარყოფითად მოქმედების გონივრული შესაძლებლობა, მაგრამ არ აქვს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე უარყოფითად ზემოქმედების გონივრული შესაძლებლობა, რა შემთხვევაშიც, რისკი არ მიიჩნევა ხარისხის რისკად.

როგორ ავლენს და აფასებს ფირმა ხარისხის რისკებს

ხმს 1 ადგენს პროცესს, რომლის დაცვაც ფირმას ევალება ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისა და რომელიც შემდეგნაირად გამოიხატება:

პროცესი, პირველ რიგში, ყურადღებას ამახვილებს ფირმასა და მის გარიგებებთან დაკავშირებული სხვადასხვა პირობის, მოვლენის, გარემოების, ქმედების ან აკრძალვის შეცნობაზე, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე. უფრო ზუსტად, ფირმა ვალდებულია გაიგოს, რამ შეიძლება იმოქმედოს **უარყოფითად** ხარისხის მიზნების მიღწევაზე.

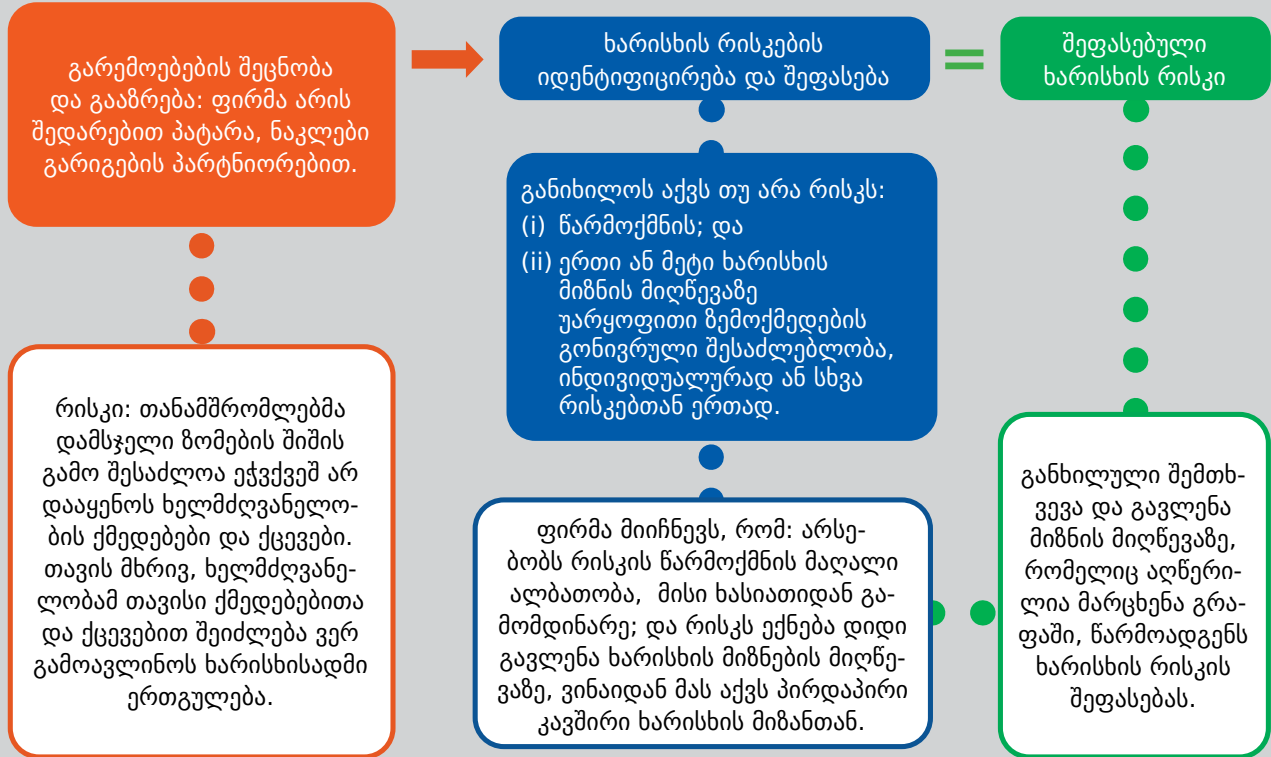
ხარისხის რისკების გამოვლენისას, ფირმა ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- როგორ და რამდენად შეიძლება იქონიოს გავლენა პირობებმა, მოვლენებმა, გარემოებებმა, ქმედებებმა ან აკრძალვებმა ხარისხის მიზნების მიღწევაზე; და
- ხარისხის რისკების შესაძლო წარმოქმნა. ეს აუცილებელია იმის დასადგენად, აკმაყოფილებს თუ არა რისკი ხარისხის რისკების განმარტების ზღვარს.

i ხმს 1-ის გ48 პუნქტში მოცემულია ისეთი ფაქტორების მაგალითები, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს იმაზე, თუ რამდენად შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს რისკმა ხარისხის მიზნ(ებ)ის მიღწევაზე, როგორცაა მოხდენის სიხშირე და ეფექტის ხანგრძლივობა.

ხარისხის რისკების **შეფასებაზე** მოქმედებს ასევე ისიც, როგორ და რამდენად ახდენს გავლენას პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები თუ აკრძალვები ხარისხის რისკებზე და მათი წარმოქმნის ალბათობაზე. მაშასადამე, ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება შესაძლოა ერთდროულად განხორციელდეს. ფირმას შეუძლია აირჩიოს ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება ორ ცალკეულ ეტაპად, თუმცა ეს არ არის სავალდებულო და არც მოსალოდნელი.

ხარისხის რისკის გამოვლენისა და შეფასების პროცესის გამოყენების მაგალითი

პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე

იმისათვის, რომ ხელი შეეწყოს ფირმაში რისკის გამოვლენისა და შეფასების პროცესის თანმიმდევრულ გამოყენებას, ხმს 1-ში აღწერილია პირობები, მოვლენები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომელთა გაგებაც ფირმას მოეთხოვება და რაც ყურადღებას ამახვილებს ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებზე. ხმს 1-ის 25(ა) პუნქტში განხილულია ეს პირობები, მოვლენები, ქმედებები ან აკრძალვები და მოსალოდნელია, რომ ფირმა:

- გაიგებს/შეისწავლის;
- გაითვალისწინებს (ე.ი. იფიქრებს) როგორ შეიძლება მათ უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე; და
- დაადგენს, არსებობს თუ არა რისკები, რომლებიც ხარისხის რისკებია.

i ხმს 1-ის 246 პუნქტში მოცემულია ფირმის მიერ პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების გააზრების მაგალითები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე და ხარისხის რისკებზე, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას.

ხმს 1-ის 25(ა) პუნქტში მოცემული პირობები, მოვლენები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომელთა გააზრებაც ფირმას მოეთხოვება

ფირმის სირთულე და საოპერაციო მახასიათებლები

იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ფირმის ზომა, ფირმის გეოგრაფიული გავრცელება, როგორ არის ფირმა სტრუქტურირებული, რამდენად ახდენს ფირმა კონცენტრაციას თავის პროცესებსა და მოქმედებებზე (მაგ., მომსახურების მიწოდების ცენტრების გამოყენება), ან ფირმის რესურსების მახასიათებლებსა და ხელმისაწვდომობაზე და ასევე ცენტრალიზაციას.

ფირმის სტრატეგიული და საოპერაციო გადანყვეტილებები და მოქმედებები, ბიზნესპროცესები და ბიზნესმოდელი	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ფინანსურ და საოპერაციო საკითხებთან დაკავშირებული გადანყვეტილებები, მათ შორის ფირმის სტრატეგიული მიზნები, ფინანსური რესურსების მართვასთან დაკავშირებული საკითხები, ფირმის საბაზრო წილის ზრდა, დარგის სპეციალიზაცია ან ახალი მომსახურების შეთავაზება.
ხელმძღვანელობის მახასიათებლები და მართვის სტილი	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ფირმის ხელმძღვანელობის შემადგენლობა და მათი თანამდებობაზე ყოფნის ვადები, როგორ არის უფლებამოსილება ხელმძღვანელთა შორის განაწილებული ან როგორ ახდენს ხელმძღვანელობა პერსონალის მოტივაციას და წახალისებას.
ფირმის რესურსები, მათ შორის მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებული რესურსები	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ფირმის პერსონალის წარსული საქმიანობების შესახებ ზოგადი ინფორმაცია და მომსახურე პერსონალის საერთო პროფილი და სტრუქტურა, ტექნოლოგიების გამოყენება და როგორ არის ეს ტექნოლოგიები მოპოვებული, განვითარებული და შენარჩუნებული, ფინანსური რესურსების ხელმისაწვდომობა და განაწილება. მომსახურების პროვაიდერებთან მიმართებით, მომსახურების პროვაიდერების მიერ მოწოდებული რესურსების ხასიათი, როგორ და რამდენად გამოიყენებს მათ ფირმა და ფირმის მიერ გამოყენებული მომსახურების პროვაიდერების ზოგადი მახასიათებლები.
კანონმდებლობა, რეგულირების სისტემები, პროფესიული სტანდარტები და გარემო, რომელშიც ფირმა საქმიანობს	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა რეგულაციები, რომლებიც უშუალო კავშირშია ფირმასთან, პროფესიულ სტანდარტებთან, სხვა სტანდარტებთან ან რეგულაციებთან, რომელიც ზეგავლენას ახდენს ფირმის მიერ შესრულებულ გარიგებებზე (მაგ., საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის საფუძვლები, რომლებიც ჩვეულებრივ გამოიყენება იურისდიქციაში), ეკონომიკური სტაბილურობა, სოციალური ფაქტორები ან პროფესიონალ ბუღალტერთა ფირმების ზოგადი საზოგადოებრივი აღქმა (მაგ., აუდიტის რეგულარული ჩავარდნებით გამოწვეული საერთო უნდობლობა).
ქსელის მოთხოვნებისა და ქსელის მომსახურების ხასიათი და მასშტაბი	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ქსელის ხასიათი, როგორ არის ქსელი სტრუქტურირებული და ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მიერ მიწოდებული მომსახურების ხარისხის საერთო დონე.
ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებებისა და გასაცემი ანგარიშების ტიპები	იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ის, თუ რომელ გარიგებებს ასრულებს ფირმა, მათ შორის: • ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტი ან მიმოხილვა და ასრულებს თუ არა ფირმა გარიგებებს კრებნით ფინანსურ ანგარიშგებებზე ანგარიშის გასაცემად, ან ატარებს თუ არა შუალედური ფინანსური ანგარიშგებების მიმოხილვას; • სხვა სახის მარწმუნებელი ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებები და განსახილველი საგნის ტიპები, რომლისთვისაც ამგვარი გარიგებები განხორციელდა (მაგ., სათბურის გაგების ანგარიში, მომსახურე ორგანიზაციების კონტროლის მექანიზმები და ა.შ.). გარდა ამისა, ფირმამ შეიძლება გაიაზროს და განიხილოს, როგორ შეიძლება მომხმარებლებმა გამოიყენონ ფირმის მიერ გაცემული დასკვნები.

სუბიექტების ტიპები, რომელთათვისაც გარიგებები ჩატარდა

იაზრებს და ითვალისწინებს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა დარგები, რომლებშიც საწარმოები ფუნქციონირებენ და მათი საქმიანობის ხასიათი, საწარმოთა ზომა და სირთულე, საწარმოს აქციების ფლობის ხასიათი (მაგ., მესაკუთრის მიერ მართული ან კოტირებული) ან საწარმოს დაინტერესებულ მხარეთა ზომა და ხასიათი.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების სია, რომელიც ხმს 1-ის 25(ა) პუნქტშია წარმოდგენილი არ არის ამომწურავი. შეიძლება არსებობდეს სხვა პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, რომლებიც ფირმამ უნდა შეისწავლოს და დამატებით განიხილოს, არსებობს თუ არა ხარისხის რისკი.

გარდა ამისა, ყველა პირობა, მოვლენა, გარემოება, ქმედება ან აკრძალვა დაკავშირებული არ არის ყოველ ხარისხის მიზანთან.

პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების მაგალითები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე და ხარისხის რისკები, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას

პირობა, მოვლენა, გარემოება, ქმედება ან აკრძალვა, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე	ხარისხის რისკი, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას
ფირმის სირთულე და საოპერაციო მახასიათებლები: ფირმა დიდი ფირმაა, რომელსაც მრავალი ოფისი აქვს. თითოეულ ოფისს ჰყავს ხელმძღვანელი, რომელიც პასუხისმგებელია გარიგების ხარისხსა და ოპერაციულ საკითხებზე.	მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კონტექსტში, ამან შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია იმასთან, თუ როგორ შეაღწია თანმიმდევრულმა კულტურამ ფირმაში, ფირმის და ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის დისპერსიის გამო.
სტრატეგიული და ოპერატიული გადაწყვეტილებები და ქმედებები, ბიზნესპროცესები და ფირმის ბიზნესმოდელი: ფირმას გააჩნია სტრატეგიული მიზანი, გაზარდოს საგადასახადო პრაქტიკა და შესთავაზოს გადასახადების დაგეგმვასთან დაკავშირებული მეტად ფართო კონსულტაციები და მხარდაჭერა.	სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კონტექსტში, აღნიშნულმა შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რისკი, როდესაც ფირმა არღვევს დამოუკიდებლობის მოთხოვნებს არააუდიტორულ მომსახურებასთან დაკავშირებით.
ხელმძღვანელობის მახასიათებლები და მართვის სტილი: იმის გათვალისწინებით, რომ ფირმა მცირე ზომისაა, ხელმძღვანელობა კონცენტრირებულია ერთი პირის ხელში, რომელსაც ყოველდღიური კავშირი აქვს პერსონალთან.	გარიგების შესრულების კონტექსტში, აღნიშნული იწვევს ხარისხის რისკს იმასთან დაკავშირებით, რომ პერსონალი ფირმას არ აწვდის ინფორმაციას აზრთა სხვადასხვაობის შესახებ, რომელშიც ხელმძღვანელობა მონაწილეობს.
ფირმის რესურსები, მათ შორის მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებულ რესურსები: ფირმას აქვს სხვა იურისდიქციაში განთავსებული მომსახურების ცენტრი, რომელიც ასრულებს ფირმის აუდიტის გარიგებების გარკვეულ ასპექტებს.	გარიგების შესრულების კონტექსტში, აღნიშნული იწვევს ხარისხის რისკს იმასთან დაკავშირებით, რომ პერსონალზე არ ხორციელდება სათანადო მმართველობა და ზედამხედველობა და მათი სამუშაო არ არის სათანადოდ განხილული.

პირობა, მოვლენა, გარემოება, ქმედება ან აკრძალვა, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე	ხარისხის რისკი, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას
კანონმდებლობა, რეგულირების სისტემები, პროფესიული სტანდარტები და გარემო, რომელშიც ფირმა საქმიანობს: ფირმაზე ვრცელდება აუდიტორული ფირმის მმართველობის იურისდიქციული კოდექსი.	მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კონტექსტში, აღნიშნული ინვეს ხარისხის რისკს, როდესაც ფირმა არ ასრულებს ფირმის მმართველობის კოდექსის მოთხოვნებს, რამდენადაც ეს მოთხოვნები უკავშირდება ფირმის ორგანიზაციულ სტრუქტურას და ფუნქციების, მოვალეობების და უფლებამოსილებების განაწილებას.
კანონმდებლობა, რეგულირების სისტემები, პროფესიული სტანდარტები და გარემო, რომელშიც ფირმა საქმიანობს: გლობალური პანდემიის გამო, გარიგების გუნდებს დისტანციურ რეჟიმში უწევთ მუშაობა.	ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კონტექსტში, აღნიშნული ინვეს ხარისხის რისკს, როდესაც დისტანციურად მომუშავე გარიგების გუნდებს ინფორმაცია სწორი ფორმით არ მიეწოდებათ, რომ გარიგების გუნდებს საშუალება მიეცეთ გაიგონ და განახორციელონ თავიანთი მოვალეობები გარიგების შესრულებისას.
კანონმდებლობა, რეგულირების სისტემები, პროფესიული სტანდარტები და გარემო, რომელშიც ფირმა საქმიანობს: შემოიღეს ახალი რეგულაციები, რომლებიც აუდიტორულ ფირმას ავალდებულებს როტაციას ყოველ 10 წელიწადში ერთხელ, რის შედეგადაც ფირმა ერთმანეთის მიყოლებით ბევრ გარიგებას კარგავს და პერსონალის დიდი ნაწილის რესურსები გამოუყენებელი რჩება.	დამკვეთებსა და გარიგებებზე დათანხმებისა და გაგრძელების პროცედურების კონტექსტში, აღნიშნული ინვეს ხარისხის რისკს, როდესაც ფირმა არასათანადოდ თანხმდება დამკვეთთან ურთიერთობას ან კონკრეტულ გარიგებას, იმის გამო, რომ ფირმას ჰყავს ჭარბი პერსონალი.
ქსელის მოთხოვნებისა და ქსელის მომსახურების ხასიათი და მასშტაბი: ქსელი, ქსელში შემავალ ყველა ფირმას ავალდებულებს გამოიყენოს ქსელის მიერ შემუშავებული სტ გამოყენებითი პროგრამები დამოუკიდებლობისათვის. პერსონალს მოეთხოვება, ჩაწერონ საკუთარი ფინანსური ინტერესები პროგრამაში. გარდა ამისა, პროგრამულ უზრუნველყოფაში რეგისტრირებულია დამკვეთებისთვის შესრულებული ყველა მომსახურება. პროგრამა თვალყურს ადევნებს ინფორმაციას, რათა ავტომატურად გააფრთხილოს ფირმა დამოუკიდებლობის დარღვევის შემთხვევაში.	სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კონტექსტში, აღნიშნული ინვეს ხარისხის რისკს იმასთან დაკავშირებით, რომ ქსელი კომპიუტერული პროგრამის შემუშავებისას შესაბამისად არ ითვალისწინებს იურისდიქციულ მოთხოვნებს, რომლებიც დაკავშირებულია დამოუკიდებლობასთან და ფირმა არ არის გაფრთხილებული, როდესაც ადგილი აქვს დამოუკიდებლობის დარღვევას.
ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებები და გასაცემი ანგარიშების ტიპები: ფირმა ასრულებს მარწმუნებელ გარიგებებს სათბურის გაზების ანგარიშისათვის.	რესურსების კონტექსტში, აღნიშნული ინვეს ხარისხის რისკს, როდესაც ფირმა არ აქვს შესაბამისი ინტელექტუალური რესურსები ამ გარიგებების შესასრულებლად და გარიგების გუნდები იყენებენ ინტელექტუალურ რესურსებს, რომელიც არ ითვალისწინებს ემისიებთან დაკავშირებულ, იურისდიქციის კანონსა და რეგულაციას.

პირობა, მოვლენა, გარემოება, ქმედება ან აკრძალვა, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე	ხარისხის რისკი, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას
სუბიექტების ტიპები, რომელთათვისაც გარიგებები შესრულდა: ფირმა ასრულებს ფინანსური ანგარიშგებების კომპილაციას ისეთი დარგის საწარმოებისთვის, რომელშიც ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების ბოლოდროინდელმა ცვლილებებმა გამოიწვია დარგის ფინანსური ანგარიშგების რთული ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები. ჩვეულებრივ, ფირმის მიერ შესრულებული კომპილაციის გარიგებები არ არის რთული.	გარიგების შესრულების კონტექსტში, აღნიშნული ინვესტორი ხარისხის რისკს, რადგან გარიგების გუნდები, რომლებიც კომპილაციას ასრულებენ, არ გადიან შესაბამის კონსულტაციას იმის გამო, რომ მათ ადრე არ დასჭირვებიათ კონსულტაციის გავლა ფინანსური ანგარიშგების რთულ ახსნა-განმარტებით შენიშვნებთან დაკავშირებით.
სუბიექტების ტიპები, რომელთათვისაც გარიგებები შესრულდა: ფირმა ასრულებს იმ საწარმოთა აუდიტს, რომლებიც სოფლის მეურნეობაში არიან ჩართულნი.	რესურსების კონტექსტში, აღნიშნული ინვესტორი ხარისხის რისკს, როდესაც პერსონალს არ აქვს სოფლის მეურნეობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების სათანადო ცოდნა ან გამოცდილება.

ფირმას არ ევალება თითოეული პირობის, მოვლენის, გარემოების, ქმედების ან აკრძალვის განხილვის დოკუმენტირება, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რისკის წარმოქმნა. ხარისხის რისკების დოკუმენტაციაში შეიძლება შედიოდეს ხარისხის რისკების შეფასების მიზეზები, ანუ განხილული შემთხვევა და გავლენა ხარისხის მიზნების მიღწევაზე.

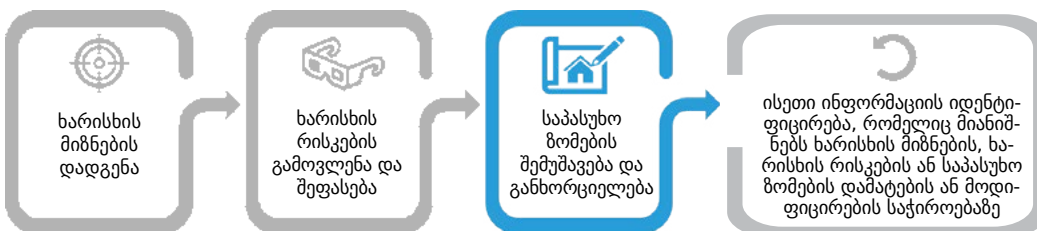
გარკვეულ გარემოებებში, ფირმისთვის შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს ფირმის პროცესებისა და ანალიზის დოკუმენტირება, რომლებიც გამოიყენეს ხარისხის მიზნების დასადგენად, ხარისხის რისკების გამოსავლენად და შეფასებისთვის, ასევე ამგვარი რისკებისთვის საპასუხო ზომების შემუშავებისთვის, რათა უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ფირმის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების საფუძველი.

დოკუმენტაციასთან დაკავშირებული დამატებითი საკითხები შესულია სახელმძღვანელოს დოკუმენტაციის ნაწილში.

საპასუხო ზომების შემუშავება და განხორციელება

ხმს 1, პუნქტები: 16(ფ), 26, გ25-გ27 და გ49-გ51

საპასუხო ზომები, რომლებიც სათანადოდ შემუშავებული და განხორციელებულია ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის, ამცირებს ხარისხის რისკის წარმოქმნის ალბათობას, რაც ეხმარება ფირმას ხარისხის მიზნების მიღწევაში.

როგორ ადგენს და ახორციელებს ფირმა საპასუხო ზომებს

ხმს 1 ავალდებულებს ფირმას შეიმუშაოს და განახორციელოს საპასუხო ზომები, რომლებიც სათანადო რეაგირებას მოახდენს ხარისხის რისკებზე. იმისათვის, რომ ხარისხის რისკებზე სათანადო რეაგირება მოახდინოს, ფირმა უნდა დაფიქრდეს ხარისხის რისკების შეფასების მიზნებზე, როგორც ქვემოთ, ცხრილშია წარმოდგენილი:

შეფასების მიზეზი	როგორ მოქმედებს შეფასების მიზეზი საპასუხო ზომის შემუშავებაზე
როგორ და რამდენად მოქმედებს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები	მაგალითი: - ხარისხის რისკი იმასთან დაკავშირებით, რომ როდესაც პერსონალი ფირმას არ აწვდის ინფორმაციას ხელმძღვანელობასთან ამრთა სხვადასხვაობის შესახებ, ამგვარი რისკის საპასუხო ზომა ვერ გატარდება იმავე პოლიტიკის თანახმად, რომელიც გულისხმობს ხელმძღვანელობის მონაწილეობას ამრთა სხვადასხვაობის გადასაჭრელად; - ხარისხის რისკი, რომლის დროსაც გარიგების გუნდებზე არ ხორციელდება სათანადო მმართველობა და ზედამხედველობა და სათანადოდ არ ტარდება მათი სამუშაოს მიმოხილვა, გლობალური პანდემიის პერიოდში ამან ხარისხის მიზნების მიღწევაზე შესაძლოა დიდი გავლენა იქონიოს ფირმაში ხარისხის რისკის ყოვლისმომცველობის გამო. შესაბამისად, შესაძლოა საჭირო გახდეს უფრო მეტად ძლიერი საპასუხო ზომების მიღება.
ხარისხის რისკების შესაძლო მოხდენა	მაგალითი: ხარისხის რისკს, რომლის დროსაც შესაძლოა არსებობდეს პერსონალის ფინანსური ინტერესებისგან გამოწვეული დამოუკიდებლობის დარღვევები, შეიძლება ჰქონდეს წარმოქმნის მაღალი ალბათობა, თუ ფირმას ბევრი დასაქმებული ჰყავს. შედეგად, შესაძლოა საჭირო გახდეს უფრო მეტად ძლიერი საპასუხო ზომების მიღება.

ფირმამ საპასუხო ზომების შემუშავებისას მრავალი ფაქტორი შეიძლება გაითვალისწინოს, განსაკუთრებით თუ ის ეხება საპასუხო ზომის ხასიათს, ვადებსა და მოცულობას.

ხასიათი ფაქტორები, რომელიც შეიძლება ფირმამ განიხილოს: - უკეთ აღმოიფხვრება თუ არა ხარისხის რისკი პრევენციული მოქმედებებით, დადგენილი/რისკების გამოსავლენი პროცედურებით ან ორივე ზემოაღნიშნული გზით. - იქნება თუ არა საპასუხო ზომა ტექნოლოგიების გამოყენებით უფრო ეფექტური საშუალება ხარისხის რისკის აღმოსაფხვრელად. - რა რესურსები იქნება საჭირო საპასუხო ზომების გასამყარებლად, მაგ., სპეციალიზებული ცოდნა ან კვალიფიკაცია და რა ინფორმაციაა საჭირო. - ვინ განახორციელებს საპასუხო ზომას, მაგალითად საჭიროა თუ არა მისი განხორციელება გარიგების დონეზე.	ვადები ფაქტორები, რომელიც შეიძლება ფირმამ განიხილოს: - უკეთ აღმოიფხვრება თუ არა ხარისხის რისკი საპასუხო ზომით, რომელიც არის პერიოდული ან მუდმივი ქმედება. - თუ საპასუხო ზომა პერიოდულია, რა სიხშირით უნდა განხორციელდეს იგი ხარისხის რისკის ეფექტურად აღმოსაფხვრელად.	მოცულობა ფაქტორები, რომელიც შეიძლება ფირმამ განიხილოს: უნდა გავრცელდეს თუ არა საპასუხო ზომები ყველა მოვლენაზე, რომელსაც საპასუხო ზომა უკავშირდება, თუ მხოლოდ შერჩეულ მოვლენებზე (მაგ., აუდიტის ყველა გარიგება თუ მხოლოდ აუდიტის გარკვეული გარიგებები).
---	---	---

ამასთან, ფირმას შეიძლება დასჭირდეს იმის განიხილვა, ხარისხის რისკის აღმოსაფხვრელად საკმარისია თუ არა მხოლოდ ერთი საპასუხო ზომა, თუ საჭიროა რამდენიმე საპასუხო ზომის ერთობლივად გატარება. ფირმას შეუძლია აგრეთვე ისეთი საპასუხო ზომის შემუშავება და განხორციელება, რომელიც რეაგირებას მოახდენს ხარისხის რამდენიმე რისკზე, თუკი საპასუხო ზომა საკმარისად ზუსტია იმისთვის, რომ ეფექტურად გაუმკლავდეს თითოეულ დაკავშირებულ ხარისხის რისკს.

საპასუხო ზომების ურთიერთკავშირი

საპასუხო ზომები სხვადასხვა გზით შეიძლება უკავშირდებოდნენ ერთმანეთს, მათ შორის:

- საპასუხო ზომები შეიძლება შეეხოთ მრავალ ხარისხის რისკს სხვადასხვა კომპონენტში.
- საპასუხო ზომამ შესაძლოა ხელი შეუწყოს სხვა საპასუხო ზომის მოქმედებას სხვა კომპონენტში. ეს განსაკუთრებით ეხება საპასუხო ზომებს, რომლებიც დაკავშირებულია რესურსებთან და ინფორმაციასა და კომუნიკაციასთან, რადგან ეს ელემენტები ხშირად საჭიროა სხვა საპასუხო ზომების მოქმედების ხელშესაწყობად.

საპასუხო ზომის მაგალითი, რომელიც ხელს უწყობს სხვა საპასუხო ზომას

რესურსების კომპონენტთან დაკავშირებული საპასუხო ზომები, რომლებიც ინტელექტუალურ რესურსებზე ახდენს რეაგირებას, შეიძლება მნიშვნელოვანი იყოს ფირმის გადანაცვეტილების გასამყარებლად იმის თაობაზე, უნდა დათანხმდეს ან გააგრძელოს თუ არა დამკვეთთან ურთიერთობა ან კონკრეტული გარიგება, რადგან ფირმა შეიძლება დამოკიდებული იყოს ამ ინტელექტუალურ რესურსებზე, რათა მოიპოვოს ინფორმაცია გარიგებების და დამკვეთის პათიონების და ეთიკური ღირებულებების შესახებ.

ხმს 1-ით განსაზღვრული საპასუხო ზომები

ხმს 1, პუნქტები:
34, გ116-გ137

ხმს 1-ის 34-ე პუნქტში აღწერილია კონკრეტული საპასუხო ზომები, რომლის შემუშავება და განხორციელება ფირმას ევალება. ხმს 1-ით განსაზღვრული ხარისხის მიზნებისაგან განსხვავებით, კონკრეტული საპასუხო ზომები არ არის ყოვლისმომცველი და, რეაგირების თვალსაზრისით, ყველა ხარისხის რისკს არ მისადაგება. შესაბამისად, მოსალოდნელია, რომ ხმს 1-ის 26-ე პუნქტის მოთხოვნების სრულად დაკმაყოფილების მიზნით, ფირმა, სტანდარტში განსაზღვრული საპასუხო ზომების გარდა, შეიმუშავებს და განხორციელებს სხვა დამატებით ზომებსაც.

მართალია, საპასუხო ზომები განსაზღვრულია ხმს 1-ის 34-ე პუნქტში, მაგრამ მათი ხასიათი, ვადები და მოცულობა სხვადასხვანაირი იქნება ფირმის ხასიათისა და გარემოებების მიხედვით.

მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება გაითვალისწინოს ფირმამ განსაზღვრული საპასუხო ზომის ხასიათი, ვადები და მოცულობა

ხმს 1-ის 34(გ) პუნქტი ფირმას ავალდებულებს, მიღებული ჰქონდეს შემდეგი საპასუხო ზომა:

ფირმა აწესებს პოლიტიკას ან პროცედურებს ისეთი საჩივრებისა და ბრალდებების მიღების, მოკვლევისა და გადაჭრისთვის, რომლებიც ეხება იმას, რომ სამუშაო არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ან არ შესრულდა ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც დაწესებული იყო წინამდებარე ხმს-ის შესაბამისად.

აღნიშნული საპასუხო ზომის შემუშავებისა და განხორციელებისას ფირმას შეუძლია ისეთი საკითხების განხილვა, როგორიცაა:

- ვინ უნდა მიიღოს, გამოიკვლიოს და გადაჭრას საჩივრები და ბრალდებები, მათ შორის მისი შესრულება უნდა გადაეცეს თუ არა მის მომსახურების პროვაიდერს და ამ პროცესში ერთი პირი უნდა იყოს ჩართული თუ ერთზე მეტი;
- ადგენს თუ არა ფირმისთვის ან მისი პერსონალისთვის კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები საჩივრებსა და ბრალდებებთან დაკავშირებით ისეთ პასუხისმგებლობებს, როგორიცაა, მაგალითად ფირმაზე ან მის პერსონალზე ვალდებულების დაკისრება, აცნობოს ამ საკითხის შესახებ ფირმის გარე ორგანოს (მაგ., ბესსს-ის კოდექსის⁷ 260-ე და 360-ე განყოფილებები ეხება მიდგომას, რომელსაც ფირმამ ან მისმა პერსონალმა უნდა მიმართოს კანონმდებლობის დარღვევაზე ან საექვო დარღვევაზე რეაგირების მიზნით);
- როგორ უნდა განხორციელდეს პერსონალის ინფორმირება საჩივრებისა და ბრალდებების შესახებ?
- როგორ უნდა იქნეს დაცული საჩივრებისა და ბრალდებების კონფიდენციალურობა?
- როგორ უნდა განიხილებოდეს საჩივრები და ბრალდებები, მათ შორის, როდის უნდა ეცნობოს მათ შესახებ ხელმძღვანელობას და როდის უნდა ჩაერთოს იურისტი ამ პროცესში.

შეიძლება არსებობდეს ისეთი გარემოებები, როდესაც სტანდარტით განსაზღვრული საპასუხო ზომა ან მისი რომელიმე ასპექტი არ შესაბამეა ფირმას, ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათის და გარემოებების გამო, რა შემთხვევაშიც ხმს 1-ის მე-17 პუნქტი გამოიყენება (ე.ი. მოსალოდნელი არ არის, რომ ფირმა შეასრულებს მოთხოვნებს, თუ ისინი არ არის მისთვის შესაფერისი).

i ხმს 1-ის გ29 პუნქტი მოიცავს მაგალითს, როდესაც განსაზღვრული საპასუხო ზომა შეიძლება არ იყოს ფირმისთვის შესაფერისი.

საპასუხო ზომების გრადაცია

საპასუხო ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა განისაზღვრება კონკრეტული ხარისხის რისკების მიხედვით, რომელზეც გავლენას ახდენს ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათი და გარემოებები. მცირე ზომის და ნაკლებად რთულ ფირმებს დიდი და მეტად რთული ფირმებისაგან განსხვავებული ხარისხის რისკები აქვთ და, შესაბამისად, განსხვავებული საპასუხო ზომა იქნება საჭირო. იმ ხარისხის რისკებისთვის, რომლებიც საერთოა ყველაზე ნაირი ზომისა და სირთულის ფირმისათვის, საპასუხო ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა შეიძლება განსხვავდებოდეს ფირმის გარემოებების გათვალისწინებით.

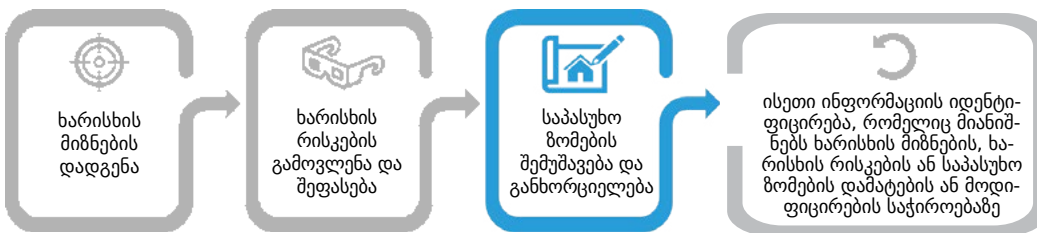
მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს საპასუხო ზომა მცირე ზომის და ნაკლებად რთულ ფირმასა და დიდ და მეტად რთულ ფირმას შორის ძირითადი ხარისხის რისკის გამო

ხარისხის რისკი	საპასუხო ზომა
ფირმა მცირე ფირმაა, რომელსაც მხოლოდ ერთი ოფისი აქვს. ხელმძღვანელობა კონცენტრირებულია ერთი პირის ხელში. ეს იწვევს ხარისხის რისკს იმასთან დაკავშირებით, რომ ფირმის კულტურაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ხელმძღვანელობის ყოველდღიური ქმედებები და ქცევები.	საპასუხო ზომები შეიძლება მოიცავდეს ფირმის ხელმძღვანელობის დამოუკიდებელ წვრთნას, მათ შორის ფირმის ყველა დონის პერსონალისგან ანონიმური გამოხმაურების/მოსაზრებების პერიოდული წარდგენის მოთხოვნას ისე, რომ ნათლად იყოს გამოხატული, როგორ მოქმედებს ფირმაზე ხელმძღვანელობის ქმედებები და ქცევები და როგორ შეიძლება მათი გაუმჯობესება სასურველი კულტურის მისაღწევად.

⁷ ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსი (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი).

ხარისხის რისკი	საპასუხო ზომა
ფირმა დიდი ფირმაა, რომელსაც მრავალ ადგილას აქვს ოფისი და ხელმძღვანელობის სტრუქტურა რამდენიმე დონისგან შედგება. აღნიშნული ინვესტორი ხარისხის რისკს იმასთან დაკავშირებით, რომ მთელ ფირმაში ერთგვაროვანი კულტურა არ არის მიღწეული.	საპასუხო ზომებში შესაძლოა მოიცავდეს ქცევის კოდექსში ფირმის ღირებულებების დადგენას, ფირმის მასშტაბის ფორმალური კომუნიკაციის მეთოდების განსაზღვრას, რომლებიც ხაზს უსვამს ხარისხის მნიშვნელობას, კულტურის ფორმალური პერიოდული შეფასების ჩატარებას და ხელმძღვანელობის სისტემატური შეხვედრების ორგანიზებას, სადაც განიხილავენ ძირითად გზავნილებს, გადამწყვეტილებებსა და ქმედებებს.

ისეთი ინფორმაციის იდენტიფიცირება, რომელიც მიანიშნებს ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების დამატებების ან ცვლილებების საჭიროებაზე

ხმს 1, პუნქტები: 27, გ52-გ54

ხარისხის რისკები ან საპასუხო ზომები

ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების დადგენა, რომლებიც ფირმამ უნდა განახორციელოს, არ არის ერთჯერადად შესასრულებელი დავალება. ხარისხის მიზნები, ხარისხის რისკები ან საპასუხო ზომები შეიძლება შეიცვალოს შემდეგი ფაქტორების შედეგად:

- ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების ცვლილებების; ან
- ფირმაში ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანებების აღმოფხვრის მიზნით გატარებული გამოსასწორებელი ზომების გამო.

დამატებები ან ცვლილებები ხარისხის მიზნებში, ხარისხის რისკებში ან საპასუხო ზომებში

ფირმამ შესაძლოა გამოავლინოს ინფორმაცია, რომელიც მიანიშნებს, რომ ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების შეცვლის გამო აუცილებელია ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენა, ან დამატებითი ან შეცვლილი ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების განსაზღვრა. შესაძლოა აუცილებელი იყოს შემდეგი დამატებები ან ცვლილებები:

ხარისხის მიზნები	• შესაძლოა აუცილებელი იყოს ახალი დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენა; • ფირმის მიერ ადრე დადგენილი დამატებითი ხარისხის მიზნები შეიძლება აღარ იყოს აუცილებელი ან შეიძლება მოდიფიცირება დასჭირდეს; ან • ფირმის მიერ ადრე დადგენილი ქვემიზნები შეიძლება აღარ იყოს აუცილებელი ან შეიძლება მოდიფიცირება დასჭირდეს. თუმცა, არ შეიძლება სტანდარტით განსაზღვრული სავალდებულო ხარისხის მიზნების მოდიფიცირება ან მთლიანად უგულებელყოფა, თუკი ფირმისთვის შესაფერისი არ არის ხმს 1-ის მე-17 პუნქტის გამოყენება (ე.ი. ხარისხის მიზნები აღარ იქნება შესაბამისი).
------------------	--

ხარისხის რისკები	• შეიძლება გამოვლინდეს ახალი ხარისხის რისკები; • ამჟამად არსებული ხარისხის რისკები შეიძლება აღარ კვალიფიცირდებოდეს ხარისხის რისკებად; • ამჟამად არსებული ხარისხის რისკები შესაძლოა საჭიროებდეს მოდიფიცირებას; ან • ამჟამად არსებული ხარისხის რისკები შესაძლოა საჭიროებდეს ხელახლა შეფასებას.
საპასუხო ზომები	• შეიძლება შემუშავდეს და დაინერგოს ახალი საპასუხო ზომები; • შეიძლება შეწყდეს ამჟამად არსებული საპასუხო ზომები; ან • ამჟამად არსებული საპასუხო ზომები შესაძლოა საჭიროებდეს მოდიფიცირებას. სტანდარტით განსაზღვრული სავალდებულო საპასუხო ზომები აუცილებლად უნდა შეიმუშავოს და განახორციელოს ფირმამ, თუმცა ფირმამ შეიძლება მიზანშეწონილად მიიჩნიოს იმის შეცვლა, როგორ არის საპასუხო ზომები შემუშავებული და განხორციელებული. გარკვეული საპასუხო ზომები შესაძლოა არ შეწყდეს, თუკი ფირმისთვის შესაფერისი არ არის ხმს 1-ის მე-17 პუნქტის გამოყენება (ე.ი. ხარისხის მიზნები აღარ იქნება შესაბამისი).

როგორ ავლენს ფირმა ინფორმაციას, რომელიც მიაწოდებს ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების დამატებების ან ცვლილებების საჭიროებაზე

ხმს 1 არ განსაზღვრავს რამდენად ხშირად უნდა გადააფასოს ფირმამ თავისი ხარისხის მიზნები, ხარისხის რისკები და საპასუხო ზომები, რადგან ისინი პროაქტიულად უნდა იქნეს მოდიფიცირებული, როდესაც ადგილი აქვს ცვლილებებს, რომელიც გავლენას ახდენს ხარისხის მართვის სისტემაზე, ანდა როდესაც ნაკლოვანებები გამოვლინდება.

ხმს 1 ითვალისწინებს ორი მექანიზმს, რომლის საშუალებითაც ფირმა ავლენს ისეთ ინფორმაციას, რომელიც მიაწოდებს ხარისხის მიზნებზე, ხარისხის რისკებზე ან საპასუხო ზომებზე დამატებების ან მოდიფიკაციების საჭიროებაზე.

ხმს 1-ის გ52 პუნქტში მოცემულია მაგალითი, როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები ნაკლებად რთულ ფირმასა და მეტად რთულ ფირმას შორის ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის იდენტიფიცირებისთვის.

ფირმას აქვს პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ფირმის რისკის შეფასების პროცესის ნაწილია, ისეთი ინფორმაციის იდენტიფიცირებისთვის, რომელიც მიაწოდებს ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების ცვლილებების საჭიროებაზე, რომელიც უკავშირდება ფირმის ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარ ცვლილებებს.

ფირმის მონიტორინგის და რეგულირების პროცესი იძლევა ინფორმაციას ხარისხის მიზნებთან, ხარისხის რისკებთან ან საპასუხო ზომებთან დაკავშირებული ნაკლოვანებების შესახებ.

მაგალითი:

გლობალური პანდემიის არსებობა იწვევს აუდიტის დისტანციურად ჩატარებას. ამან შეიძლება გამოიწვიოს რიგი დამატებითი ხარისხის რისკები ან ცვლილებები ხარისხის რისკების შეფასების პროცესში. მაგალითად, გარიგების შესრულების კონტექსტში, შესაძლოა გაიზარდოს არასათანადო ხელმძღვანელობასთან, ზედამხედველობასთან და მიმოხილვასთან დაკავშირებული ხარისხის რისკის შეფასება.

მაგალითი:

ნაკლოვანება ვლინდება, როდესაც ციფრული ფორმატის გარიგების დოკუმენტები ფირმის სერვერზე პროგრამაში არასწორად იტვირთება ელექტრონული გარიგების გათიშვის გამო. ეს იწვევს გარიგების დოკუმენტების დაკარგვას. ფირმა ცვლის საპასუხო ზომებს სარეზერვო გენერატორის დამონტაჟებით, რათა ხელი შეუწყოს ფირმის სერვერების მუდმივ ფუნქციონირებას ელექტრონული გარიგების გათიშვის დროს.

მმართველობა და ხელმძღვანელობა

ხმს 1, პუნქტები:
28, გ55-გ61

მმართველობა და ხელმძღვანელობა უმნიშვნელოვანესია ხარისხის მართვისთვის ფირმისა და გარემოს დონეზე, რადგან ეს არის საშუალება, რომლის მეშვეობითაც ფირმა წერგავს თავის კულტურას და ეთიკას, თვითრეგულირდება და რომელიც ფირმის გადამწყვეტილებების საფუძველს წარმოადგენს. ფირმის მმართველობა გავლენას ახდენს აგრეთვე ფირმის შესახებ საზოგადოებრივ შეხედულებებზეც; ფირმა ეფექტური მმართველობის გარეშე შეიძლება აღქმულ იქნეს როგორც ფირმა, რომელიც არ ფუნქციონირებს საზოგადოების ინტერესებიდან გამომდინარე.

ქვემოთ აღწერილია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 არსებულ სტანდარტთან შედარებით მმართველობასა და ხელმძღვანელობასთან მიმართებით:

- ახალი და გაზრდილი მოთხოვნები, რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის ხარისხისადმი ერთგულებასთან მისი კულტურის მეშვეობით. როგორც ფირმის კულტურის ნაწილი, მოთხოვნები ახლა ეხება ასევე:
 - ფირმის საზოგადოებრივი ინტერესების სასარგებლოდ მოქმედების როლს;
 - პროფესიული ეთიკის, ღირებულებებისა და ქცევის მნიშვნელობას;
 - ფირმის მთელი პერსონალის პასუხისმგებლობას ხარისხზე, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან ან ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში შესრულებულ ქმედებებთან და ასევე მათ მოსალოდნელ ქცევას; და
 - ხარისხს ფირმის სტრატეგიული გადამწყვეტილებებისა და ქმედებების კონტექსტში, მათ შორის ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებში.
- ახალი მოთხოვნები, რომელიც ეხება ხელმძღვანელობის ქცევას და ხარისხის მიმართ მათ ერთგულებას, ასევე ხარისხზე მათ ანგარიშვალდებულებას;
- ახალი მოთხოვნები, რომელიც ეხება ფირმის ორგანიზაციულ სტრუქტურას და ფირმის ფუნქციების, მოვალეობების და უფლებამოსილებების განაწილებას.

როგორ წარმოაჩენს ფირმა ხარისხისადმი ერთგულებას თავისი კულტურის მეშვეობით

მთელი ფირმის მასშტაბით ხარისხისადმი ერთგულების დანერგვა შესაძლებელია მთელი რიგი მექანიზმებითა და ქმედებებით, როგორიცაა, მაგალითად:

ხელმძღვანელობის ტონი

ხმს 1 ხელმძღვანელობის ტონს განიხილავს ხმს 1-ში წარმოდგენილი იმ სხვადასხვა მოთხოვნის საშუალებით, რომელიც ხელმძღვანელობასთან არის დაკავშირებული:

- მოთხოვნები, რომელიც განსაზღვრავს პასუხისმგებლობებს, რომელთა განაწილებაც აუცილებელია და თუ ვის უნდა დაეკისროს ეს პასუხისმგებლობები;
- ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ხმს 1-ის შესწავლასა და გააზრებაზე;
- ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხზე;
- ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტურობის შეფასებასა და შესაბამის დასკვნაზე; და
- ხელმძღვანელობის საქმიანობის შეფასება.

	სხვა მოქმედებების მაგალითები, რომლებიც ხელმძღვანელობამ შეიძლება განახორციელოს, ზემოაღნიშნული მოთხოვნების შესრულების გარდა: • ნდობის დამყარება თანმიმდევრული, რეგულარული და ღია კომუნიკაციით; • ფირმის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა იმ ქმედებებთან დაკავშირებით, რომელიც რეაგირებას ახდენს ხარისხზე და ამ ქმედებების ეფექტიანობაზე.
მთელი პერსონალის ერთგულება ხარისხისადმი	ხმს 1 განიხილავს პერსონალის ქმედებებს, ქცევებსა და ხარისხისადმი მათ ერთგულებას შემდეგი ხარისხის მიზნების მეშვეობით: • მთელი პერსონალის პასუხისმგებლობის განმტკიცებით ხარისხზე, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან ან ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში შესრულებულ მოქმედებებთან და ასევე მათ მოსალოდნელ ქცევასთან; და • როგორც რესურსების ნაწილი, მოსალოდნელია, რომ პერსონალი ხარისხის მიმართ ერთგულებას წარმოაჩენს საკუთარი ქმედებებითა და ქცევით, თავისი როლის შესასრულებლად საჭირო კომპეტენციის სათანადო დონეზე განვითარებითა და შენარჩუნებით, ხოლო მათი ანგარიშვალდებულების განსაზღვრა ან აღიარება ხდება მათი მუშაობის დროული შეფასებით, ანაზღაურებისა და დანინაურების პოლიტიკის და სხვა წამახალისებელი საშუალებების გამოყენებით. სხვა მოქმედებების მაგალითები, რომლებიც ფირმამ შეიძლება განახორციელოს ხარისხისადმი პერსონალის ერთგულების მიმართ: • ქცევის კოდექსის შემუშავება; • იმის განსაზღვრა, როგორ უნდა შეფასდეს ხარისხი და როგორ უნდა აისახოს პერსონალის შეფასებაში გათვალისწინებულ ხარისხთან დაკავშირებულ მაჩვენებლებში, ანაზღაურებასა და დანინაურებაზე შესაბამის გავლენასთან ერთად; • პერსონალისთვის განვითარების შესაძლებლობების შექმნა, რომელიც ხარისხს განამტკიცებს.
ხარისხის ჩართვა ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და ქმედებებში, მათ შორის, ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებში	ხარისხის მართვა არ არის ფირმის განცალკევებული ფუნქცია. ეფექტიანობისთვის, კულტურა, რომელიც ავლენს ხარისხისადმი ერთგულებას, უნდა გაერთიანდეს ფირმის სტრატეგიასთან, საოპერაციო საქმიანობასა და ბიზნეს პროცესებთან. ხმს 1 მოიცავს ხარისხის მიზანს, რომელიც ეხება ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და მოქმედებებს, მათ შორის ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებს, რომლებმაც ხარისხი უნდა აღიარონ. სტრატეგიული გადაწყვეტილებებსა და მოქმედებებში შესაძლოა შედიოდეს ფირმის ბიზნესის სტრატეგია, ფინანსური მიზნები, როგორ იმართება რესურსები, ფირმის საბაზრო წილის ზრდა, დარგობრივი სპეციალიზაცია ან ახალი მომსახურებების შეთავაზებები. მაგალითი, თუ როგორ უნდა მოხდეს ხარისხის ინტეგრირება ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და მოქმედებებში: • ფირმის მიზნისა და ღირებულებების განსაზღვრა და ხარისხის აღიარების უზრუნველყოფა ფირმის მიზანსა და ღირებულებებში.

ფირმის კულტურის ყოვლისმომცველი ხასიათის გათვალისწინებით, ხარისხისადმი ფირმის ერთგულებას ხარისხის მართვის სისტემის სხვა მრავალი ასპექტი აძლიერებს.

მაგალითები, თუ როგორ აძლიერებს ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტები ხარისხისადმი ერთგულებას

- ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ეხება კონსულტაციას, რომელიც ხელს უწყობს კონსულტაციის გავლას რთულ ან სადავო საკითხებზე და აძლიერებს კონსულტაციის მნიშვნელობასა და სარგებელს, შესაძლოა ფირმას დაეხმაროს ხარისხის მნიშვნელობის გამოკვეთაში.
- დამკვეთებთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებული გადანაცვლებების მხარდასაჭერად მძლავრი, საიმედო სისტემის დანერგვამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ხარისხთან მიმართებით ფირმის ხელმძღვანელობის ტონზე.

ფირმის ხელმძღვანელობის სხვა პერსონალთან უშუალო ურთიერთქმედებით, მცირე ზომის ფირმამ შესაძლოა ჩამოაყალიბოს ფირმის სასურველი კულტურა, რაც ყოველთვის შესაძლებელი არ არის დიდი ფირმების შემთხვევაში.

როდესაც ფირმა ქსელს ეკუთვნის, ფირმის კულტურაზე შესაძლოა აგრეთვე გავლენა იქონიოს და მხარი დაუჭიროს ქსელმა, მაგალითად:

- ქსელის დონეზე ხელმძღვანელობის ტონის მეშვეობით და ხარისხის მნიშვნელობაზე ყურადღების გამახვილებით.
- ქსელის მფლობელობაში მყოფი ფირმის ხელმძღვანელობისთვის ხარისხზე პასუხისმგებლობის დაკისრებით.
- ქსელის მოთხოვნებით და ქსელის მოთხოვნებთან ფირმის შესაბამისობასთან დაკავშირებული ქსელის მონიტორინგით.
- როგორ მართავს ქსელი ხარისხთან დაკავშირებულ საკითხებს ქსელის ყველა ფირმაში და როგორ რეაგირებს, მათ შორის საპასუხო ზომების დროულობა, ხარისხის საკითხების კომუნიკაცია და რა ზომები ტარდება ქსელის ფირმებთან დაკავშირებით, რომელიც არ აკმაყოფილებს ქსელის მოთხოვნებს.

მართალია, საჯარო სექტორში ფირმის სტრატეგიულ გადანაცვლებებსა და მოქმედებებზე შესაძლოა ნაკლებ გავლენას ახდენდეს ისეთი საკითხები, როგორიცაა მოგებიანობა ან სტრატეგიული ფოკუსირების სფეროები, მაგრამ მათზე მაინც მოქმედებს ფინანსური და საოპერაციო პრიორიტეტები, მაგალითად, ფინანსური რესურსების განაწილება.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები

ხმს 1, პუნქტები: 16(უ), 29, გ22-გ24 და გ62-გ66

ქვემოთ აღწერილია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 არსებულ სტანდარტთან შედარებით სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან მიმართებით:

- მორგებულია პრინციპებზე დაფუძნებულ მოთხოვნებზე, რათა დაადგინოს ხარისხის მიზნები, რომლებიც განკუთვნილია პასუხისმგებლობების შესასრულებლად სათანადო ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესაბამისად.
- გაზრდილია ყურადღება ყველა სათანადო ეთიკურ მოთხოვნაზე (ე.ი. არა მარტო დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე).
- გაზრდილია სიზუსტე იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენად საჭიროებს ხარისხის მართვის სისტემა იმ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებზე რეაგირებას, რომელიც ფირმის გარე, სხვა მხარეებზე ვრცელდება (ე.ი. ქსელზე, ქსელის ფირმებზე, ქსელში ან ქსელის ფირმებში დასაქმებულ პირებზე ან მომსახურების პროვაიდერებზე).
- გაზრდილია სიცხადე სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მოქმედების სფეროსთან დაკავშირებით ხარისხის მართვის სისტემის კონტექსტში.

ამჟამად არსებული ხკს 1-ის ქვემოთ მოცემული მოთხოვნები ხმს 1-ში აღწერილია შემდეგნაირად:

- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომლებიც შეეხებოდა დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციასა და კომუნიკაციას (მაგ., მოთხოვნები, რომ ფირმებს ჰქონდეთ პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც შეეხება დამოუკიდებლობის მოთხოვნების ინფორმირებას, ჰყავდეთ გარიგების პარტნიორები ან პერსონალი, რომელიც ფირმას აცნობებს დამოუკიდებლობის მიმართ შექმნილი საფრთხის ან დამოუკიდებლობის დარღვევების შესახებ. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ ახლაც უნდა დაუთმოს ყურადღება დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას და კომუნიკაციას, მაგრამ ეს საკითხი ხმს 1-ის ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტის საშუალებით გადაიჭრება.
- ხკს 1 მოიცავდა მოთხოვნებს, რომლებიც ეხებოდა სპეციალურ პოლიტიკასა და პროცედურებს პერსონალის ხანგრძლივ კავშირთან დაკავშირებით. ეს მოთხოვნა არ შენარჩუნდა ხმს 1-ში. თუმცა, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დებულებების გათვალისწინებით, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ ისევ უნდა გაამახვილოს ყურადღება პერსონალის ხანგრძლივ კავშირზე, რადგანაც ხმს 1-ში მოცემული ხარისხის მიზნები სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესრულებას ეხება.

ხმს 1-ის 34(ა) და 34(ბ) პუნქტებში აღწერილია სპეციფიკური საპასუხო ზომები, რომლებიც დაკავშირებულია სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან და ეყრდნობა ამჟამად არსებული ხკს-ის მოთხოვნებს.

ფირმის პასუხისმგებლობა სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებით, რომლებიც სხვა მხარეებზე ვრცელდება (ე.ი. ქსელზე, ქსელის ფირმებზე, ქსელში ან ქსელის ფირმებში დასაქმებულ პირებზე ან მომსახურების პროვაიდერებზე)

იმის გათვალისწინებით, რომ გარიგებების შესრულებაში ან ხარისხის მართვის სისტემის სხვადასხვა აქტივობებში შესაძლოა ჩართული იყვნენ სხვა, ფირმის გარე პირები, ფირმას აქვს პასუხისმგებლობა, მიმართოს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს, რომლებიც სხვა პირებზეც ვრცელდება. მაგალითად, ფირმას მომსახურების პროვაიდერისაგან შესაძლოა დასჭირდეს გარიგების ხარისხის მიმომხილველის გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ ფირმას არ ჰყავს პერსონალი, რომელიც დააკმაყოფილებს ამ როლის შესრულებისთვის ხმსს 2-ით დადგენილ კრიტერიუმებს.

ხმსს 1-ის გ65 პუნქტში მოცემულია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მაგალითები, რომლებიც შესაძლოა ფირმის გარე მხარეებზე გავრცელდეს.

აღსანიშნია, რომ ფირმა ფირმისა და ფირმის გარიგებების კონტექსტშია პასუხისმგებელი მხოლოდ იმ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებზე, რომლებიც სხვა მხარეებზე ვრცელდება. სხვა მხარეებზე შესაძლოა ვრცელდებოდეს სხვა ეთიკური მოთხოვნებიც, რომლებიც ფირმას არ უკავშირდება.

მაგალითები, თუ როდის არის და როდის არ არის ფირმა პასუხისმგებელი სხვა მხარეების მიერ ეთიკური მოთხოვნების შესრულებაზე

გარემოებები	რაზე არ ეკისრება ფირმას პასუხისმგებლობა?	რაზე ეკისრება ფირმას პასუხისმგებლობა?
ფირმაზე ვრცელდება A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსი. ფირმა იყენებს აუდიტორის ექსპერტს (გარე ექსპერტი) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის აქტივების შეფასების უზრუნველყოფის მიზნით. ექსპერტი არის შეფასების პროფესიონალთა ასოციაციის წარმომადგენელი და მასზე ვრცელდება ასოციაციის ეთიკური მოთხოვნები. ექსპერტს წვდომა აქვს დამკვეთის კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე.	ფირმა არ არის პასუხისმგებელი აუდიტორის ექსპერტის მიერ შეფასების პროფესიონალთა ასოციაციის ეთიკური მოთხოვნების შესრულებაზე.	ფირმა პასუხისმგებელია, უზრუნველყოს, რომ აუდიტორის ექსპერტმა იცის A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსის კონფიდენციალურობის დებულებები და აუდიტორის ექსპერტი დამკვეთის ინფორმაციას ეპყრობა, როგორც კონფიდენციალურს.

გარემოებები	რაზე არ ეკისრება ფირმას პასუხისმგებლობა?	რაზე ეკისრება ფირმას პასუხისმგებლობა?
ფირმაზე ვრცელდება A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსი. ფირმა ატარებს ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს და ქსელის ერთ-ერთ ფირმას, როგორც კომპონენტის აუდიტორს, რთავს სხვა იურისდიქციაში ამ კომპონენტთან დაკავშირებით აუდიტის პროცედურების შესასრულებლად. ქსელის ფირმაზე ვრცელდება B იურისდიქციის ეთიკის კოდექსი.	ფირმა არ არის პასუხისმგებელი ქსელის ფირმის მიერ B იურისდიქციის კოდექსის დაცვაზე.	ფირმა პასუხისმგებელია შემდეგზე: - პირებზე, ქსელის ფირმიდან, რომლებიც მიეკუთვნებიან კომპონენტს, რომელიც A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსის დებულებებს ასრულებს, რომელიც მათზე იმით ვრცელდება, რომ A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსში მოცემული გარიგების გუნდის განმარტების თანახმად, ისინი კვალიფიცირდებიან, როგორც გარიგების გუნდის წევრები; და - ქსელის ფირმაზე, რომელიც A იურისდიქციის ეთიკის კოდექსის დებულებებს ასრულებს, რომელიც ფირმის ქსელში არსებულ ყველა ქსელის ფირმაზე ვრცელდება, მაგ., დამოუკიდებლობის მოთხოვნები.

- ფირმისთვის საუკეთესო პრაქტიკაა, განიხილოს, ვინ არის ჩართული ფირმის გარიგებებსა და ხარისხის მართვის სისტემის აქტივობების შესრულებაში და როგორ შეიძლება იმოქმედოს მათზე სათანადო ეთიკურმა მოთხოვნებმა.
- საპასუხო ზომები, რომლებიც ფირმამ შეიმუშავა და დანერგა სხვების მიერ სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესრულებაზე რეაგირების მოსახდენად, განსხვავებული იქნება იმ საპასუხო ზომებისგან, რომლებიც ფირმამ შეიმუშავა და დანერგა თავისი პერსონალის მიერ სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესრულებაზე რეაგირების მოსახდენად. მაგალითად, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების გაგებასთან დაკავშირებით:
 - o ფირმის პერსონალს შეიძლება ჩაუტარდეს რეგულარული ტრენინგი სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებით;
 - o მომსახურების პროვაიდერებისთვის, ფირმამ გარკვეული სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა ხელშეკრულების პირობებში შეიტანოს (მაგ., კონფიდენციალურობის მოთხოვნები);
 - o როდესაც კომპონენტის აუდიტორები არიან ჩართული (ქსელიდან ან ქსელის გარედან), შესაძლებელია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შეტანა ჯგუფის აუდიტის ინსტრუქციებში და, ზოგიერთ შემთხვევაში, ჯგუფის აუდიტორმა შეიძლება დაადგინოს, რომ მიზანშეწონილია დამატებითი ტრენინგის ორგანიზება კომპონენტის აუდიტორებისთვის.

დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება

ხმს 1, პუნქტები:
30, გ67-გ74

ქვემოთ აღწერილია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 არსებულ სტანდარტთან შედარებით სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან მიმართებით:

- მორგებულია პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნებზე, რათა დაადგინოს ხარისხის მიზნები, რომლებიც დაკავშირებულია დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასთან, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებასთან.
- ყურადღებას ამახვილებს ფირმის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებზე იმის თაობაზე, უნდა დათანხმდეს ან განაგრძოს თუ არა დამკვეთთან ურთიერთობა და კონკრეტული გარიგებები.
- გაზრდილი მოთხოვნა ფირმას უბიძგებს, გარიგების ხასიათისა და გარემოებების და დამკვეთის პატიოსნებისა და ეთიკური ღირებულებების შესახებ მოიპოვოს ინფორმაცია (მათ შორის ხელმძღვანელობის და, აუცილებლობის შემთხვევაში, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების შესახებ).
- ახალი მოთხოვნა, რომელიც ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებს ეხება გადაწყვეტილებების მიღების კონტექსტში იმის თაობაზე, დათანხმდეს ან განაგრძოს თუ არა დამკვეთთან ურთიერთობა ან კონკრეტული გარიგება.

ამჟამად არსებული ხკს 1-ის მოთხოვნები ხმს 1-ში შემდეგნაირად არის ასახული:

- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომელიც უკავშირდება ფირმის შესაძლებლობას, დააკმაყოფილოს სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტთან დაკავშირებული. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ ისევ უნდა დაუთმოს ყურადღება ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულებას, ხარისხის იმ მიზნების საშუალებით, რომლებიც სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს ეხება.
- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომელიც ფირმას ავალდებულებდა, სამუშაო დოკუმენტებში აესახა, როგორ გასაიჭრა პრობლემები, როდესაც ეს პრობლემები ფირმამ გამოავლინა. ხმს 1-ში შედის ახალი, პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნები, რომელიც ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული საკითხების დოკუმენტირებას ეხება.

ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ეხება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებას, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებას

ფირმის პოლიტიკამ ან პროცედურებმა დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებით შესაძლოა:

- განსაზღვროს კონკრეტული ინფორმაცია, რომელიც უნდა შეგროვდეს გარიგების ხასიათისა და გარემოებების და ასევე დამკვეთის (მათ შორის, ხელმძღვანელობის და, შესაბამის შემთხვევებში, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებლობის პირების) პატიოსნებისა და ეთიკური ღირებულებების შესახებ. ზოგ შემთხვევაში, პოლიტიკა ან პროცედურები შეიძლება მიანიშნებდეს ან გასაზღვრავდეს, თუ საიდან უნდა იქნეს ინფორმაცია მოპოვებული.

ხმს 1-ის გ67-გ69 და გ72 პუნქტებში წარმოდგენილი მოთხოვნების გამოყენებაში მოცემულია ისეთი ინფორმაციის მაგალითები, რომელიც შესაძლოა ფირმამ მოიპოვოს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებებზე დათანხმების ან გაგრძელების საკითხზე მსჯელობისას, ასევე ფაქტორები, რომლებმაც შეიძლება იმოქმედოს მოპოვებულ ინფორმაციასა და მის წყაროებზე.

- ჩამოაყალიბოს განსახილველი ფაქტორები, რომლებიც განსაზღვრავს შეუძლია თუ არა ფირმას შეასრულოს გარიგება პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად.
- განსაზღვროს (ან აკრძალოს) გარიგების ტიპები, რომლის შესრულებაც ფირმას შეუძლია და შესაძლოა საწარმოს გარკვეული ტიპებისთვისაც აკრძალოს გარიგებების შესრულება. მაგალითად:
 - ფირმამ შესაძლოა აკრძალოს მარნმუნებელი გარიგებების შესრულება გარკვეულ განსახილველ საგანზე, როდესაც ფირმას ამ განსახილველ საგანზე გარიგების შესრულების შესაფერისი გამოცდილება არ აქვს.
 - ფირმამ შესაძლოა აკრძალოს ისეთი მარნმუნებელი გარიგებების შესრულება, როგორიცაა ფინანსური ან-გარიშგების აუდიტი, ისეთი საწარმოებისთვის, რომლებიც გარკვეულ დარგებში ფუნქციონირებს (მაგ., ახლად წარმოქმნილი დარგები, არასტაბილურობის და ცვალებადი ოპერაციების მაღალი დონით).

ფირმა გადაწყვეტილებებს იღებს იმის თაობაზე, დათანხმდეს ან განაგრძოს თუ არა დამკვეთთან ურთიერთობა ან კონკრეტული გარიგება. ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად, გარიგების პარტნიორი ადგენს, რომ ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები შესრულებულია და ფირმის მიერ გამოტანილი დასკვნები ადეკვატურია.

ხმს 1-ის გ122-გ123 პუნქტებში მოცემულია იმ საკითხების მაგალითები, რომლებიც შეიძლება განხილული იყოს დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებულ ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების ფარგლებში.

ასს 220 (გადასინჯული) გარიგების პარტნიორს ასევე ავალდებულებს:

- ფირმის მიერ დათანხმებისა და გაგრძელების პროცესის ფარგლებში მოპოვებული ინფორმაცია გაითვალისწინოს აუდიტის გარიგების დაგეგმვისა და შესრულებისას და ასევე ასს-ების მოთხოვნების დაცვისას.
- ფირმას მიაწოდოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც აუდიტის გარიგებაზე უარის თქმას გამოიწვევდა, თუ ფირმას ამის შესახებ ეცოდინებოდა დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებამდე, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებამდე.

ხმს 1-ის 34(დ) პუნქტში განსაზღვრულია საპასუხო ზომა ისეთ საკითხთან დაკავშირებით, რომელიც განხილული უნდა იყოს დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებულ ფირმის პოლიტიკაში ან პროცედურებში. განსაზღვრული საპასუხო ზომა ეფუძნება ამჟამად არსებულ ხკს 1-ის მოთხოვნებს.

ფირმის პატიოსნების საფრთხე შეიძლება წარმოიშვას გარიგების განსახილველ საგანთან კავშირის გამო, რომელიც ყალბი ან მცდარია. როდესაც გარიგების განსახილველი საგანი ყალბი ან მცდარია, სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში შესაძლოა შედიოდეს მოთხოვნები, რომელიც იმას შეეხება, თუ როგორ უნდა გაუმკლავდეს ფირმა ამ მდგომარეობას. ამასთან, ხმს 1-ის 34(დ) პუნქტი ავალდებულებს ფირმას რეაგირება მოახდინოს გარემოებებზე, როდესაც ფირმისთვის, მას შემდეგ, რაც ჩაატარებს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების პროცედურებს, ცნობილი ხდება ისეთი ინფორმაცია, რაც დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე უარის თქმას გამოიწვევდა, თუ ეს ინფორმაცია მისთვის ცნობილი იქნებოდა მანამ, სანამ დაეთანხმებოდა ან გააგრძელებდა დამკვეთთან ურთიერთობას ან კონკრეტულ გარიგებას.

გარიგების შესრულება

ხმს 1, პუნქტები:
31, გ75-გ85

შემდეგ ბლოკში შეჯამებულია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 ამჟამად არსებულ სტანდარტთან შედარებით გარიგების შესრულებასთან მიმართებით:

- მორგებულია პრინციპებზე დაფუძნებულ მოთხოვნებზე, რათა დაადგინოს ხარისხის მიზნები, რომლებიც ეხება გარიგების შესრულებას. პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნები კვლავ მოიცავს კონსულტაციას, აზრთა სხვადასხვაობას და გარიგების დოკუმენტების დაკომპლექტებაზე, შენახვასა და შენარჩუნებაზე რეაგირებას.
- ახალი მოთხოვნები, რომლებიც დაკავშირებულია კონკრეტულ გარიგებებზე გარიგების გუნდის პასუხისმგებლობასთან, მათ შორის გარიგების პარტნიორის საერთო პასუხისმგებლობასთან გარიგების ხარისხის მართვასა და გარიგების ხარისხის უზრუნველყოფაზე და მათ საკმარის და ადეკვატურ ჩართულობაზე გარიგებაში მთელი გარიგების მიმდინარეობისას.
- გაზრდილი მოთხოვნები, რომლებიც გარიგების გუნდების ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობას და შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვას ეხება, რაც ყურადღებას ამახვილებს, რა არის მიზანშეწონილი გარიგების ხასიათის, გარემოებების და იმ რესურსების გათვალისწინებით, რომელიც გამოყოფილი ან ხელმისაწვდომია გარიგების გუნდებისთვის.
- ახალი მოთხოვნა, რომელიც ეხება გარიგების გუნდებს, მიმართონ სათანადო პროფესიულ განსჯას და იმოქმედონ პროფესიული სკეპტიციზმით, როდესაც ეს აუცილებელია გარიგების ტიპიდან გამომდინარე.
- მოთხოვნები, რომელიც გარიგების ხარისხის მიმოხილვას ეხება, გადატანილია ხმს 1-სა და ხმს 2-ში (დამატებითი დეტალები იხილეთ განსაზღვრული საპასუხო ზომების ნაწილში).

ამჟამად არსებული ხკს 1-ის მოთხოვნები ხმს 1-ში შემდეგნაირად არის ასახული:

- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომელიც უკავშირდება ფირმის შესაძლებლობას, დააკმაყოფილოს სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტთან დაკავშირებული. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ ისევ უნდა დაუთმოს ყურადღება ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულებას, ხარისხის იმ მიზნების საშუალებით, რომლებიც სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს ეხება.
- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომელიც ფირმას ავალდებულებდა, სამუშაო დოკუმენტებში აესახა, როგორ გადაიჭრა პრობლემები, როდესაც ეს პრობლემები ფირმამ გამოავლინა. ხმს 1 მოიცავს ახალ, პრინციპებზე დაფუძნებულ მოთხოვნებს, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული საკითხების დოკუმენტირებას ეხება.

მცირე ზომის ან ნაკლებად რთულ ფირმაში:

- შეიძლება არ არსებობდეს გარიგების პარტნიორის გარდა გარიგების გუნდის სხვა წევრები (მაგ., ინდივიდუალური პრაქტიკოსის შემთხვევაში). ასეთ შემთხვევაში, ხარისხის მიზნები, რომელიც ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობას და მიმოხილვას ეხება, შესაძლოა არ იყოს შესაფერისი. ანალოგიურად, ფირმის ხარისხის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია გარიგების ხარისხის მართვასა და მიღწევაზე გარიგების პარტნიორის სრულ პასუხისმგებლობასა და გარიგებაში მის საკმარის და ადეკვატურ ჩართულობასთან, შესაძლოა შეფასდეს, როგორც საკმაოდ დაბალი.

- ფირმას შესაძლოა არ ჰყავდეს შიდა პერსონალი, რომელთაც კონსულტაციების გასაწევად ექნებათ კომპეტენცია და უნარები. ფირმამ შესაძლოა რთულ ან სადავო საკითხებზე კონსულტაციის მიზნით, მომსახურების პროვაიდერის გამოყენება მიზანშეწონილად მიიჩნიოს.
- ფირმაში ისეთი პირების ყოლა, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან აზრთა სხვადასხვაობის საკითხებზე, შესაძლოა გამომწვევებთან იყოს დაკავშირებული, რადგან ამან შეიძლება გამოიწვიოს უთანხმოება ფირმაში და პერსონალმა, ანგარიშსწორების შიშით, შესაძლოა თავიდან აიცილოს აზრთა სხვადასხვაობა. ფირმამ შესაძლოა აზრთა სხვადასხვაობის მიღებისა და გადაწყვეტის მიზნით, მომსახურების პროვაიდერის გამოყენება მიზანშეწონილად მიიჩნიოს.

როგორ რეაგირებს ფირმა გარიგების გუნდებზე, რომლებიც მიმართავენ სათანადო პროფესიულ განსჯას და მოქმედებენ პროფესიული სკეპტიციზმით, როდესაც ეს აუცილებელია გარიგების ტიპიდან გამომდინარე

ფირმამ პროფესიულ განსჯასა და პროფესიული სკეპტიციზმზე რეაგირების მიზნით, შესაძლოა შეიმუშაოს და განახორციელოს მრავალი საპასუხო ზომა, რომელიც გარიგების შესრულების ნაწილისთვის დადგენილ სხვა ხარისხის მიზნებთან არის დაკავშირებული, მათ შორის იმ საპასუხო ზომებთან, რომელიც ეხება ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობას და მიმოხილვას, კონსულტაციას და აზრთა სხვადასხვაობას. ამასთან, გარიგების ხარისხის მიმოხილვის შესრულება ერთ-ერთია ფირმის მიერ შემუშავებული და განხორციელებული იმ საპასუხო ზომებიდან, რომელიც პროფესიულ განსჯასა და პროფესიული სკეპტიციზმს ეხება.

გარიგების გუნდებს შესაფერისი პროფესიული განსჯისა და პროფესიული სკეპტიციზმის გამოყენებაში ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტებმაც შესაძლოა შეუწყონ ხელი.

ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტების მაგალითები, რომლებმაც შესაძლოა ხელი შეუწყოს გარიგების გუნდებს შესაფერისი პროფესიული განსჯის და პროფესიული სკეპტიციზმის გამოყენებაში

- კულტურის დანერგვის მიზნით მძლავრი ზომების გატარება, რაც წარმოაჩენს ფირმის ერთგულებას ხარისხისადმი.
- ხელმძღვანელობის მხრიდან ხარისხზე პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების აღება და მათი მოქმედებებითა და ქცევებით ხარისხისადმი ერთგულების წარმოჩენა.
- გარიგებებისთვის შესაფერისი რესურსების გამოყოფა, ადამიანური, ტექნოლოგიური და ფინანსური რესურსების ჩათვლით (მაგ., გარიგების გუნდს შეიძლება დასჭირდეს ფინანსური რესურსები ექსპერტის დანიშვნის ან გარკვეულ ადგილებზე ფიზიკურად მისვლის მიზნებისთვის).
- სათანადო ინტელექტუალური რესურსების შეამნა, მათ შორის გარიგების გუნდებისთვის გამაფრთხილებელი შეტყობინების შექმნა ისეთ გარემოებებთან დაკავშირებით, რომლებიც წარმოშობს პროფესიული განსჯისა და პროფესიული სკეპტიციზმის საჭიროებას და ამ გარემოებებში გარიგების გუნდებისთვის მითითებების მიცემა.
- გარიგებებისთვის პერსონალის გამოყოფის მართვა, მათ შორის იმის უზრუნველყოფა, რომ მათ ჰქონდეთ ადეკვატური დრო სამუშაოსა და მოვალეობების შესასრულებლად.
- გარიგებებზე დათანხმებასა და გაგრძელების შესახებ სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება, მაგალითად, იმის გათვალისწინება, აქვს თუ არა ფირმას სათანადო რესურსები გარიგების შესასრულებლად დაფირმის სხვა ვალდებულებების გათვალისწინებით, აქვს თუ არა ფირმას დრო გარიგების წამოსაწყებად.
- შესაბამისი ტრენინგის ჩატარება.

რესურსები

ხმს 1, პუნქტები: 16(ვ), 16(ნ), 16(ო), 16(ქ), 16(ღ), 32, გ13, გ20-გ21, გ28 და გ86-გ108

შემდეგ ბლოკში შეჯამებულია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 ამჟამად არსებულ სტანდარტთან შედარებით რესურსებთან მიმართებით:

- ახალი მოთხოვნები, რომელიც ეხება ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსების საჭიროებას, რაც ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებისა და გარიგებების შესრულების საშუალებას იძლევა.
- გაზრდილი მოთხოვნები ადამიანური რესურსებისთვის, კერძოდ:
 - ახალი მოთხოვნა, კომპეტენტური და ქმედითი ადამიანური რესურსების ქონა ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული ფუნქციების ან პასუხისმგებლობების შესასრულებლად და პირების გამოყოფა ხარისხის მართვის სისტემაში დავალებების/ფუნქციების შესასრულებლად.
 - ახალი მოთხოვნა, რომელიც პირების გარე წყაროებიდან მიღებას ეხება (ე.ი. ქსელი, სხვა ქსელის ფირმა ან მომსახურების პროვაიდერი) როდესაც ფირმას ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირების ან გარიგებების შესასრულებლად არ ჰყავს პერსონალი; და
 - ახალი მოთხოვნა, რომელიც ეხება პერსონალის ხარისხისადმი ერთგულებას და ანგარიშვალდებულებას ან აღიარებას დროული შეფასებების, ანაზღაურების, დაწინაურების და სხვა წამახალისებელი ღონისძიებების გზით.
- ახალი მოთხოვნა, რომელიც მომსახურების პროვაიდერებს ეხება, ე.ი. მომსახურების პროვაიდერების რესურსები შესაფერისია ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებაში გამოყენებისთვის.

ხკს 1 უფრო მეტ სპეციალურ მოთხოვნას მოიცავდა გარიგების პარტნიორისთვის, რომელიც ეხებოდა გარიგების პარტნიორის მოვალეობების განსაზღვრას, ინფორმაციის მიწოდებას და ასევე მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთათვის გარიგების პარტნიორის ვინაობისა და ფუნქციის შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას. აღნიშნული ხმს 1-ში შემდეგნაირად არის გამოხატული:

- მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა ინფორმირება ხმს 1-ში მიღწეულია:
 - კოტირებული საწარმოების აუდიტში ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა ინფორმირების მოთხოვნით; და
 - პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნებით, რომლებიც ეხება გარე კომუნიკაციას, როდესაც ეს მიზანშეწონილია.
- გარიგების შესრულების კომპონენტი ეხება გარიგების გუნდების მოვალეობებს და განსაკუთრებულ ყურადღებას გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას უთმობს.

რესურსების კომპონენტი ხარისხი მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების საშუალებას იძლევა. შესაბამისად, რესურსების კომპონენტის მრავალი ასპექტი შეიძლება დაემთხვეს სხვა კომპონენტს და გაამყაროს იგი.

ფინანსური რესურსებიც ხარისხის მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი ასპექტია და აუცილებელია ტექნოლოგიური, ინტელექტუალური და ადამიანური რესურსების მოსაპოვებლად. იმის გათვალისწინებით, რომ ხელმძღვანელობა ფინანსური რესურსების მართვასა და განაწილებაზე დიდ გავლენას ახდენს, ფინანსური რესურსები ხმს 1-ში განხილულია მმართველობისა და ხელმძღვანელობის ნაწილში.

ადამიანური რესურსები: ხმსს 1-ის რომელი ასპექტები ეხება პერსონალს და სხვა, ფირმის გარე პირებს?

ხმსს 1-ში გამოყენებული ტერმინი „ადამიანური რესურსები“ მოიცავს იმ განსხვავებულ პირებს, რომელთაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულების პროცესში.

ხმსს-ში ან გარიგების შესრულების პროცესში ჩართული პირები

როდესაც ხმსს 1-ში გამოიყენება ტერმინი „პერსონალი“, იგი აღნიშნავს ფირმაში მომუშავე პირებს.

როდესაც ხმსს 1-ში გამოიყენება ტერმინი „პირი“ ან „პირები“, იმის დადგენა, ვინ იგულისხმება ამ პირებში, უნდა მოხდეს იმ კონტექსტის შესაბამისად, რომელშიც ის გამოიყენება. ის შეიძლება ეხებოდეს კონკრეტულ პირს, პირთა კონკრეტულ ჯგუფს ან ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულების პროცესში ჩართულ მთელ ადამიანურ რესურსებს (ე.ი. პირები ფირმაში და პირები ფირმის გარეთ).

ქვემოთ მოცემული მოთხოვნები გვიჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება, რომ ხმსს 1, ზოგიერთ შემთხვევაში, ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგების შესრულებაში მონაწილე ყველა პირზე ვრცელდებოდეს და სხვა შემთხვევაში – მხოლოდ მათ ნაწილზე:

ყველა პირი, რომელიც მონაწილეობას იღებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგების შესრულებაში	მხოლოდ ფირმის წარმომადგენელი პირები (ე.ი. პერსონალი)	მხოლოდ ფირმის გარე პირები, რომლებიც მონაწილეობას იღებდნენ ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგების შესრულებაში
მოთხოვნების მაგალითები, რომლებიც ვრცელდება 31-ე პუნქტზე: გარიგების გუნდის მოვალეობები, გარიგების გუნდისა და მისი სამუშაოს ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა, პროფესიული განსჯა და ამრთა სხვადასხვაობები. 32(დ) პუნქტზე: გარიგების გუნდის წევრებისა და პირების გამოყოფა ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში ფუნქციების შესასრულებლად. 33(გ) პუნქტზე: ინფორმაციის გაცვლა ფირმასა და გარიგების გუნდებს შორის. 39-ე პუნქტზე: პირები, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ასრულებენ. 47-ე პუნქტზე: მონიტორინგთან და რემედიაციასთან დაკავშირებული საკითხების გაცნობა გარიგების გუნდებისა და ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში ფუნქციების შესასრულებლად გამოყოფილი სხვა პირებისთვის.	მოთხოვნების მაგალითები, რომლებიც ვრცელდება 28(ა)(iii) პუნქტზე: პერსონალის პასუხისმგებლობა ხარისხზე, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან ან ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში შესრულებულ მოქმედებებთან და ასევე მათ მოსალოდნელ ქცევასთან. 29(ა) პუნქტზე: სათანადო ეთიკური მოთხოვნები ფირმისა და მისი პერსონალის კონტექსტში. 32(ა) პუნქტზე: პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება. 32(ბ) პუნქტზე: პერსონალის ხარისხისადმი ერთგულება. 33(ბ) პუნქტზე: პერსონალის პასუხისმგებლობა ინფორმაციის გაცვლაზე. 34(ბ) პუნქტზე: დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვის დადასტურება.	მოთხოვნების მაგალითები, რომლებიც ეხება 29(ბ) პუნქტს: სათანადო ეთიკური მოთხოვნები სხვების კონტექსტში, რომლებსაც ეხება ის სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც ფირმასა და ფირმის გარიგებებზე ვრცელდება. 32(გ) პუნქტს: პირების გარე წყაროებიდან მიღება.

ადამიანური რესურსები: როგორ უმკლავდება ფირმა ფირმის გარე პირებს ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში

ხმს 1-ის გ27 პუნქტში აღნიშნულია, რომ თუ ფირმა გარე პირებს იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას, შესაძლოა აუცილებელი იყოს განსხვავებული პოლიტიკისა ან პროცედურების შემუშავება ფირმის მიერ ამ პირთა ქმედებებისთვის.

მაგალითები, თუ როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს ფირმის ის პოლიტიკა ან პროცედურები, რომელიც ფირმის პერსონალზე ვრცელდება, იმ პოლიტიკის ან პროცედურებისაგან, რომლებიც ფირმის გარე პირებზე ვრცელდება

32(დ) პუნქტი ეხება გარიგების გუნდის ისეთი წევრების დანიშვნას, რომლებსაც აქვთ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, ასევე საკმარისი დრო მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად. მასში შედის ფირმის ნებისმიერი გარე პირი, რომელიც გარიგებასთან დაკავშირებულ პროცედურებს ასრულებს.

პერსონალი	ფირმის გარე პირები
პოლიტიკა ან პროცედურები, რომელსაც ფირმა პერსონალისთვის ამუშავებს და ახორციელებს, ეხება: - პროცესებსა და სისტემებს, რომელიც თვალყურის დევნებას საჭიროებს: - გარიგებებსა და გარიგების ვადებს; - პერსონალს, მათ შორის მათ დონეს, ტრენინგს, გამოცდილებასა და შვებულების დღეებს; - გარიგებებს, რომლისთვისაც პერსონალია გამოყოფილი; და - მთლიანობაში პარტნიორებისა და უფროსი პერსონალის დამკვეთების პორტფელს. - როგორ წარადგენს გარიგების პარტნიორი ან გარიგების გუნდის სხვა უფროსი წევრი მოთხოვნას გარიგებისთვის გამოყოფილი პერსონალისთვის ან გარიგებასთან დაკავშირებული პერსონალის ცვლილებების საჭიროებისათვის.	პოლიტიკა ან პროცედურები, რომელსაც ფირმა ფირმის გარე პირებისთვის ამუშავებს და ახორციელებს, ეხება: - სხვა ქსელის ფირმის ან მომსახურების პროვაიდერისგან გარიგებისთვის გამოყოფილი პირების შესახებ საჭირო ინფორმაციას (მაგ., მათი დონე, ტრენინგი და გამოცდილება); - ფაქტორებს, რომლებიც გასათვალისწინებელია იმის დადგენისას, აქვთ თუ არა სხვა ქსელის ფირმის ან მომსახურების პროვაიდერის მიერ გამოყოფილ პირებს შესაბამისი კომპეტენცია და შესაძლებლობები (და დრო) დაკისრებული სამუშაოს შესასრულებლად; და - როგორ გადაიჭრება გარიგების გუნდის წევრების კომპეტენციასა და შესაძლებლობებთან დაკავშირებული საკითხი. იმის გათვალისწინებით, რომ სხვა ქსელის ფირმას ან მომსახურების პროვაიდერს შორის შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს ურთიერთქმედებას, ფირმამ შეიძლება განსაზღვროს, რომ ზემოთ განხილული პოლიტიკა და პროცედურები გარიგების პარტნიორმა უნდა განახორციელოს.

ადამიანური რესურსები: კომპონენტის აუდიტორები

კომპონენტის აუდიტორები შესაძლოა შემდეგნაირად დაინიშნონ:

- კომპონენტის აუდიტორი დამკვეთმა ან კომპონენტის ხელმძღვანელობამ შეიძლება დაინიშნოს (მაგ., კომპონენტის აუდიტორი კომპონენტის აუდიტისთვის შეიძლება დაინიშნოს საკანონმდებლო, მარეგულირებელი ან სხვა მიზეზების გამო);
- შესაძლებელია ფირმამ, ან გარიგების პარტნიორმა ფირმის სახელით მოიძიოს კომპონენტის აუდიტორი, ე.ი.:
 - ფირმამ შეიძლება გამოავლინოს კომპონენტის აუდიტორის საჭიროება, როდესაც ფირმა ადგენს, დათანხმდეს ან გააგრძელოს თუ არა გარიგება; ან
 - გარიგების პარტნიორმა კომპონენტის აუდიტორის საჭიროება შესაძლოა გამოავლინოს მაშინ, როდესაც გეგმავს და ასრულებს ჯგუფის გარიგებას, ხოლო ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები შეიძლება ადგენდეს, რომ გარიგების პარტნიორი ფირმის სახელით ეძებს კომპონენტის აუდიტორს.

იმის მიუხედავად, თუ როგორ გამოვლინდა ან დაინიშნა კომპონენტის აუდიტორი, ფირმა პასუხისმგებელია განსაზღვროს, რომ:

- კომპონენტის აუდიტორისაგან მიღებული რესურსები (ე.ი. პირები) მიზანშეწონილია გამოსაყენებლად; და
- კომპონენტისთვის გამოყოფილ პირებს აქვთ შესაბამისი კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის საკმარისი დრო მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად.

ხმს 1 ეხება კომპონენტის აუდიტორებისა და მათი კომპეტენციისა და შესაძლებლობების მიზანშეწონილობას შემდეგი მოთხოვნების მიხედვით:

კომპონენტის აუდიტორები იმავე ქსელიდან, რომელსაც ფირმა მიეკუთვნება: • ხმს 1-ის 32(დ) პუნქტი • ხმს 1-ის 48-52 პუნქტები (ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურება)	კომპონენტის აუდიტორები იმ ქსელის გარედან, რომელსაც ფირმა მიეკუთვნება, ან ფირმიდან, რომელიც არ მიეკუთვნება ქსელს: • ხმს 1-ის 32(დ) პუნქტი • ხმს 1-ის 32(თ) პუნქტი (მომსახურების პროვაიდერი)
მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება მოთხოვნები ფაქტობრივად გავრცელდეს ამავე ქსელის კომპონენტის აუდიტორებზე ქსელს აქვს მოთხოვნები, რომლებიც: • განაპირობებს ერთგვაროვნების მაღალ ხარისხს ქსელის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში; და • განსაზღვრავს კრიტერიუმებს, რომელთა დაცვაც აუცილებელია იმისათვის, რომ პირი გამოიყოს კომპონენტის სამუშაოს შესასრულებლად, როდესაც სხვა ქსელის ფირმა ჯგუფის აუდიტორია. ამ კრიტერიუმებში შედის კომპეტენცია და უნარები, რომელთა დაკმაყოფილება აუცილებელია იმისათვის რომ პირს დაეკისროს სამუშაოს შესრულება კომპონენტში. ფირმა: • იაზრებს ზემოთ აღწერილ ქსელის მოთხოვნებს. • გარიგების გუნდებისთვის ადგენს პოლიტიკასა და პროცედურებს კომპონენტის აუდიტორთან (ე.ი. ქსელის სხვა ფირმასთან) იმის დადასტურების მიზნით, რომ პირები, რომელთაც დაკისრებული აქვთ კომპონენტის სამუშაოს შესრულება, აკმაყოფილებენ ქსელის მოთხოვნებში დადგენილ კრიტერიუმებს.	მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება მოთხოვნები ფაქტობრივად გავრცელდეს ქსელის გარედან მონვეულ კომპონენტის აუდიტორებზე ფირმა აწესებს ისეთ პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებშიც: • მითითებულია ინფორმაცია, რომელიც გარიგების პარტნიორმა უნდა მოიპოვოს: - o სხვა ფირმის შესახებ, რომელიც კომპონენტის აუდიტორად არის დანიშნული, მაგალითად დარგში მათი გამოცდილების, ბაზარზე რეპუტაციის, სხვა ფირმასთან ადრინდელი გამოცდილების და მარეგულირებელი შემოწმებების შედეგებთან დაკავშირებული საჯარო ინფორმაციის შესახებ; და - o კომპონენტის სამუშაოს შესასრულებლად სხვა ფირმის მიერ დანიშნული პირების კომპეტენციისა და უნარების შესახებ. ამ პოლიტიკაში და პროცედურებში შესაძლოა ისიც იყოს მითითებული, თუ როგორ მოიპოვება ეს ინფორმაცია (მაგ., პირების კომპეტენციასა და უნარებთან დაკავშირებული ინფორმაცია შესაძლოა ჯგუფის აუდიტის ინსტრუქციებით იყოს მოთხოვნილი). • განსაზღვრულია კრიტერიუმები, რომლებიც გარიგების პარტნიორმა უნდა განიხილოს, რათა დაადგინოს: - o არის თუ არა სხვა ფირმის გამოყენება მიზანშეწონილი კომპონენტის სამუშაოს შესრულებისას; და

- გარიგების გუნდებისთვის ადგენს პოლიტიკასა და პროცედურებს, რათა განიხილონ, პირები, რომელთაც დაკისრებული აქვთ კომპონენტის სამუშაოს შესრულება, აკმაყოფილებენ თუ არა ნებისმიერ დამატებით მოთხოვნას ისე, რომ მათი გამოყენება მიზანშეწონილია გარიგების შესრულებისას და აქვთ თუ არა შესაბამისი კომპეტენცია და შესაძლებლობები.
- განიხილავს ქსელიდან მიღებულ ინფორმაციას ქსელის ფირმებში ჩატარებული ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ და მიუთითებს თუ არა ეს ინფორმაცია იმაზე, რომ ქსელის სხვა ფირმების მიერ დანიშნული პირების გამოყენება შეიძლება არ იყოს მიზანშეწონილი ფირმის მიერ შესასრულებელ ჯგუფის გარიგებებში.
- გარიგების გუნდებს გადასცემს ქსელიდან მოპოვებულ ინფორმაციას, ქსელის ფირმებში ჩატარებული ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ;
- ადგენს პოლიტიკას ან პროცედურებს იმ გარემოებებთან გასამკლავებლად, როდესაც გარიგების პარტნიორს კითხვები აქვს სხვა ქსელის ფირმის მიერ კომპონენტში სამუშაოს შესრულებასთან ან სამუშაოს შესასრულებლად დანიშნული პირების კომპეტენციასა და უნარებთან დაკავშირებით, მათ შორის:
 - o მოსთხოვოს გარიგების პარტნიორს საკითხის შესახებ ინფორმაცია გადასცეს ფირმას, სხვა ფირმას, სანარმოს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ან კომპონენტის ხელმძღვანელობას; და
 - o იმ შემთხვევაში, თუ საკითხი ვერ გადაიჭრება, გარიგების პარტნიორმა უნდა მოითხოვოს დამატებითი რესურსები ან გააძლიეროს კომპონენტში შესრულებული სამუშაოს ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა.

- o პირებს, რომლებიც კომპონენტის სამუშაოს შესასრულებლად სხვა ფირმის მიერ არიან დანიშნულნი, აქვთ თუ არა შესაბამისი კომპეტენცია და უნარები, მათ შორის საკმარისი დრო, სამუშაოს ხარისხიანად შესასრულებლად.
- ყურადღება ეთმობა იმას, თუ როგორ უნდა გაუმკლავდეს გარიგების პარტნიორი გარემოებებს, როდესაც სხვა ფირმის გამოყენება არ არის მიზანშეწონილი ან გამოყოფილ პირებს არ აქვთ შესაბამისი კომპეტენცია და უნარები, მათ შორის საკმარისი დრო, კერძოდ:
 - o მოსთხოვოს გარიგების პარტნიორს, საკითხის შესახებ ინფორმაცია გადასცეს ფირმას, სხვა ფირმას, სანარმოს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ან კომპონენტის ხელმძღვანელობას; და
 - o იმ შემთხვევაში, თუ საკითხი ვერ გადაიჭრება, გარიგების პარტნიორმა უნდა მოითხოვოს დამატებითი რესურსები ან გააძლიეროს კომპონენტში შესრულებული სამუშაოს ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა.

ასს 220 (გადასინჯული) ეხება გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას, რომ განსაზღვროს გარიგების გუნდისთვის დროულად არის გამოყოფილი ან ხელმისაწვდომი გარიგების შესასრულებლად საკმარისი და შესაფერისი რესურსები. ჯგუფის აუდიტის შემთხვევაში, კომპონენტის აუდიტორები გარიგების გუნდის ნაწილი არიან და, მაშასადამე, ასს 220-ის (გადასინჯული) დებულებები კომპონენტის აუდიტორებზეც ვრცელდება.

ასს 600-ში⁸ განხილულია ჯგუფის აუდიტისთვის სპეციფიკური საკითხები და მოიცავს მოთხოვნებს და მათ გამოყენებასთან დაკავშირებულ მასალას, რომელიც ეხება ჯგუფის აუდიტორის პასუხისმგებლობას კომპონენტის აუდიტორის ჩართულობისას.

⁸ ასს 600, „სპეციფიკური საკითხები – ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (კომპონენტის აუდიტორების სამუშაოს ჩათვლით)“

ტექნოლოგიური რესურსები: ტექნოლოგიური რესურსების მოქმედების სფერო ხმს 1-ში

ფირმის მიერ გამოყენებული ყველა ტექნოლოგიური რესურსი არ განეკუთვნება ხმს 1-ის მოქმედების სფეროს. ტექნოლოგიური რესურსები შეიძლება მრავალ მიზანს ემსახუროდეს ფირმაში და ზოგიერთი მათგანი შესაძლოა დაკავშირებული არ იყოს ხარისხის მართვის სისტემასთან. ხმს 1-ის გ99 პუნქტში მითითებულია, რომ ქვემოთ მოცემული ტექნოლოგიური რესურსები ხმს 1-ის მიზნების შესაბამისია:

ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირებისას გამოყენებული ტექნოლოგიური რესურსები	ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებსაც გარიგების გუნდები იყენებენ გარიგების შესრულებისას	ტექნოლოგიური რესურსები, რომელიც მნიშვნელოვანია სტ გამოყენებითი პროგრამების ეფექტური ფუნქციონირებისთვის
მაგალითები: • სტ გამოყენებითი პროგრამები დამოუკიდებლობის მონიტორინგისა და დამკვეთთან ურთიერთობაზე დათანხმებისა და გაგრძელების პროცედურებისთვის. • სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგისთვის გამოიყენება. • სტ გამოყენებითი პროგრამები დროის აღრიცხვისა და პერსონალის დასვენების დღეებზე თვალყურის დევნებისთვის. • სტ გამოყენებითი პროგრამები ტრენინგებისა და პერსონალის საქმიანობის შეფასების ხელშესაწყობად. • სტ გამოყენებითი პროგრამები ბიუჯეტის შედგენისთვის (ფინანსური რესურსების დაგეგმვა და განაწილება). • სტ გამოყენებითი პროგრამები გარიგების დოკუმენტების შენახვისა და შენარჩუნებისთვის. • სტ გამოყენებითი პროგრამები კონსულტაციების აღრიცხვისა და თვალყურის დევნებისთვის.	მაგალითები: • სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებიც გარიგების დოკუმენტების მომზადებისა და შედგენისას გამოიყენება. • სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებიც ინტელექტუალური რესურსებისთვის გამოიყენება (მაგ., სტ გამოყენებითი პროგრამები პოლიტიკის სახელმძღვანელოებითა და მეთოდოლოგიებით). • სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებიც ავტომატიზებულ ინსტრუმენტებად და მეთოდებად გამოიყენება, მათ შორის ექსპერტული პროგრამებისა და ექსპერტული პროგრამაში ჩატვირთული მაკროსების გამოყენება.	მაგალითები: • ოპერაციული სისტემები და მონაცემთა ბაზები, რომლებიც ხელს უწყობს ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებისას ან გარიგებების შესრულებისას გამოყენებულ სტ გამოყენებითი პროგრამებს. • ტექნიკური უზრუნველყოფა, რომელიც ხელს უწყობს სტ გამოყენებითი პროგრამების ფუნქციონირებას (მაგ., ქსელის სისტემები და მომხმარებელთა ტექნიკური უზრუნველყოფა, მაგალითად პორტატიული კომპიუტერებით). • სტ სისტემები, რომლებიც გამოიყენება ოპერაციულ სისტემებსა და სტ გამოყენებითი პროგრამებზე წვდომის სამართავად (მაგ., პაროლის აპლიკაციები).

ხმს 1-ის მოთხოვნების გამოყენებასთან დაკავშირებული მასალა, რომელიც მოცემულია გ99 პუნქტში, მოიცავს მაგალითებს, რომლებიც წარმოაჩენს, თუ როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს შესაბამისი ტექნოლოგიური რესურსები ნაკლებად რთულ ფირმასა და მეტად რთულ ფირმას შორის.

რესურსებმა შესაძლოა შექმნას ისეთი პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები, რამაც შეიძლება ხარისხის რისკები წარმოშვას. შესაბამისად, ხმს 1-ის გ25 პუნქტის მიხედვით, ხარისხის რისკების განსაზღვრისა და შეფასების დროს, ფირმას მოეთხოვება თავისი რესურსების ცოდნა.

ქვემოთ მოცემულია პირობებთან, მოვლენებთან, გარემოებებთან, ქმედებებთან ან აკრძალვებთან დაკავშირებული ტექნიკური რესურსები, რომლებმაც შეიძლება ხარისხის რისკები სხვა კომპონენტებშიც წარმოშვას.

- გარიგების გუნდები შეიძლება ზედმეტად იყვნენ დამოკიდებულები სტ გამოყენებით პროგრამებზე და ამ სტ გამოყენებითმა პროგრამებმა შეიძლება არაზუსტად დაამუშაოს მონაცემები, დაამუშაოს არაზუსტი მონაცემები, ან – ორივე. ამან შეიძლება წარმოშვას გარიგების შესრულებასთან, განსაკუთრებით, სათანადო პროფესიული სკეპტიციზმის გამოყენებასთან დაკავშირებული ხარისხის რისკები.
- უსაფრთხოების დარღვევებმა შეიძლება მომხმარებელთა მონაცემებზე უნებართვო წვდომა გამოიწვიოს, რამაც შეიძლება სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული ხარისხის რისკები წარმოშვას, ე.ი. ინფორმაციის კონფიდენციალობის დარღვევები.

ტექნოლოგიური რესურსები: გარიგების გუნდების მიერ ავტომატიზებული ინსტრუმენტებისა და მეთოდების (ATT) გამოყენება

გარიგების გუნდებმა აუდიტის პროცედურების შესრულებისას შეიძლება გამოიყენონ ავტომატიზებული ინსტრუმენტები და მეთოდები. ზოგიერთ შემთხვევაში, ავტომატიზებული ინსტრუმენტები და მეთოდები შეიძლება ფირმის მიერ იყოს უზრუნველყოფილი და დამტკიცებული, სხვა შემთხვევაში, შეიძლება გარიგების გუნდმა მოიპოვოს. ორივე შემთხვევაში, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ ყურადღება უნდა გაამახვილოს ავტომატიზებული ინსტრუმენტებისა და მეთოდების შესაბამისობაზე, თუნდაც, იგი გარიგების გუნდის მიერ იყოს მოპოვებული. მაგალითად, ხმს 1-ის გ101 პუნქტში განმარტებულია, რომ ფირმამ უნდა:

- სპეციალურად აკრძალოს ავტომატიზებული ინსტრუმენტები და მეთოდები ან მისი ფუნქციების გამოყენება გარკვეულ დრომდე, სანამ არ დადგინდება, რომ ისინი სათანადოდ მუშაობს და არ დამტკიცდება, რომ შესაძლებელია მათი გამოყენება ფირმაში.
- დაანესოს პოლიტიკა ან პროცედურები ისეთი შემთხვევებისთვის, როდესაც გარიგების გუნდი იყენებს ავტომატიზებულ ინსტრუმენტებსა და მეთოდებს, რომელიც ფირმას არ დაუმტკიცებია. მაგალითად, გარიგების გუნდს უნდა მოეთხოვებოდეს, კონკრეტული საკითხების გათვალისწინებით (მაგ., ამოსავალი მონაცემები, როგორ მუშაობს ავტომატიზებული ინსტრუმენტები და მეთოდები, აღწევს თუ არა ავტომატიზებული ინსტრუმენტებისა და მეთოდების გამოყენებით მიღებული შედეგები დასახულ მიზანს) მანამ დაადგინოს შესაფერისია თუ არა ავტომატიზებული ინსტრუმენტები და მეთოდები გამოყენებისთვის, სანამ მას გამოიყენებენ გარიგების შესრულებაში.

აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ (IAASB) შეიმუშავა [ავტომატიზებული ინსტრუმენტებისა და მეთოდების \(ATT\) გამოყენებასთან დაკავშირებული არასავალდებულო დამხმარე მასალა აუდიტორებისთვის](#).

აღნიშნულ სახელმძღვანელოში განმარტებულია, რა გავლენა შეიძლება ჰქონდეს გარიგების დოკუმენტაციას, როდესაც ფირმა დაამტკიცებს ან არ დაამტკიცებს ავტომატიზებულ ინსტრუმენტებსა და მეთოდებს.

IAASB-მა, ასევე, შეიმუშავა [საწარმოს სისტემების მიერ შექმნილი ინფორმაციის და ATT-ის გამოყენებისას ტექნოლოგიაზე ზედმეტი დამოკიდებულების რისკებთან დაკავშირებული არასავალდებულო დამხმარე მასალა](#).

სახელმძღვანელოში განმარტებულია, როგორ შეუძლიათ ფირმებს გარიგების გუნდების დახმარება ავტომატიზებული ინსტრუმენტებისა და მეთოდების გამოყენებისას, კერძოდ, როგორ უნდა გაუმკლავდნენ ავტომატიზაციის მიკერძოებისა და ავტომატიზაციაზე ზედმეტი დამოკიდებულების რისკებს.

მომსახურების პროვაიდერები: მომსახურების პროვაიდერების მოქმედების/გამოყენების სფერო ხმს 1-ში

ხმს 1 აღიარებს, რომ ფირმას შეიძლება არ ჰქონდეს ყველა საჭირო შიდა რესურსი და, შესაბამისად, შეიძლება დასჭირდეს მომსახურების პროვაიდერების რესურსების გამოყენება. მომსახურების პროვაიდერების რესურსები მოიცავს ტექნოლოგიურ, ინტელექტუალურ ან ადამიანურ რესურსებს, რომლებსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებაში. ეს გულისხმობს იმ სხვა ფირმების ადამიანური რესურსების გამოყენებას (მაგ., კომპონენტის აუდიტორები), რომლებიც არ მიეკუთვნება ფირმის ქსელს.

ხმს 1-ის გ175 პუნქტი მოიცავს ქსელის მოთხოვნებს ან ქსელის მომსახურებებს.

ფირმას უფლება არა აქვს სხვა მომსახურე ორგანიზაციას გადასცეს ხარისხის მართვის სისტემა (მისი ფუნქციონირება) ან ამ სისტემაზე პასუხისმგებლობა; ამის ნაცვლად, მომსახურების პროვაიდერების სერვისები ფირმას ეხმარება ხმს 1-ის მოთხოვნების შესრულებაში. შედეგად, მომსახურების პროვაიდერების რესურსების გამოყენებისას, ფირმა ვალდებულია დარწმუნდეს, რომ ადეკვატურია რესურსები, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემაში და გარიგებების შესრულებაში გამოიყენება.

მომსახურების პროვაიდერი შეიძლება ფირმამ ან გარიგების გუნდმა დაიქირაოს. მეტიც, შეიძლება ისეთი გარემოება შეიქმნას, როდესაც მომსახურების პროვაიდერს სხვა მხარე დაიქირავებს (მაგ., სხვა ფირმის კომპონენტის აუდიტორის შემთხვევაში, რომელიც არ შედის ფირმის ქსელში). ნებისმიერ შემთხვევაში, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემამ უნდა განსაზღვროს მომსახურების პროვაიდერის შესაბამისობა, თუნდაც, გარიგების გუნდის, ან სხვა მხარის მიერ იყოს დაქირავებული. მაგალითად, როდესაც მომსახურების პროვაიდერი დანიშნულია გარიგების გუნდის მიერ, ფირმამ შეიძლება შეიმუშავოს ისეთი პოლიტიკა ან პროცედურები, სადაც განმარტებული იქნება საკითხები, რომლებიც გარიგების გუნდმა მომსახურების პროვაიდერის დაქირავებისას უნდა გაითვალისწინოს.

თუკი ფირმა ფირმის ქსელში არსებულ რესურსებს იყენებს (ტექნოლოგიური, ინტელექტუალური ან ადამიანური რესურსები), ე.ი. ქსელის, სხვა ქსელის ფირმის ან ფირმის ქსელში არსებულ სხვა სტრუქტურის ან ორგანიზაციის რესურსებს, ამგვარი რესურსები არ მიიჩნევა მომსახურების პროვაიდერების რესურსებად, არამედ მიიჩნევა როგორც ხმს 1-ის 48-ე და 52-ე პუნქტების ნაწილი (ე.ი. ფირმის პასუხისმგებლობები ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების გამოყენებისას).

მომსახურების პროვაიდერები: სხვადასხვა ხარისხის რისკი და გრადაციასთან დაკავშირებული მოსაზრებები

ფირმამ ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებაში შეიძლება გამოიყენოს მომსახურების პროვაიდერების მრავალი რესურსი. მომსახურების პროვაიდერების რესურსებთან დაკავშირებული ხარისხის რისკების ხასიათი და ხარისხის რისკების გამომწვევი მიზეზების შეფასება შეიძლება სხვადასხვაგვარი იყოს. შედეგად, ფირმის საპასუხო ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, რომლებიც მომსახურების პროვაიდერის რესურსების ადეკვატურობასთან დაკავშირებულ ხარისხის რისკებს ეხება, შეიძლება სხვადასხვაგვარი იყოს. აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ არ არსებობს მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებულ რესურსებთან დაკავშირებული ხარისხის რისკი, რაც იმას ნიშნავს, რომ ფირმას შეიძლება არ დასჭირდეს ამ რესურსებთან დაკავშირებული საპასუხო ზომების შემუშავება და დანერგვა.

ფაქტორები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მომსახურების პროვაიდერებთან დაკავშირებულ ხარისხის რისკებზე, რომლებიც, თავის მხრივ, გავლენას ახდენს ფირმის საპასუხო ზომების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე.

ფაქტორების მაგალითები	ფაქტორების მაგალითები, რომლებიც გავლენას ახდენს ხარისხის რისკებზე.
რესურსის აღწერა	მომსახურების პროვაიდერის ტექნოლოგიური რესურსების გამოყენებისას, ხარისხის რისკები შეიძლება მოიცავდეს: • საინფორმაციო ტექნოლოგიების საჭირო განახლებების ნაკლებობას, რის შედეგადაც იგი ხდება არასაიმედო და გამოუსადეგარი შესაბამისად, არც ხმს-ში ან გარიგების შესრულებაში გამოყენებისთვის არ არის შესაფერი. • მომხმარებელთა მონაცემებზე წვდომას, კერძოდ, როდესაც მონაცემები ინახება მონაცემთა ბაზაში, რომლის მართვას და ოპერირებას, მომსახურების პროვაიდერი ახორციელებს შეიძლება გამოიწვიოს კონფიდენციალობის დარღვევა. მომსახურების პროვაიდერის ადამიანური რესურსების გამოყენებისას, ხარისხის რისკები შეიძლება მოიცავდეს: • შესაბამისი კომპეტენციისა და უნარების ნაკლებობას, რაც საჭიროა იმ საქმიანობის შესრულებისთვის, რომლისთვისაც ადამიანური რესურსია გამოყოფილი, იწვევს რესურსის შეუსაბამობას ფირმის ხმს-სა და გარიგებების შესრულებაში. • მომსახურების პროვაიდერების მიერ დაქირავებული პირების შეცვლას (მაგ., სხვა თანამდებობაზე გადაყვანის გამო) იმ ფუნქციების შესრულებისას, რომლისთვისაც ისინი იყვნენ დაქირავებული და ახალი პირების დანიშვნას, რომელთაც არ გააჩნიათ სუბიექტის საქმიანობასთან დაკავშირებული შესაბამისი გამოცდილება.
ფირმის პასუხისმგებლობა, მიიღოს რესურსის გამოყენებისთან დაკავშირებით შემდგომი ზომები:	• ფირმა იყენებს მომსახურების პროვაიდერის სტ გამოყენებით პროგრამას, რომელიც არის მზა პაკეტი. სტ გამოყენებით პროგრამის გამართულ მდგომარეობაში მუშაობას მომსახურების პროვაიდერი უზრუნველყოფს. მომსახურების პროვაიდერი ავტომატურად ავრცელებს განახლებებს და განახლების მიღებისთვის ფირმა ავტომატიზებულ შეტყობინებას იღებს. ამ შემთხვევაში, ვინაიდან ფირმას სტ გამოყენებით პროგრამასთან დაკავშირებით შედარებით ცოტა პასუხისმგებლობა აქვს, ხარისხის რისკები შეიძლება დაკავშირებული იყოს შემდეგ ასპექტებთან: - o შეესაბამება თუ არა სტ გამოყენებითი პროგრამა იმ დანიშნულებას, რომლისთვისაც მას გამოიყენებენ; - o უზრუნველყოფს თუ არა მომსახურების პროვაიდერი საჭირო განახლებების მოწოდებას; და - o რისკი იმისა, რომ ფირმა არ მიიღებს ავტომატიზებულ განახლებებს.

- ფირმა იყენებს მომსახურების პროვაიდერის სტ გამოყენებით პროგრამას. მიუხედავად იმისა, რომ სტ გამოყენებითი პროგრამა მზა პაკეტია და მის გამართულ მუშაობას უზრუნველყოფს მომსახურების პროვაიდერი, ფირმა ეყრდნობა სპეციალურად შემუშავებულ პროგრამებს, რომლებიც ფირმას, სტ გამოყენებით პროგრამის სხვა პროგრამებთან ინტეგრირების საშუალებას აძლევს. გარდა ამისა, სტ გამოყენებით პროგრამის გამოყენებისას, ფირმას მთელი რიგი პასუხისმგებლობა აკისრია, მათ შორის:
 - o ფირმის სპეციფიკური მონაცემების მონაცემთა ბაზაში შეყვანა და შენახვა; და
 - o სტ გამოყენებით პროგრამის ფუნქციურ შესაძლებლობებთან დაკავშირებული სხვადასხვა ვარიანტის შერჩევა, რაც მოითხოვს პერიოდულ გადახედვას, ვინაიდან ფუნქციური შესაძლებლობები შეიძლება შეიცვალოს, როდესაც მომსახურების პროვაიდერი სტ გამოყენებით პროგრამას განაახლებს.
- ამ შემთხვევაში, გარდა ხარისხის რისკებისა, რომლებიც აღწერილია ზემოთ, მაგალითებში (შეესაბამება თუ არა სტ გამოყენებითი პროგრამა იმ დანიშნულებას, რომლისთვისაც მას გამოიყენებენ) ან რომლებიც დაკავშირებულია სტ პროგრამების განახლებებთან, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს სხვა ხარისხის რისკებიც, რომლებიც დაკავშირებულია შემდეგ ასპექტებთან:
- o სპეციალურად შემუშავებული პროგრამები, რომლებიც გამართულად არ მუშაობს;
 - o ფირმის სპეციფიკური მონაცემები, რომლებიც არასწორადაა შეყვანილი ან არ არის სათანადოდ შენახული; და
 - o შერჩეული ფუნქციური შესაძლებლობების შეუსაბამობა.

მომსახურების პროვაიდერები: მომსახურების პროვაიდერებისგან ინფორმაციის მიღება

ხმსს 1-ის გ107 პუნქტში განმარტებულია, რომ იმის დასადგენად, არის თუ არა მომსახურების პროვაიდერის რესურსები ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებაში გამოსაყენებლად ვარგისი, ფირმას მომსახურების პროვაიდერებისა და მათ მიერ მოწოდებული რესურსების შესახებ ინფორმაციის მოპოვება შეუძლია მთელი რიგი წყაროებიდან. ხშირად, ასეთი ინფორმაციის მოპოვება შესაძლოა აუცილებელი იყოს უშუალოდ მომსახურების პროვაიდერისგან.

იმ პირობებში, როდესაც მომსახურების პროვაიდერი ფირმისთვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას არ უზრუნველყოფს და ფირმას არ შეუძლია მოიპოვოს ალტერნატიული ინფორმაცია, რათა დარწმუნდეს, რომ მომსახურების პროვაიდერი შესაფერისია ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებაში გამოსაყენებლად, ფირმას შეუძლია ისარგებლოს ალტერნატიული მომსახურების პროვაიდერით. ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმა შეიძლება იძულებული იყოს, გამოიყენოს კონკრეტული მომსახურების პროვაიდერი, ხოლო ფირმა ვერ დარწმუნდება რესურსის სათანადო გამოყენებაში, შესაძლოა, მას სხვა ზომების მიღება დასჭირდეს შექმნილ ვითარებაზე სათანადო რეაგირებისთვის.

გარემოებების მაგალითები, როდესაც ფირმა იძულებულია გამოიყენოს მომსახურების კონკრეტული პროვაიდერი და ქმედებები, რომლებიც ფირმამ შეიძლება განახორციელოს, თუ იგი ვერ დარწმუნდება რესურსის გამოყენების შესაბამისობაში

გარემოებების მაგალითები	ფირმის მიერ განსახორციელებელი ქმედებების მაგალითები
ქსელი მოითხოვს, ფირმამ გამოიყენოს სპეციალური გარე სტ გამოყენებითი პროგრამა, რომელიც პროგრამული უზრუნველყოფის პროვაიდერმა შეიმუშავა. პროგრამული უზრუნველყოფის პროვაიდერი სტ გამოყენებით პროგრამას ავრცელებს რეგიონალური დისტრიბუტორების საშუალებით და, შესაბამისად, ფირმა პასუხისმგებელია სტ გამოყენებითი პროგრამის უშუალოდ რეგიონალური დისტრიბუტორისგან მიღებასა და მათთან ხელშეკრულების პირობებზე მოლაპარაკებაზე. აქედან გამომდინარე, პროგრამული უზრუნველყოფის პროვაიდერი მიიჩნევა ფირმისთვის მომსახურების პროვაიდერად და ფირმამ უნდა გაარკვიოს, არის თუ არა სტ გამოყენებითი პროგრამა გამოსაყენებლად ვარგისი. ფირმამ რეგიონალურ დისტრიბუტორს ინფორმაციის მიწოდება მოსთხოვა იმის დასადასტურებლად, თუ რამდენად შესაფერისია სტ გამოყენებითი პროგრამა გამოყენებისთვის, თუმცა, რეგიონალურმა დისტრიბუტორმა ფირმის მოთხოვნებს არ უპასუხა.	ფირმამ დამატებით შეიძლება განიხილოს აღნიშნული საკითხი ქსელთან და მოსთხოვოს მას პროგრამული უზრუნველყოფის პროვაიდერის გლობალური სათავო ოფისისგან საჭირო ინფორმაციის მოპოვება. გარდა ამისა, ფირმამ შეიძლება განსაზღვროს უფრო სპეციფიკური ხარისხის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია გარკვეულ სტ პროგრამებთან და მათზე უშუალო რეაგირება მოახდინოს. მაგალითად, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ არსებობს რისკი იმისა, რომ სტ პროგრამა გარკვეულ გამოთვლებს შეცდომით ატარებს და ისეთი პოლიტიკა ან პროცედურები განახორციელოს, რომლებიც სტ გამოყენებითი პროგრამის მიერ ჩატარებული გამოთვლების ხელახლა შესასრულებლად გარიგების გუნდების ჩართულობას მოითხოვს.

შეიძლება არსებობდეს გარემოებები, როდესაც მომსახურების პროვაიდერი ფირმას გადასცემს მარწმუნებელ ანგარიშს მის რესურსებთან დაკავშირებული კონტროლის მექანიზმების აღწერილობისა და დიზაინის შესახებ და ზოგიერთ შემთხვევაში, ანგარიში შეიძლება მოიცავდეს ამ კონტროლის მექანიზმების ფუნქციონირების ეფექტიანობის შესახებ რწმუნებასაც. თუმცა, ხმს 1-ის მიზნებისთვის, მომსახურების პროვაიდერის მარწმუნებელი ანგარიშის მოპოვება აუცილებელი არ არის.

ინფორმაცია და კომუნიკაცია

ხმს 1, პუნქტები:
33, გ109-გ115

ქვემოთ აღწერილია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 არსებულ არსებულ სტანდარტთან შედარებით ინფორმაციასა და კომუნიკაციასთან მიმართებით.

- ხმს 1-ის ახალი კომპონენტი.
- ინფორმაციის მიღების, წარმოების, გამოყენებისა და გადაცემის ახალი და გაძლიერებული მოთხოვნები, რაც ხარისხის მართვის სისტემის შექმნას, დანერგვასა და ფუნქციონირებას უზრუნველყოფს. ახალი მოთხოვნები ეხება:
 - o ფირმის საინფორმაციო სისტემას;
 - o ფირმის კულტურას, ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კონტექსტში (ე.ი., პერსონალის პასუხისმგებლობის გაცნობიერება და განმტკიცება ფირმასთან და ერთმანეთთან ინფორმაციის გაცვლის მიზნით).
 - o ფირმასა და გარიგების გუნდებს შორის ინფორმაციის გაცვლას (შენიშვნა: ეს გაუმჯობესდა ხკს 1-ის მიხედვით, რომელიც მოითხოვს, რომ ფირმამ გააძლიეროს პერსონალის თავისი პოლიტიკა ან პროცედურები).
 - o ინფორმაციის გადაცემას ფირმის ქსელის ფარგლებში და მომსახურების პროვაიდერისთვის.
 - o ხარისხის მართვის სისტემასთან გარედან დაკავშირებულ სხვა კომუნიკაციებს, ე.ი., როდესაც მას კანონი, რეგულაცია ან პროფესიული სტანდარტები მოითხოვს ან ხარისხის მართვის სისტემის გარე მხარეების მხარდაჭერას.

ხკს 1-ის ზოგიერთი ელემენტი მოიცავდა კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, მაგალითად, დამოუკიდებლობის საკითხებსა და გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობის ინფორმირებასთან დაკავშირებულ კომუნიკაციას. ხმს 1-ში მოცემული ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტები ხაზს უსვამს ამ კომუნიკაციის საჭიროებას, იმ პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნების საფუძველზე, რომლებიც წარმოდგენილია ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტში.

ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტი ხარისხის მართვის სისტემის შექმნას, დანერგვასა და ფუნქციონირებას უზრუნველყოფს. შესაბამისად, ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტის მრავალი ასპექტი შეიძლება გადაიკვეთოს სხვა კომპონენტებთან.

ხმს 1-ის სხვა ასპექტები მოიცავს ინფორმაციასა და კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ სპეციალურ მოთხოვნებს, როგორიცაა: ხმს 1-ის 22, 34 (ე), 46-ე, 47-ე და 51-ე პუნქტები.

საინფორმაციო სისტემა

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ განსაზღვროს ხარისხის მიზანი, რომელიც ფირმის საინფორმაციო სისტემასთან არის დაკავშირებული. ხმს 1 განმარტავს, რომ საინფორმაციო სისტემა შეიძლება გულისხმობდეს სახელმძღვანელოს ან სტ-ს გარკვეული ელემენტების გამოყენებას.

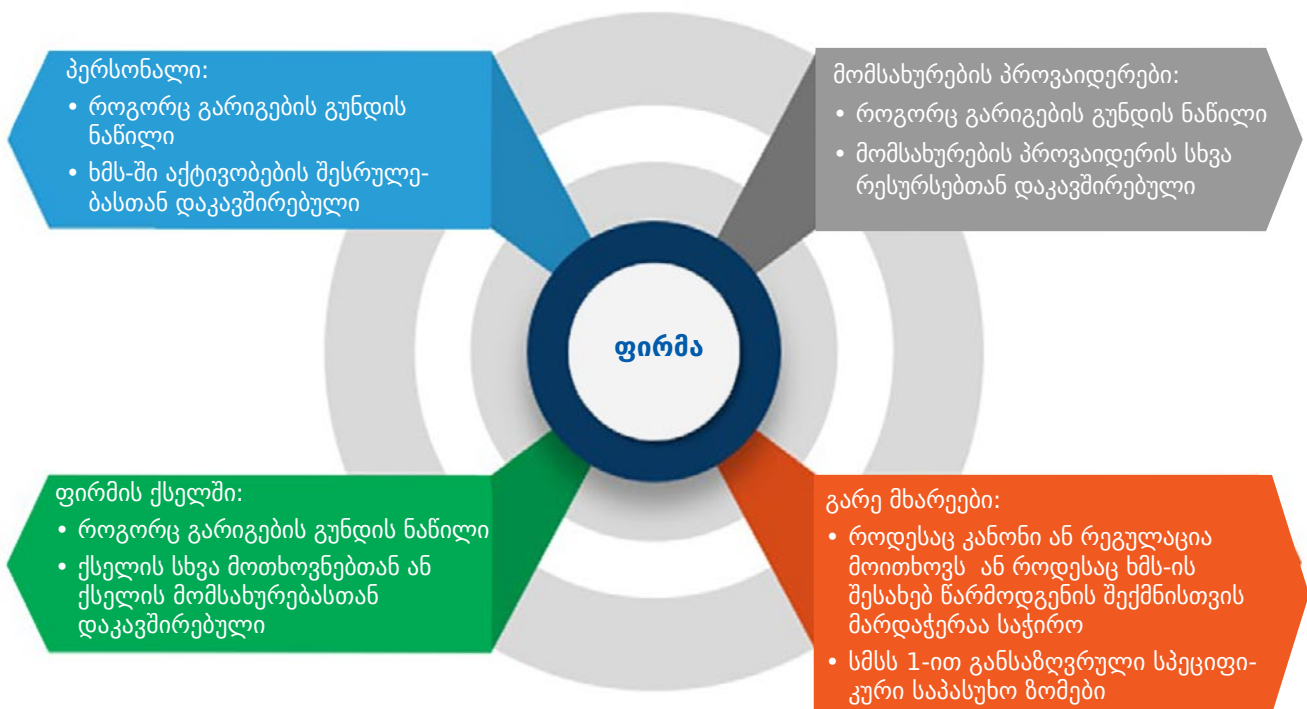
მიუხედავად იმისა, რომ ეს ხმს 1-ის ახალი მოთხოვნაა, ფირმას, სავარაუდოდ, უკვე აქვს საინფორმაციო სისტემები, რომლებიც მისი არსებული ხარისხის კონტროლის სისტემების ნაწილია. ხმს 1-ის დანერგვისას, ფირმამ უნდა განსაზღვროს, როგორ ადგენს, ამუშავებს, ინახავს და იცავს ინფორმაციას არსებული საინფორმაციო სისტემა.

ხმს 1-ის გ111 პუნქტი შეიცავს გრადაციის მაგალითს იმის საჩვენებლად, თუ როგორ შეიძლება შეიქმნას საინფორმაციო სისტემა ნაკლებად რთულ ფირმაში.

სხვადასხვა მხარე, რომელთაც ფირმა ურთიერთობს და ცვლის ინფორმაციას

ქმედითი ორმხრივი კომუნიკაცია აუცილებელია ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებისა და გარიგებების შესრულებისთვის. ხმს 1 აღიარებს, რომ მრავალი მხარე არსებობს, რომელთაც ფირმა ურთიერთობს და ცვლის ინფორმაციას. გადაცემული ინფორმაციისა და ცალკეული პირების კომუნიკაციის პასუხისმგებლობის განსხვავება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა ფუნქციას ასრულებენ ისინი ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებაში.

ხმს 1-ში განხილულია:

- პერსონალის ზოგადი პასუხისმგებლობა კომუნიკაციაზე;
- ინფორმაციის გაცვლა ფირმასა და გარიგების გუნდებს შორის. ამ კონტექსტში, გარიგების გუნდები შედგება პერსონალისა და ნებისმიერი პირისგან, ფირმის ქსელიდან იქნება ის თუ მომსახურების პროვაიდერის ორგანიზაციიდან, რომელიც გარიგების გუნდის ნაწილია. როგორ აწვდის ფირმა ინფორმაციას ფირმის ქსელში და მომსახურების პროვაიდერის ორგანიზაციაში დასაქმებულ პირებს შეიძლება განსხვავდებოდეს იმისგან, თუ როგორ აწვდის იგი ინფორმაციას თავის პერსონალს. მაგალითად, ფირმის კომუნიკაცია კომპონენტის აუდიტორებთან, რომლებიც ფირმის ქსელის ან მომსახურების პროვაიდერის წარმომადგენლები არიან, შეიძლება განხორციელდეს ჯგუფის აუდიტორის მეშვეობით;

- ხარისხის მართვის სისტემაში აქტივობების განხორციელებისას ფირმასა და პერსონალს შორის ინფორმაციის გაცვლა.
- ინფორმაციის გაცვლა ფირმის ქსელში ან მომსახურების პროვაიდერთან, ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების კონტექსტში ან მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებული რესურსებიდან გამომდინარე.
- სხვა გარე მხარეებთან კომუნიკაცია.

ხმს 1-ის გ112 პუნქტი შეიცავს ფირმას, პერსონალსა და გარიგების გუნდებს შორის კომუნიკაციის მაგალითებს. გ113 პუნქტი შეიცავს ინფორმაციის მაგალითებს, რომლებიც ფირმამ ფირმის ქსელში მოიპოვა.

არსებობს მრავალი მეთოდი, რომლის მეშვეობით ფირმამ შეიძლება გაცვალოს ინფორმაცია, მაგალითად: პირდაპირი ან ზეპირი კომუნიკაცია, პოლიტიკის ან პროცედურების სახელმძღვანელოები, საინფორმაციო ბიულეტენი, სასწრაფო შეტყობინებები, ელექტრონული წერილები, ინტრანეტი ან ინტერნეტექსნოლოგიაზე დაფუძნებული სხვა პროგრამები, ტრენინგი, პრეზენტაციები, სოციალური მედია ან ვებ-ტრანსლაციები. ყველაზე შესაფერისი მეთოდ(ებ)ისა და კომუნიკაციის სიხშირის დასადგენად, ფირმას შეუძლია სხვადასხვაგვარი ფაქტორების გათვალისწინება, მათ შორის:

- აუდიტორია, რომლისთვისაც არის გამიზნული ეს კომუნიკაცია; და
- იმ ინფორმაციის ხასიათი და საჭიროება, რომლის ინფორმირებაც ხორციელდება.

ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმამ შეიძლება საჭიროდ მიიჩნიოს ერთი და იმავე ინფორმაციის გადაცემა სხვადასხვა მეთოდით, რათა კომუნიკაციის მიზანს მიაღწიოს. ასეთ შემთხვევაში, მნიშვნელოვანია გადაცემული ინფორმაციის თანმიმდევრულობისა და ლოგიკურობის დაცვა.

მცირე ან ნაკლებად რთული ფირმის შემთხვევაში, კომუნიკაცია შეიძლება უფრო არაფორმალური იყოს და წარიმართოს პირდაპირი მსჯელობებით. ხმს 1-ს არ აქვს მოთხოვნა, რომ ყველა კომუნიკაცია ფორმალურად იყოს დოკუმენტირებული, რაც პრაქტიკულადაც შეუძლებელია. ფირმას სჭირდება კომუნიკაციის დოკუმენტირება იმ საჭიროების ფარგლებში, რომ დააკმაყოფილოს ხმს 1-ის 57-ე და 59-ე პუნქტებში განსაზღვრული დოკუმენტაციის მოთხოვნები.

გარე მხარეებთან კომუნიკაცია

ხმს 1, პუნქტები: 34(ე), გ124-გ132

ფირმამ შეიძლება კომუნიკაცია სხვადასხვა გარე მხარესთან დაამყაროს. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული გარე კომუნიკაცია შეიძლება მოიცავდეს გამჭვირვალობის ან აუდიტის ხარისხის ანგარიშს, პირდაპირ კომუნიკაციას გარე მხარეებთან, მათ შორის, პირდაპირ კომუნიკაციას მარეგულირებელ ორგანოებთან, აუდიტის ზედამხედველობის ორგანოებთან, ანდა ხელმძღვანელობასთან და ყველა იმ პირთან, რომელიც დაკავშირებულია მომხმარებელთა მართვასთან და შეიძლება მოიცავდეს ფირმის ვებგვერდზე ან სოციალურ ქსელში განთავსებულ ინფორმაციას.

ხმს 1-ის გ125 პუნქტში მოცემულია მაგალითები გარე მხარეებისა, რომლებმაც შეიძლება გამოიყენონ ინფორმაცია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ.

ხმს 1 გარე მხარეებთან კომუნიკაციას უზრუნველყოფს შემდეგი საშუალებებით:

- ხარისხის მიზანი, რომელიც დაკავშირებულია გარე მხარეებთან, 33-ე (დ)(ii) პუნქტი; და
- ხმს 1-ის 34(ე) პუნქტებში განსაზღვრული საპასუხო ზომები.

შენიშვნა: კომუნიკაციის საკითხი, ფირმის ქსელში ან მომსახურების პროვაიდერებთან, განხილულია ხმს-ის 33-ე (დ)(i) პუნქტში.

ხმს 1-ში მოცემული მოთხოვნები, რომელთა შესახებ ინფორმაცია უნდა მიენოდოს გარე მხარეებს (გარდა ქსელებისა და მომსახურების პროვაიდერების) მოკლედ ჩამოყალიბებული შემდეგ ცხრილში:

როდის არის საჭირო ან მიზანშეწონილი კომუნიკაცია გარე მხარეებთან	ვისთან ხორციელდება კომუნიკაცია?	რა ინფორმაციის შეტყობინება ხორციელდება?	როგორ ხორციელდება ინფორმაციის გადაცემა?
კანონი, რეგულაცია ან პროფესიული სტანდარტები მოითხოვს გარე კომუნიკაციას	გარე მხარესთან კომუნიკაცია განსაზღვრულია კანონით, რეგულიციით ან პროფესიული სტანდარტებით	ინფორმაციის შეტყობინება, რომელიც განსაზღვრულია კანონით, რეგულაციით ან/და პროფესიული სტანდარტებით	ხასიათი, ვადები და მოცულობა, რომელიც განსაზღვრულია კანონით, რეგულაციით ან პროფესიული სტანდარტებით
ფირმა ატარებს საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტს	სუბიექტის მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან კომუნიკაცია	კომუნიკაცია იმის შესახებ, თუ როგორ ეხმარება ხმს ხარისხიანი გარიგებების შესრულებას (პოლიტიკა და პროცედურები განსაზღვრულია 34(ე)(iii) პუნქტის მიხედვით)	ფირმის მიერ განსაზღვრული ხასიათი, ვადები და მოცულობა (პოლიტიკა ან პროცედურები განსაზღვრულია 34(ე)(iii) პუნქტის მიხედვით)
სხვა მხრივ, კომუნიკაცია საჭიროა გარე მხარეების მიერ ხმს-ის გაგების უზრუნველსაყოფად	ფირმის მიერ განსაზღვრულ გარე მხარესთან კომუნიკაცია (პოლიტიკა და პროცედურები განსაზღვრულია 34(ე)(ii) პუნქტის მიხედვით)	ფირმის მიერ განსაზღვრული ინფორმაციის შეტყობინება (პოლიტიკა და პროცედურები განსაზღვრულია 34(ე)(iii) პუნქტის მიხედვით)	ფირმის მიერ განსაზღვრული ხასიათი, ვადები და მოცულობა (პოლიტიკა ან პროცედურები განსაზღვრულია 34(ე)(iii) პუნქტის მიხედვით)

ხმს 1-ის მოთხოვნები იმისთვისაა გამიზნული, რომ ხელი შეუწყოს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ მნიშვნელოვანი და დეტალური ინფორმაციის გაცვლას ფირმის დაინტერესებულ მხარეებთან. შედეგად, მაშინაც კი, თუ კანონით, რეგულაციით ან პროფესიული სტანდარტებით არ არის მოთხოვნილი გარე კომუნიკაცია, ან ფირმა არ ატარებს საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტს, ფირმამ, სულ მცირე, უნდა განსაზღვროს, არის თუ არა მიზანშეწონილი გარე მხარეთა ინფორმირება ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ.

მცირე ფირმის შემთხვევაში, პოლიტიკის ან პროცედურების შემუშავებისას, ფირმას შეუძლია გამოყოს კონკრეტული შემთხვევები, როდესაც გარე მხარეებთან კომუნიკაცია მიზანშეწონილი იქნება. მაგალითად, ფირმამ შეიძლება კომუნიკაცია დაამყაროს სუბიექტის მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს კონკრეტული გარიგების შესახებ აღმოჩენილი ფაქტები.

ხმსს 1 გარე კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ დეტალურ მითითებებსა და მაგალითებს შეიცავს:

- გ126 პუნქტში აღწერილია საკითხები, რომლის შესახებაც შეიძლება ინფორმაცია მიენოდოს გარე მხარეებს.
- გ130 პუნქტში აღწერილია საკითხები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ფირმის გადაწყვეტილებაზე - როდის არის გარე კომუნიკაცია მიზანშეწონილი.
- გ131 პუნქტში აღწერილია დეტალები, რომლებიც ფირმამ ინფორმაციის მომზადების პროცესში შეიძლება გაითვალისწინოს გარე კომუნიკაციისთვის.
- გ132 პუნქტი შეიცავს გარე მხარეებთან კომუნიკაციის ფორმის მაგალითებს.

იურისდიქციის კანონმდებლობამ ან პროფესიულმა სტანდარტებმა შეიძლება დაავალდებულოს ფირმა, მოამზადოს გამჭვირვალობის ანგარიში ან აუდიტის ხარისხის ანგარიში, რა შემთხვევაშიც ფირმას მოუწევს ამგვარი მოთხოვნების დაცვა. ხმსს 1 არ ავალდებულებს ფირმას, მოამზადოს გამჭვირვალობის ანგარიში ან აუდიტის ხარისხის ანგარიში. ხმსს 1-ის გ132 პუნქტში აღნიშნულია, რომ გამჭვირვალობის ანგარიში, ან აუდიტის ხარისხის ანგარიში გარე მხარეებთან კომუნიკაციის ფორმის მაგალითებია.

მიზნობრივი საპასუხო ზომები

ხმს 1, პუნქტები: 16(დ),
16(ე), 34, 116ა-137ა

როგორც ფირმის რისკის შეფასების პროცესშია განმარტებული, ხმს 1 შეიცავს რამდენიმე საპასუხო ზომას, რომელიც ფირმამ უნდა შეიმუშაოს და დანერგოს. საპასუხო ზომები არ არის საყოველთაო და არც ყველა ხარისხის რისკს მიესადაგება. ზოგიერთი საპასუხო ზომა ეხება საკითხებს, რომლებიც განხილულია ხკს 1-ში.

ქვემოთ აღწერილია ხმს 1-ის ახალი მოთხოვნები:

- ახალი მოთხოვნები, რომლებიც გარე მხარეებთან კომუნიკაციას ეხება (იხ. ინფორმაციისა და კომუნიკაციის განყოფილება დამატებითი დეტალებისთვის).
- გაუმჯობესებული მოთხოვნები:
 - პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც განსაზღვრავს, რომელი გარიგებები უნდა დაექვემდებაროს გარიგების ხარისხის მიმოხილვას.
 - პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც მიმართულია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვის მიმართ შექმნილი საფრთხეების აღმოფხვრაზე და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევების თავიდან აცილებაზე (არსებული ხკს 1 კონცენტრირებულია დამოუკიდებლობაზე). გარდა ამისა, მოთხოვნები შესაბამისობაშია ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) კოდექსთან, კერძოდ, ბესსს-ის კოდექსის განახლებებთან დაკავშირებით, რომლებიც ეხება [დამცავ ზომებს](#).
 - დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვის დადასტურების მიღების მოთხოვნა მორგებულია დამოუკიდებლობის მოთხოვნებთან, ნაცვლად ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურებისა.
 - პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც დაკავშირებულია საჩივრებსა და ბრალდებებთან, ხკს 1-ის მსგავსია და ყურადღებას ამახვილებს საჩივრებისა და ბრალდებების მიღებაზე, მოკვლევასა და გადაჭრაზე.
 - პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ეხება გარიგებაზე დათანხმებასა და გაგრძელებასთან დაკავშირებულ სპეციალურ საკითხებს, დაზუსტებული და გავრცობილია, რათა ფირმას მოეთხოვოს ყურადღების გამახვილება ისეთ გარემოებებზეც, როდესაც ფირმას, კანონით ან სხვა ნორმატიული აქტით მოეთხოვება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება.

ხკს 1-ის მოთხოვნები ხმს 1-ში გათვალისწინებულია შემდეგნაირად:

- ხკს 1 მოიცავდა მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილველის უფლებამოსილებას, გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვის ჩატარებასა და დოკუმენტირებას. აღნიშნული ცვლილებები გადატანილია ხმს 2-ში.
- ხკს 1 მოიცავდა სპეციალურ მოთხოვნებს, რომლებიც დაკავშირებულია საჩივრებისა და ბრალდებების იდენტიფიცირების შედეგად წარმოქმნილ ნაკლოვანებებთან. ეს განიხილება, როგორც მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი.

ამ სახელმძღვანელოს განყოფილებებში, რომლებიც ეხება სათანადო ეთიკური მოთხოვნებისა და დათანხმებისა და გაგრძელების კომპონენტებს, ასევე ახსნილია ხკს 1-ის ის მოთხოვნებიც, რომლებიც გვხვდება ხმს 1-ის სხვადასხვა ნაწილში.

გარიგების ხარისხის მიმოხილვა

გარიგების ხარისხის მიმოხილვა ფირმის დონეზე საპასუხო ზომაა ხარისხის რისკების მიმართ. გარიგების ხარისხის მიმოხილვა გარიგების ხარისხის მიმოხილველის მიერ, ფირმის სახელით, გარიგების დონეზე ტარდება. ხმს 1 და ხმს 2 შეიცავს მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება გარიგების ხარისხის მიმოხილვას.

იხ. IAASB-ის დანერგვის სახელმძღვანელო გარიგების ხარისხის მიმოხილვისთვის.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ შეიმუშავოს პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც:

- მიმართულია გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებაზე ხმს 2-ის შესაბამისად; და
- მოითხოვს, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვა ჩატარდეს კონკრეტული გარიგებებისთვის.

ხმს 2 ეხება:

- ფიზიკური პირის კრიტერიუმებს, იყოს უფლებამოსილი, შეასრულოს გარიგების ხარისხის მიმოხილვა და ასევე კრიტერიუმებს გარიგების ხარისხის მიმოხილველად დანიშვნასთან დაკავშირებით; და
- მიმოხილვის ჩატარებასა და დოკუმენტირებას.

რას ნიშნავს ეს?

ფირმას მოეთხოვება, დააწესოს პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ეხება შემდეგ საკითხებს:

- რა ტიპის გარიგებები უნდა დაექვემდებაროს გარიგების ხარისხის მიმოხილვას. პოლიტიკა ან პროცედურები უნდა მოიცავდეს იმ გარიგებებს, რომლებიც ხმს 1-ის მიერ არის განსაზღვრული.
- ფიზიკური პირის კრიტერიუმებს, იყოს უფლებამოსილი, შეასრულოს გარიგების ხარისხის მიმოხილვა და ასევე კრიტერიუმებს გარიგების ხარისხის მიმოხილველად დანიშვნასთან დაკავშირებით. პოლიტიკა ან პროცედურები, შესაბამისობაში უნდა იყოს ასევე ხმს 2-ში განსაზღვრულ უფლებამოსილების მოთხოვნებთან და ასევე იმ მოთხოვნებთან, რომლებიც დაკავშირებულია მიმოხილველის დაქირავებასთან.
- გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება და დოკუმენტირება. პოლიტიკა ან პროცედურები, შესაბამისობაში უნდა იყოს ასევე ხმს 2-ში არსებულ მოთხოვნებთან, რომლებიც დაკავშირებულია მიმოხილვის ჩატარებასა და დოკუმენტირებასთან.

ხმს 1-ის გ136 პუნქტში აღნიშნულია რომ, ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ არ არსებობს ისეთი აუდიტის ან სხვა გარიგება, რომელსაც სჭირდება გარიგების ხარისხის მიმოხილვა. აღსანიშნავია, რომ არსებული ხმს 1-ის მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების განსაზღვრას გარიგების ხარისხის მიმოხილვასთან დაკავშირებით, ისევ ეხება ფირმას. თუმცა, გარიგებების ხასიათი და პირობები, რომლებსაც ფირმა ასრულებს, შეიძლება ისეთი აღმოჩნდეს, რომ ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების მიხედვით, გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება არ იყოს აუცილებელი.

ფირმას, ხარისხის რისკების საპასუხო ზომის სახით, შეუძლია შეიმუშაოს და დანერგოს გარიგების მიმოხილვის სხვა ტიპები, რომლებიც არ მიიჩნევა გარიგების ხარისხის მიმოხილვად. მაგალითად, აუდიტის ზოგიერთი გარიგებისთვის, ფირმამ შეიძლება მოითხოვოს გარიგების გუნდის მიერ ჩატარებული დამატებითი აუდიტის პროცედურების მიმოხილვა, მნიშვნელოვან რისკებზე რეაგირების მიზნით, ან გარკვეული საკითხების მიმოხილვა, რაც დაევალება სპეციალიზებული ტექნიკური ცოდნისა და გამოცდილების მქონე ფირმის პერსონალს. ზოგიერთ შემთხვევაში, აღნიშნული მიმოხილვა შეიძლება ჩატარდეს გარიგების ხარისხის მიმოხილვის პარალელურად.

საჩივრები და ბრალდებები

ხმსს 1 ზუსტად არ განსაზღვრავს, ვინ უნდა მიიღოს, მოიკვლიოს ან გადაჭრას საჩივრებისა და ბრალდებების საკითხი. თუმცა, გამოიყენება მოთხოვნები, რომლებიც დაკავშირებულია 32-ე (გ) და 32-ე (ე) პუნქტებში მითითებულ რესურსებთან. ეს ნიშნავს, რომ პირს, რომელსაც დაევალება საჩივრებისა და ბრალდებების მიღება, გამოკვლევა და გადაჭრა, უნდა ჰქონდეს სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის, საკმარისი დრო დაკისრებული ფუნქციების შესასრულებლად. იმ შემთხვევაში, როდესაც ფირმას არ ჰყავს სათანადო კომპეტენციისა და შესაძლებლობების მქონე თანამშრომელი, რომელიც შეასრულებს ამ ფუნქციას, ფირმამ პირი გარე წყაროდან უნდა მოიპოვოს.

საჩივრებისა და ბრალდებების მიღების, გამოკვლევისა და გადაჭრის ფუნქციების შესასრულებლად აუცილებელი სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები შეიძლება მოიცავდეს:

- გამოცდილებას, ცოდნასა და ფირმაში სათანადო უფლებამოსილებას; და
- კომუნიკაციის პირდაპირი კავშირის არსებობას პირებთან, რომლებსაც ეკისრებათ საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი

ხმს 1, პუნქტები: 16(ა), 16(თ), 35-47, გ10-გ12, გ15-გ17 და გ138-გ174

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მიზანია:

- ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგი ისე ჩატარდეს, რომ ფირმას ჰქონდეს შესაბამისი, სანდო და დროული ინფორმაცია, ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ;
- სათანადო ზომების მიღება გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე რეაგირების მიზნით ისე, რომ ნაკლოვანებები დროულად აღმოიფხვრას და აღარ განმეორდეს. სათანადო ზომების მიღება, საჭიროებისამებრ, შეიძლება მოიცავდეს აგრეთვე გარიგებებთან დაკავშირებით აღმოჩენილი ფაქტების გამოსწორებას, როდესაც აშკარაა, რომ მიმდინარე ან შესრულებულ გარიგებაში გამოტოვებულია პროცედურები ან გაცემული ანგარიში არ არის ადეკვატური.

მონიტორინგი და რემედიაცია ხელს უწყობს გარიგების ხარისხისა და ხარისხის მართვის სისტემის პროაქტიურ და უწყვეტ გაუმჯობესებას. ნაკლოვანებების გამოვლენა და რემედიაცია ეფექტიანი ხარისხის მართვის სისტემის აუცილებელი და კონსტრუქციული ნაწილია.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა არსებულ ხკს 1-თან შედარებით, მათ შორის:

- ახალი სტანდარტი აქცენტს აკეთებს მთლიანად ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგზე;
- ახალი სტრუქტურა აღმოჩენილი ფაქტების შესაფასებლად და ნაკლოვანებების დასადგენად და გამოვლენილი ნაკლოვანებების შესაფასებლად; და
- უფრო მძლავრი რემედიაცია.

მოთხოვნები, რომლებიც ეხება მონიტორინგსა და რემედიაციასთან დაკავშირებული საკითხების კომუნიკაციას, არსებული ხკს 1-ის მსგავსია.

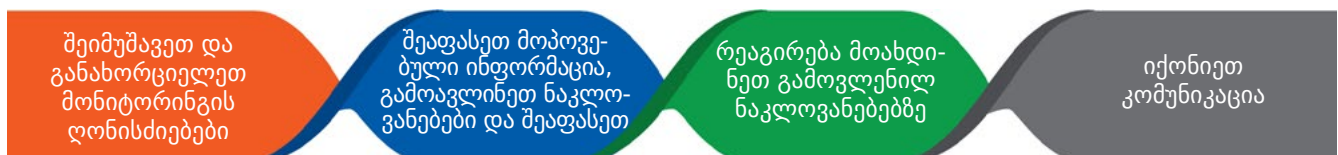
როგორ შეიძლება გამოვიყენოთ ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების და ნაკლოვანებების შესახებ

ინფორმაციას ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების, მათ შორის ნაკლოვანებებისა და მათი გამოსწორების შესახებ, შეიძლება იყენებდეს:

- ფირმის ხელმძღვანელობა ხარისხის მართვის სისტემის ყოველწლიური შეფასების პროცესში;
- ფირმა ან პირები, რომლებსაც ევალებათ ხარისხის მართვის სისტემაში სამუშაოების შესრულება, რათა პროაქტიურად და უწყვეტად გააუმჯობესონ გარიგების ხარისხი და ხარისხის მართვის სისტემა. ეს მოიცავს გარიგების ხარისხის მიმოხილვას, რომლებმაც შეიძლება გამოიყენონ აღნიშნული ინფორმაცია, როგორც გარიგების ხარისხის მიმოხილვის განხორციელების საფუძველი;
- გარიგების პარტნიორები გარიგების ხარისხის მართვისა და წარმატებით შესრულებისთვის.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის სხვადასხვა ასპექტი

მონიტორინგი და რემედიაციის პროცესი შეიძლება დაიყოს ოთხ ასპექტად:

როგორც მომდევნო განყოფილებებშია განმარტებული, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის სქემა დამოკიდებული იქნება ბევრ ფაქტორზე, მათ შორის, როგორ არის შემუშავებული ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტები და, ასევე, ფირმის ხასიათსა და გარემოებებზე.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი მიზნად ისახავს არასწორხაზოვანი პროცესის შემოღებას, რომელიც იფუნქციონირებს დინამიკურად და იტერატიულად.

მაგალითები იმისა, თუ როგორ არის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი დინამიკური და იტერაქციული

ფირმის დამოუკიდებლობის სტ გამოყენებით პროგრამასთან დაკავშირებით გამოვლენილი ფაქტების შეფასებისას, რომლებიც ეხება პერსონალის ფინანსური ინტერესების ჩანაწერებს, დადგინდა, რომ მონიტორინგის ღონისძიებებმა არ შეამოწმა დამოუკიდებლობის სტ გამოყენებითი პროგრამის ფუნქციონირება, კერძოდ, სტ გამოყენებით პროგრამასთან წვდომის კონტროლი, როგორ იყო სტ გამოყენებითი პროგრამა დაპროგრამირებული, როგორ ხდება პროგრამირების ცვლილებების მართვა, ან სტ გამოყენებით პროგრამაში შეტანილი მონაცემების შენახვა და მართვა. შესაბამისად, ფირმა გადაწყვეტს, რომ აუცილებელია დამოუკიდებლობის სტ გამოყენებითი პროგრამის დამატებითი მონიტორინგის ჩატარება, რათა ფირმამ ჩამოაყალიბოს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ფირმის საპასუხო ზომების ეფექტიანობის გლობალური ხედვა.

მონიტორინგის ღონისძიებების განსაზღვრა და ჩატარება

ხმს 1, პუნქტები:
36-39, გ139-გ156

შეიმუშავეთ და განახორციელეთ მონიტორინგის ღონისძიებები

შეაფასეთ მოპოვებული ინფორმაცია, გამოავლინეთ ნაკლოვანებები და შეაფასეთ

რეაგირება მოახდინეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე

იქონიეთ კომუნიკაცია

რის მონიტორინგს ახორციელებს ფირმა

ფირმა ატარებს მთლიანად ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგს. ეს შეიძლება მოიცავდეს შემდეგი ასპექტების მონიტორინგს:

- როგორ ენიჭება პასუხისმგებლობები ხელმძღვანელობას და დაკმაყოფილებულია თუ არა ხმს 1-ის მოთხოვნები;
- ფირმის რისკის შეფასების პროცესის შემუშავება და ფუნქციონირება, ე.ი. როგორ განისაზღვრება ფირმის მიერ ხარისხის მიზნები, როგორ ხდება ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება, საპასუხო ზომების დაგეგმვა და დანერგვა და იმ ინფორმაციის განსაზღვრა, რომელიც ეხება ფირმის ხასიათისა და გარემოებების და შესრულებული გარიგებების ცვლილებებს, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ხარისხის მიზნებზე, ხარისხის რისკებზე ან საპასუხო ზომებზე;
- საპასუხო ზომების დანერგვა და ფუნქციონირება, მათ შორის, მუშაობს თუ არა გამართულად იმის შესაბამისად, როგორც შემუშავებული იყო და ავლენს თუ არა ხარისხის რისკებს ეფექტიანად;
- აღწევს თუ არა დასახულ მიზანს ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი;
- როგორ შეასრულა ფირმამ ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება და შეესაბამება თუ არა იგი ხმს 1-ის მოთხოვნებს;
- ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება ხელმძღვანელობის მიერ და შეასრულა თუ არა მან ხმს 1-ის მოთხოვნები.

როგორ აწარმოებს ფირმა ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგს

ფირმა გეგმავს და ატარებს მონიტორინგის ღონისძიებებს, რომლებიც მორგებულია მასზე. მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მასშტაბი მორგებულია ხმს 1-ში განსაზღვრული მრავალი ფაქტორის გათვალისწინებაზე. ქვემოთ განხილულია ფაქტორები, რომლის გათვალისწინებასაც ხმს 1 ავალდებულებს ფირმას, საილუსტრაციო მაგალითებთან ერთად, რომლებიც გვიჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება ამა თუ იმ ფაქტორმა იმოქმედოს მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებზე და მასშტაბზე.

ხარისხის რისკებზე მინიჭებული შეფასების მიზეზები

მაგალითი

ფირმას აქვს ერთ-ერთ გარიგების პარტნიორთან დაკავშირებული ხარისხის რისკი, რომელიც არასაკმარის ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობასა და მიმოხილვას ახორციელებს. ხარისხის რისკის შეფასება უფრო მნიშვნელოვანია ზოგიერთი კატეგორიის გარიგებისთვის, როგორცაა ჯგუფის აუდიტი და კოტირებული საწარმოების აუდიტი. ერთ-ერთი საპასუხო ზომა, რომელსაც ფირმა ამ ხარისხის რისკისთვის შეიმუშავებს, არის ავტომატიზებული ინსტრუმენტი, რომელიც გარიგების მთელი პერიოდის განმავლობაში თვალყურს ადევნებს გარიგების პარტნიორის მიერ გარიგების შესრულებაზე დახარჯულ დროს, პროგნოზირებულ საშუალო მაჩვენებლებთან შედარებით. იმ შემთხვევაში, თუ ინსტრუმენტი გარიგების შესრულების პროცესში დააფიქსირებს, რომ გახარჯული დრო ძალიან დაბალია, იგი გადაგზავნის შეტყობინებას გარიგების პარტნიორთან.

ინსტრუმენტის მონიტორინგის პროცესში, ფირმა იღებს გაფრთხილებების ანგარიშს და თვალყურს ადევნებს გარიგებების ამონაკრებს, რათა განსაზღვროს, რა რეაგირება გააკეთა გარიგების პარტნიორმა გაფრთხილებებზე. ფირმის ამონაკრები (ე.ი., მონიტორინგის სამუშაოების მოცულობა) კონცენტრირებულია იმ გარიგებებზე, რომლებშიც ხარისხის რისკის შეფასება მნიშვნელოვნად მაღალია (ე.ი., ჯგუფის აუდიტები და კოტირებული საწარმოების აუდიტები).

საპასუხო ზომების სქემა

მაგალითი

ზემოაღნიშნული მაგალითის მიხედვით, ფირმის მონიტორინგის სამუშაოები ასევე გულისხმობს ამ ინსტრუმენტის მიერ გამოყენებული პროგნოზირებული საშუალო მაჩვენებლების სიზუსტის დადგენას. ამ დროს, ფირმა იყენებს სტ-ის ექსპერტს, რათა შეამოწმოს, რომ ნამუშევარი/დახარჯული დროის აღრიცხვის მონაცემები ზუსტად არის გადატანილი ინსტრუმენტში და რომ ინსტრუმენტის ალგორითმები, რომლებიც გამოიყენება პროგნოზირებული საშუალო მაჩვენებლების დასადგენად, ისევ ზუსტია (მონიტორინგის ღონისძიების ხასიათი). აღნიშნულ მიმოხილვას სტ ექსპერტი ატარებს ყოველწლიურად (მონიტორინგის ღონისძიებების ვადები).

ფირმის რისკის შეფასების, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის სქემა

მაგალითები

- *ფირმის რისკის შეფასების პროცესის მონიტორინგი:* როგორც ფირმის რისკის შეფასების პროცესის შემადგენელი ნაწილი, ფირმაში ფუნქციონირებს კომიტეტი, რომელიც სამ თვეში ერთხელ იკრიბება, რათა ფირმაში მიმდინარე ცვლილებები განიხილოს და განსაზღვროს, რა გავლენა შეიძლება ჰქონდეს ამ ცვლილებებს ხარისხის მართვის სისტემაზე, კერძოდ, არსებობს თუ არა ახალი ხარისხის რისკები და საჭიროა თუ არა საპასუხო ზომების მიღება ამ რისკებთან დაკავშირებით. ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი შეიძლება მოიცავდეს კომიტეტის სხდომაზე დაკვირვებას და იმ ინფორმაციის გააზრებას, რომელსაც კომიტეტი იყენებს, რათა გამოავლინოს ფირმაში და მის გარემოში არსებული ცვლილებები.
- *მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი:* ფირმა მცირე ფირმაა და, შესაბამისად, თავისი მონიტორინგის ღონისძიებების შესასრულებლად მომსახურების პროვაიდერი დაიქირავა. მომსახურების პროვაიდერი მონიტორინგის ღონისძიებებს ატარებს სამ თვეში ერთხელ და შედეგებს აწვდის პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეკისრება(თ). მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათის, დანერგვისა და ფუნქციონირების მონიტორინგის ფირმის პროცესი შეიძლება ითვალისწინებდეს ფირმის მონაწილეობას:

- o იმის განხილვაში, უზრუნველყოფს თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ადეკვატური ინფორმაციის მიწოდებას მონიტორინგის ღონისძიებები, რომლის შესრულებაზე ინსტრუქტაჟი მიცემული ჰქონდა მომსახურების პროვაიდერს;
- o მომსახურების პროვაიდერის შესაფერისობის განხილვაში;
- o მომსახურების პროვაიდერის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის განხილვაში, რათა განსაზღვროს შეასრულეს თუ არა მათ მონიტორინგის ღონისძიებები ფირმის ინსტრუქციების შესაბამისად; და
- o მომსახურების პროვაიდერისგან ცნობების შეკრებაში იმის თაობაზე, აქვთ თუ არა მათ რეკომენდაციები, რომლებიც ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების სქემის ეფექტიანობას გაზრდიდა.

ცვლილებები ხარისხის მართვის სისტემაში

მაგალითი

ფირმა ნერგავს ახალ სტ გამოყენებით პროგრამას, რათა მართოს დამკვეთებისა და გარიგებების და-თანხმებისა და გაგრძელების პროცესი. ფირმა გადაწყვეტს, რომ აუცილებელია მონიტორინგის ჩატარება, რათა განსაზღვროს, მუშაობს თუ არა სტ გამოყენებითი პროგრამა ისე, როგორც გამიზნული იყო და აღწევს თუ არა იმ შედეგს, რომელიც დასახული იყო ახალი სტ გამოყენებითი პროგრამის ამოქმედებიდან სამი თვის განმავლობაში (მონიტორინგის ღონისძიებების ვადები).

წინა მონიტორინგის ღონისძიებები

მაგალითები

წინა მონიტორინგის ღონისძიებებიდან გამოიკვეთა ყურადსაღები ძირითადი ასპექტები/სფეროები: ადრე ჩატარებულმა დასრულებული გარიგებების ყოველწლიურმა ინსპექტირებამ გამოავლინა, რომ გარიგების გუნდებს გარიგებების შესრულებისთვის საკმარისი დრო არ ჰქონდათ. ეს იყო გამოვლენილი ნაკლოვანება, რომელიც მიჩნეული იყო, როგორც სერიოზული და ყოვლისმომცველი. ნაკლოვანების გამოსასწორებლად, ფირმამ მთელი რიგი ქმედებები განახორციელა, მათ შორის, დამატებითი პერსონალი აიყვანა და უფროსი თანამშრომლებისა და პარტნიორებისთვის პროექტების მართვის სავალდებულო ტრენინგი ჩატარა. ნაკლოვანების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის გათვალისწინებით, ფირმა მუდმივ რეჟიმში ახორციელებს გარიგებებში პერსონალის დანიშვნის მკაცრ მონიტორინგს (მონიტორინგის ღონისძიებების ვადები) და რეგულარულ შეხვედრებს აწყობს (მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი და ვადები) უფროს თანამშრომლებსა და პარტნიორებთან, იმის განსახილველად, თუ როგორ ხორციელდება პრაქტიკაში პროექტის მართვის ტრენინგის შედეგები.

მონიტორინგის ღონისძიებები დიდი ხნის განმავლობაში არ განხორციელებულა: ფირმას გარიგებისთვის აქვს სტ გამოყენებითი პროგრამა, რომელსაც იგი მრავალი წელია უცვლელად იყენებს. პირველ წელს, როდესაც ფირმა სტ გამოყენებითი პროგრამას დაეუფლა, ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებმა აჩვენა, რომ სტ გამოყენებითი პროგრამა მუშაობდა ისე, როგორც გამიზნული იყო. მრავალი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც სტ გამოყენებითი პროგრამა უკანსაკნელად შემოწმდა და ამიტომ ფირმა აანალიზებს სტ გამოყენებით პროგრამასთან მიმართებით ახალი მონიტორინგის ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობას (მონიტორინგის ღონისძიებების ჩატარების დრო).

სხვა რელევანტური ინფორმაცია – საჩივრები/ბრალდებები, გარე ინსპექტირება, მომსახურების პროვაიდერები

მაგალითი

ფირმა ანონიმურ საჩივარს იღებს ფირმის რომელიღაც თანამშრომლისგან იმის თაობაზე, რომ გარიგების პარტნიორმა არ დაიცვა კანონმდებლობის დარღვევასთან დაკავშირებული ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები, როდესაც დამკვეთის ხელმძღვანელობამ გამოავლინა კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევა.

ფირმა საჩივრის საპასუხოდ სათანადო ზომებს მიმართავს სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად. მიუხედავად ამისა, ვინაიდან გარიგების პარტნიორი არ იცავდა პოლიტიკას ან პროცედურებს, დასრულებული გარიგებების ინსპექტირებისთვის გარიგების პარტნიორების შერჩევის პროცესში ფირმა ირჩევს იმ გარიგების პარტნიორს, რომელსაც საჩივარი ეხებოდა (მონიტორინგის ღონისძიების მასშტაბი).

სხვა საკითხების მაგალითები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მონიტორინგის ღონისძიების ხასიათზე, ვადებზე და მასშტაბზე

ფირმის ზომა, სტრუქტურა და ორგანიზაცია (ორგანიზება)	ფირმის ქსელის ჩართულობა მონიტორინგის ღონისძიებებში	რესურსები, რომელთა გამოყენებასაც ფირმა გეგმავს მონიტორინგის ღონისძიებების ჩასატარებლად
მაგალითი ფირმა დიდი ფირმაა, რომელიც სხვადასხვა ადგილას ფუნქციონირებს. ამიტომ, ფირმას პერსონალის ერთგული გუნდი ჰყავს, რომელიც ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებს ასრულებს. ვინაიდან გუნდი მონიტორინგს თავდადებით ასრულებს, ბევრ ღონისძიებას მუდმივი მონიტორინგის ღონისძიების ხასიათი აქვს, რომელიც მთელი წლის განმავლობაში რეგულარულად სრულდება.	მაგალითი გარიგებებისა და ხარისხის მართვის სისტემის სხვადასხვა ასპექტის მონიტორინგს ფირმის ქსელი ახორციელებს. მიმდინარე მიმოხილვაში, ქსელი კონცენტრირდა ფირმის საპასუხო ზომებზე, რომლებიც შეეხებოდა დამოუკიდებლობას. ფირმა ითვალისწინებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ, ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათსა და მასშტაბს, როდესაც განსაზღვრავს დამოუკიდებლობის მიმართ საკუთარი მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათს, ვადებსა და მასშტაბს.	მაგალითი ფირმა მომსახურების პროვაიდერს ქირაობს მონიტორინგის ღონისძიებების ჩასატარებლად ფირმის ინსტრუქციების შესაბამისად. იმის გათვალისწინებით, რომ მომსახურების პროვაიდერი ფირმის მიერ სრულ განაკვეთზე არ არის აყვანილი, მონიტორინგის მრავალი ღონისძიება საკუთრივ ფირმის მიერაა შემუშავებული, რომელიც ხორციელდება სამ თვეში ერთხელ (ე.ი., ისინი პერიოდული ღონისძიებებია).

მუდმივი და პერიოდული მონიტორინგის ღონისძიებები

ზოგ შემთხვევაში, შესაძლოა უფრო ხელსაყრელი იყოს მუდმივი მონიტორინგის ღონისძიებები, ხოლო სხვა შემთხვევებში – პერიოდული ღონისძიებები. მუდმივი და პერიოდული მონიტორინგის ღონისძიებების ერთობლიობამ შეიძლება მთლიანობაში ეფექტიანი მონიტორინგის პროცესი შექმნას.

მუდმივი მონიტორინგის ღონისძიებები ფირმის პროცესებზე მორგებული და რეალურ დროში შესრულებული რუტინული ღონისძიებები	პერიოდული მონიტორინგის ღონისძიებები გარკვეული ინტერვალებით შესრულებული ღონისძიებები
მაგალითი დამოუკიდებლობისთვის, სტ გამოყენებითი პროგრამის საშუალებით, ყოველთვიურად სხვადასხვა ანგარიში იქმნება, რომელსაც დამოუკიდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად განიხილავს პირი, რომელსაც ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეკისრება. პირი იყენებს ანგარიშს, რათა გამოავლინოს ანომალიები და ფირმის პოლიტიკასთან ან პროცედურებთან შეუსაბამობა, რომელიც დამოუკიდებლობას ეხება.	მაგალითი იმისთვის, რომ გაირკვეს წარმატებით გაიარა თუ არა პერსონალმა საჭირო ტრენინგი, აუცილებელია დასრულებული გარიგებების ან ტრენინგის ჩანაწერების შემოწმება.

მონიტორინგის ღონისძიებების ტიპები, მათ შორის, დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება

დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება მონიტორინგის ერთ-ერთი ღონისძიებაა, რომელსაც ფირმა ასრულებს. ხმსს 1-ის მიერ მათი შესრულება სავალდებულოა. მიუხედავად იმისა, რომ დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება მიმართულია გარიგებებზე, მისი შედეგებიდან ფირმა ინფორმაციას იღებს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ. მაგალითად, ინსპექტირების შედეგებმა შეიძლება უზრუნველყოს ინფორმაცია შემდეგ საკითხებზე:

- არსებობს თუ არა ხარისხის რისკები, რომლებიც ფირმას ჯერ არ გამოუვლენია, ან საჭიროა თუ არა ხარისხის რისკების შეფასების შეცვლა.
- განახორციელეს თუ არა გარიგების გუნდებმა ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები (ე.ი., საპასუხო ზომები) ისე, როგორც დაგეგმილია და არის თუ არა საპასუხო ზომები ეფექტიანი ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის;
- გარიგების გუნდების მიერ განხორციელებულ ფირმის პოლიტიკაზე ან პროცედურებზე დაყრდნობით საჭიროა თუ არა ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების (ე.ი., საპასუხო ზომების) მოდიფიცირება;
- გარიგებების ხარისხი, ფირმის კულტურა და ხარისხისადმი დამოკიდებულება;
- შეასრულეს თუ არა გარიგების პარტნიორებმა თავიანთი საერთო პასუხისმგებლობა იმ გარიგებების ხარისხის მიღწევასა და მართვაზე, რომელიც მათ ეკისრებათ; და
- გარიგების გუნდების მიერ განხორციელებული ქმედებები, რომლებმაც დადებითი შედეგი გამოიღო და შეიძლება ფირმას მიაწოდოს იდეები, როგორ გააუმჯობესოს და გააძლიეროს შემდგომში ხარისხის მართვის სისტემა.

ნაკლებად არის მოსალოდნელი, რომ მხოლოდ დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების შედეგად ფირმამ საკმარისი და დროული ინფორმაცია მიიღოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ, ე.ი., მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მიზნებისთვის, ფირმას, სავარაუდოდ, დასჭირდება სხვადასხვა მონიტორინგის ღონისძიების კომბინირებულად გამოყენება.

სხვა ტიპის მონიტორინგის ღონისძიებების მაგალითები

- მიმდინარე გარიგებების ინსპექტირება.
- გასაუბრება ფირმის პერსონალთან, ან ფორმალური გამოკითხვების ჩატარება იმის შესახებ, თუ როგორ აღიქვამს პერსონალი ფირმის კულტურას.
- ხელმძღვანელობის კომუნიკაციისა და შეტყობინების თანმიმდევრულობის გათვალისწინება და ასახავს თუ არა იგი სათანადოდ ფირმის ღირებულებებსა და მიზანს ხარისხის მიმართ.
- იმ სტ გამოყენებითი პროგრამების შემოწმება და შეფასება, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული ფუნქციების შესასრულებლად გამოიყენება.
- ავტომატიზებული შეტყობინება, მაგალითად, ავტომატური შეტყობინებები, როდესაც პოლიტიკა არ არის გამოყენებული.
- მომსახურების პროვაიდერებთან დაკავშირებული დოკუმენტაციისა და ხელშეკრულებების შემოწმება, რათა დადგინდეს, მომსახურების პროვაიდერის კომპეტენციის შესახებ საკითხი სათანადოა თუ არა განხილული.
- სასწავლო/ტრენინგის ღონისძიებებზე დასწრების აღრიცხვის შემოწმება.
- გარიგების პარტნიორებისა და სხვა უფროსი თანამშრომლების მიერ დახარჯული საათების რაოდენობის შემოწმება და ამ საათების საკმარისობის განსაზღვრა.

ზოგჯერ, ხარისხის რისკთან დაკავშირებული საპასუხო ზომა შეიძლება აირიოს მონიტორინგის ღონისძიებაში ან შეიძლება მას ჰგავდეს. მაგალითად, მიმდინარე გარიგებების მიმოხილვა (ე.ი., მონიტორინგის ღონისძიება) შეიძლება აირიოს გარიგების მიმოხილვაში, რომელიც შემუშავებულია იმისთვის, რომ ხელი შეუშალოს ხარისხის რისკის წარმოშობას (ე.ი., საპასუხო ზომა).

რატომ არის გარიგებების ინსპექტირება მონიტორინგის ღონისძიება?

გარიგების ინსპექტირება იმისთვისაა განიზნული, რომ შეაფასოს პოლიტიკა ან პროცედურები (ე.ი., საპასუხო ზომები) ან ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტები იმგვარად არის შექმნილი და დანერგილი და ფუნქციონირებს თუ არა ისე, როგორც გამიზნულია.

როდის მიიჩნევა გარიგების ინსპექტირება საპასუხო ზომად?

საპასუხო ზომები განკუთვნილია ხარისხის რისკის თავიდან ასაცილებლად, ან იმ შეცდომებისა და ნაკლოვანებების გამოსავლენად, რომლებიც ხარისხის რისკის წარმოქმნას შეუწყობდა ხელს. მაგალითად, გარიგების ხარისხის მიმოხილვა იმისთვისაა განიზნული, რომ შეფასდეს გარიგების გუნდის გადაწყვეტილებები მანამ, სანამ გარიგების ანგარიში გაიცემა, ან ფირმას გარკვეული გარიგებებისთვის შეიძლება ჰქონდეს ფინანსური ანგარიშგებისა და გარიგების დოკუმენტაციის წინასწარი მიმოხილვის პროცედურა, რათა დადგინდეს სათანადოა თუ არა აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგება.

როგორ განასხვავებს ფირმა ამ ღონისძიებებს?

ხარისხის მართვის სისტემის შექმნისას ფირმა განსაზღვრავს, რა ხასიათის არის ღონისძიება (ე.ი. საპასუხო ზომაა იგი, თუ მონიტორინგის ღონისძიება), იმისდა მიხედვით, რის მისაღწევად არის განკუთვნილი ღონისძიება. მაგალითად:

- თუ ფირმა ხარისხის რისკის თავიდან ასაცილებლად აწესებს პოლიტიკას ან პროცედურებს, მაშინ, შესაძლოა, ეს იყოს საპასუხო ზომა (მაგ., ფირმის მეთოდოლოგია მოითხოვს, რომ გარიგებები სრულდებოდეს გარკვეული კრიტერიუმის გათვალისწინებით, რომელიც ექვემდებარება „ანგარიშის გაცემამდე მიმოხილვა“, რათა დადგინდეს გარიგების ანგარიშის ადეკვატურობა მის გაცემამდე);
- თუ ფირმა შეიმუშავებს ღონისძიებას იმისთვის, რომ პოლიტიკის ან/და პროცედურების აღსრულების შესახებ ინფორმაცია დააგროვოს, მაშინ ეს, სავარაუდოდ, მონიტორინგის ღონისძიება იქნება (მაგ., გარიგებების ინსპექტირება, რომელიც მოიცავს იმის დადგენას, სათანადოდ ჩატარდა თუ არა იმ გარიგებების წინასწარი მიმოხილვა, რომლებიც აკმაყოფილებდა „ანგარიშის გაცემამდე მიმოხილვის“ ჩატარების კრიტერიუმებს და იყო თუ არა გაცემული ანგარიშები/დასკვნები გარემოებების შესაბამისი).

დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება: დასრულებული გარიგებების შერჩევა შემოწმებისთვის

დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება კონცენტრირებულია გარიგებებისა და გარიგების პარტნიორების კომბინაციის შერჩევაზე:

- **გარიგებები** შეიძლება შეირჩეს ამგვარ გარიგებებთან დაკავშირებული რისკების საფუძველზე. მაგალითად, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ან დასრულებული გარიგებები გარკვეულ დარგებში, უფრო ხშირად საჭიროებს მიმოხილვას, ვიდრე სხვა გარიგებები.
- **გარიგების პარტნიორების** შემოწმება შესაძლოა საჭირო იყოს პარტნიორთან დაკავშირებული მიზეზების გამო. მაგალითად, ფირმამ შეიძლება გარიგების პარტნიორები შეარჩიოს იმისდა მიხედვით, თუ რამდენი ხანი გავიდა გარიგების პარტნიორის შემოწმებიდან, ასევე გარიგების პარტნიორის წინა შემოწმებების შედეგების ან გარიგების პარტნიორის გამოცდილების საფუძველზე.

ხმსს 1-ის გ151 პუნქტში მოცემულია მაგალითები იმის საჩვენებლად, თუ რა გავლენა შეიძლება მოახდინოს დასრულებული გარიგებების ან გარიგების პარტნიორების შემოწმებისთვის შერჩევაზე იმ ფაქტორებმა, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებზე მოქმედებს.

ხმს 1-ის გ153 პუნქტში მოცემულია მაგალითი, რომელიც გვიჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება განსაზღვროს და გამოიყენოს ფირმამ ციკლი გარიგების პარტნიორების შერჩევისას. ილუსტრაცია აჩვენებს, როდის უნდა შეარჩიოს ფირმამ გარიგების პარტნიორი უფრო პროაქტიურად და ხშირად და როდის შეიძლება ჩაითვალოს მიზანშეწონილად გარიგების პარტნიორის შერჩევის დაყოვნება/გადადება.

სტანდარტის მიზანია, ფირმამ განსაზღვროს, თუ რომელ გარიგებას ან გარიგების პარტნიორებს ირჩევს შემდეგი სამი ურთიერთდაკავშირებული ფაქტორების განხილვის გათვალისწინებით:

ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს ყველა მონიტორინგის ღონისძიების შემუშავებაზე

ფაქტორები მოიცავს გემოაღნიშნულ ფაქტორებს, როგორიცაა:

- ხარისხის რისკებისთვის მინიჭებული შეფასებების მიზეზები.
- ცვლილებები ხარისხის მართვის სისტემაში.
- წინა მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები და იყო თუ არა რემედიაციის ღონისძიებები ეფექტიანი აღდრე გამოვლენილ ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად.
- სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, მათ შორის, საჩივრები და ბრალდებები, გარე ინსპექტირებიდან და მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებული ინფორმაცია.

სხვა მონიტორინგის ღონისძიებები, რომლებსაც ფირმა ასორციელებს

სხვა მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათისა და მასშტაბის მიხედვით და ღონისძიებების შედეგებზე დაყრდნობით, გემოაღნიშნულმა ღონისძიებებმა შეიძლება გავლენა იქონიოს შემდეგ საკითხებზე:

- რომელი დასრულებული გარიგებები უნდა შეირჩეს მიმოხილვისთვის.
- რომელი გარიგების პარტნიორები უნდა შეირჩნენ შემოწმებისთვის.
- რამდენად ხშირად უნდა შეირჩეს გარიგების პარტნიორი შემოწმებისთვის.
- გარიგების რომელი ასპექტები უნდა განიხილოს შემოწმებისას.

ციკლი გარიგების პარტნიორების შერჩევისთვის

გარიგების პარტნიორის შერჩევისთვის ციკლს ფირმა განსაზღვრავს და ის შეიძლება მთელ რიგ ფაქტორებზე იყოს დამოკიდებული, როგორიცაა:

- გარიგებების ტიპები, რომლებსაც ფირმა ასრულებს.
- ფირმის ზომა და გარიგების პარტნიორების რაოდენობა.
- სხვა მონიტორინგის ღონისძიებები, რომლებსაც ფირმა ასრულებს.

ფირმამ შეიძლება მიზანშეწონილად მიიჩნიოს განსხვავებული ციკლური პერიოდების შემოღება გარიგების იმ პარტნიორებისთვის, რომლებიც ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტს ატარებენ, ვიდრე სხვა პარტნიორებისთვის.

რა კავშირშია დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება სხვა მონიტორინგის ღონისძიებებთან

დასრულებული გარიგებებისა და სხვა მონიტორინგის ღონისძიებების ინფორმაციამ შეიძლება ერთმანეთზე იმოქმედოს, როგორც ქვემოთ არის მოცემული:

დასრულებული გარიგებების ინსპექტირებისგან მიღებულმა ინფორმაციამ შეიძლება გამოავლინოს მიმართულებები, სადაც დამატებითი მონიტორინგის ღონისძიებებია საჭირო	მონიტორინგის სხვა ღონისძიებებისგან მიღებულმა ინფორმაციამ შეიძლება იმოქმედოს დასრულებული გარიგებების ფირმის მიმოხილვაზე
მაგალითი დასრულებული გარიგებების მიმოხილვით ფირმა განსაზღვრავს, რომ გარკვეულ დარგში, სადაც გარიგებები სრულდება, გარიგების გუნდის წევრებს დარგის შესახებ არ აქვთ სათანადო ცოდნა. ამ ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზის გამოსაკვლევად, ფირმა აღნიშნავს, რომ გარიგების გუნდის წევრებმა არ გაიარეს არცერთი ტრენინგი ამ დარგის შესახებ. შესაბამისად, ფირმა ტრენინგის პროგრამების დამატებით მონიტორინგს ახორციელებს, რათა განსაზღვროს, არის თუ არა იგი კონკრეტულად ამ დარგზე ორიენტირებული ტრენინგი და რომელი პერსონალი ესწრება მას.	მაგალითი ფირმის კულტურის ეფექტიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე პერსონალთან გასაუბრების გზით, ფირმამ გარიგებებთან დაკავშირებით პერსონალისგან ბევრი შენიშვნა შეიტყო იმის თაობაზე, რომ პერსონალს არ უწევს ხელმძღვანელობას და ზედამხედველობას. ფირმა ამ ინფორმაციას იყენებს, რათა განსაზღვროს რომელი გარიგებები შეაჩიროს მიმოხილვისთვის.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი, რათა დადგინდეს, აღწევს თუ არა იგი დასახულ მიზანს

მონიტორინგისა და რემედიაციის ეფექტიანი პროცესის გარეშე, ფირმა ვერ გამოავლენს ნაკლოვანებებს და ვერც მათ გამოსწორებას შეძლებს. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ ფირმამ განახორციელოს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი, რათა განსაზღვროს, აღწევს თუ არა იგი დასახულ მიზანს, ე.ი.:

i ხმს 1-ის გ144 პუნქტი გვიჩვენებს მონიტორინგის ღონისძიებებს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესისთვის.

- ხარისხის მართვის სისტემის შემუშავების, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ მნიშვნელოვანი, სანდო და დროული ინფორმაციის მიწოდებით; და
- სათანადო ზომების მიღებით გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე რეაგირების მიზნით ისე, რომ ნაკლოვანებები დროულად აღმოიფხვრას.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი არაა გამომწვევი, რომ იყოს ციკლური პროცესი. როგორც ახორციელებს ფირმა მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგს, ე.ი., ფირმის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებსა და მასშტაბზე შეიძლება მრავალმა ფაქტორმა იმოქმედოს, მათ შორის:

- როგორ არის შემუშავებული ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი; და
- ფირმის ხასიათი და გარემოებანი.

ზოგიერთ შემთხვევაში, განსაკუთრებით, მცირე და ნაკლებად რთულ ფირმებში, ფირმას შეიძლება ჰქონდეს მზა ხელმისაწვდომი ინფორმაცია იმის შესახებ, აღწევს თუ არა დასახულ მიზანს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი, ხელმძღვანელობის ცოდნით (ე.ი., მცირე ფირმაში ხელმძღვანელობას, სავარაუდოდ, ხშირი შეხება აქვს ხარისხის მართვის სისტემასთან) დასახულ მიზანს. ასეთ შემთხვევაში, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი მარტივია.

ფაქტორების მაგალითები, რომლებიც გავლენას ახდენს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგისთვის ფირმის მიერ დადგენილ ღონისძიებებზე:

- ფირმის სიდიდე და სირთულე;
- მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მასშტაბი;
- ვინ შეასრულა მონიტორინგის ღონისძიებები (მაგ., მომსახურების პროვაიდერი, ქსელი, ფირმის ცალკეული გუნდი, რომელიც დანიშნულია მონიტორინგის ღონისძიებების განსახორციელებლად ან პერსონალი, რომელიც პასუხისმგებელია საპასუხო ზომებზე);
- წინა მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები;
- ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა სხვა წყაროებიდან, ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის ეფექტიანობის შესახებ, (მაგ., გარე ინსპექტირება, ქსელი ან მომსახურების პროვაიდერი), მათ შორის, ინფორმაცია, რომელიც მიაღწევს, რომ ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებმა ვერ გამოავლინა ნაკლოვანება;
- გამოვლენილი ნაკლოვანებების საწყისი მიზეზის ანალიზით მიღებული ინფორმაცია;
- მონიტორინგის ახალი ღონისძიებები, რომლებიც ადრე არ შესრულებულა, ან მონიტორინგის ღონისძიებების სქემის/სტრუქტურის ცვლილება.

რემედიაციის პროცესის მონიტორინგი

ხმს 1-ის 43-ე პუნქტი მოითხოვს, რომ პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეკისრება(თ), შეაფასოს (შეაფასონ):

- არის თუ არა რემედიაციის ღონისძიებები სათანადოდ შემუშავებული გამოვლენილი ნაკლოვანებებისა და მათი გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის აღმოსაფხვრელად და განსაზღვრონ, განხორციელდა თუ არა ისინი; და
- რემედიაციის ღონისძიებები, რომლებიც განხორციელდა ადრე გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად, ეფექტიანია.

ეს შეფასება შეიძლება იყოს იმ ინფორმაციის ნაწილი, რომელსაც ფირმა იყენებს რემედიაციის პროცესის მონიტორინგისთვის. თუმცა, ფირმას შეიძლება დასჭირდეს მონიტორინგის ჩატარება იმის დასადგენად, რომ ის პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ, ასრულებენ თავიანთი პასუხისმგებლობას ხმს 1-ის 43-ე და 44-ე პუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად.

ვინ ასრულებს მონიტორინგის ღონისძიებებს?

ხმს 1 არ აზუსტებს, ვის მოეთხოვება მონიტორინგის ღონისძიებების შესრულება. თუმცა, მიუთითებს, რომ ფირმას უნდა ჰქონდეს პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ეხება იმ პირების კომპეტენციასა და შესაძლებლობებს (მათ შორის, საკმარის დროს), რომლებიც ასრულებენ ამ ღონისძიებებს და მათ ობიექტურობას. ის დამატებით აღნიშნავს, რომ გარიგებების ინსპექტირებისთვის, პირი არ შეიძლება იყოს გარიგების გუნდის წევრი ან გარიგების ხარისხის მიმომხილველი.

პირის სათანადო კომპეტენცია, შესაძლებლობები და ობიექტურობა, შეასრულოს მონიტორინგის ღონისძიებები, დამოკიდებულია მთელ რიგ ფაქტორებზე.

ფაქტორების მაგალითები, რომლებიც მოქმედებს იმ პირების კომპეტენციაზე, შესაძლებლობებსა და ობიექტურობაზე, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ასრულებენ

- იმ მონიტორინგის ღონისძიების ხასიათი, რომელიც სრულდება.
- საკითხის ხასიათი, რომლის მონიტორინგიც ხორციელდება, მათ შორის, არის თუ არა იგი სპეციალიზებული და რთული და მოითხოვს თუ არა სპეციფიკურ ცოდნას.
- ობიექტურობის ხარისხი, რომელიც საჭიროა შესაბამისი საკითხის სათანადო მონიტორინგისთვის, საკითხის თავისებურებისა და საჭირო განსჯის დონის გათვალისწინებით.
- სხვა მონიტორინგის ღონისძიებები, რომლებიც აგრეთვე ხორციელდება მოცემული საკითხის მიმართ.
- საკითხის სათანადო მონიტორინგისთვის საჭირო უფლებამოსილება (მაგ., პირს, რომელიც ხელმძღვანელობს ქმედებებისა და ქცევების მონიტორინგს ახორციელებს, უფრო მეტი უფლებამოსილება უნდა ჰქონდეს, ვიდრე იმ პირს, რომელიც ტრენინგის დასწრების მონიტორინგს ახორციელებს).

ხმს 1 პირდაპირ ადასტურებს, რომ მონიტორინგის ღონისძიებები ან მონიტორინგის ღონისძიებების გარკვეული ასპექტები შესაძლებელია, რომ შეასრულონ გარე პირებმა, რომლებიც ფირმასთან დაკავშირებული არ არიან, (ე.ი., ეს შეიძლება იყოს მომსახურების პროვაიდერი ან ფირმის ქსელში დასაქმებული პირი).

გარე პირების გამოყენება ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შესასრულებლად შეიძლება უფრო სასარგებლო იყოს, ვინაიდან ამ შემთხვევაში ფირმამ შეიძლება უფრო ობიექტური ინფორმაცია მოიპოვოს ფირმას ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, რაც მას დაეხმარება ხარისხის მართვის სისტემაში იმ სფეროების გამოვლენაში, რომლებსაც გაუმჯობესება ესაჭიროება.

შეაფასეთ გამოვლენილი ფაქტები, დაადგინეთ ნაკლოვანებები და შეაფასეთ მათი სერიოზულობა და ყოვლისმომცველეობა

ხმს 1, პუნქტები: 16(ა), 16(ბ), 40-41, გ10-გ12, გ15-გ17 და გ157-გ169

შეიმუშავეთ და განახორციელეთ მონიტორინგის ღონისძიებები

შეაფასეთ მოპოვებული ინფორმაცია, გამოავლინეთ ნაკლოვანებები და შეაფასეთ

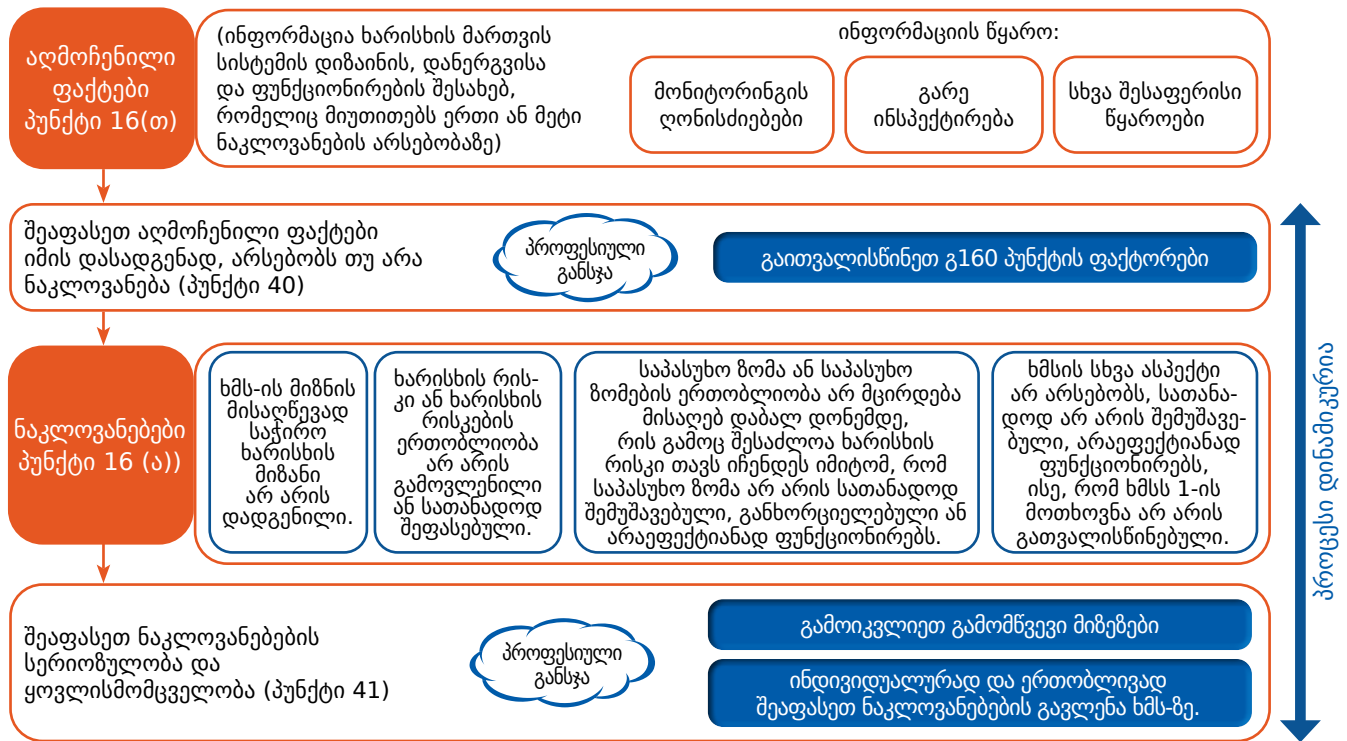
რეაგირება მოახდინეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე

იქონიეთ კომუნიკაცია

მონიტორინგისა და რეგულირების ძირითადი მიზანია ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ დროული ინფორმაციის მიღება, რათა განისაზღვროს, არის თუ არა იგი ეფექტიანი და ინფორმაციაზე რეაგირების მიზნით სათანადო ზომები გატარდეს. მაშასადამე, აუცილებელია, ფირმამ დროულად შეაფასოს არსებული ინფორმაცია, რათა გამოავლინოს ნაკლოვანებები და დროულად მოხდეს მათი გამოსწორება. ნაკლოვანებების არსებობის შემთხვევაში, ფირმამ უნდა გაიაზროს, რამდენად სერიოზული და ყოვლისმომცველია ისინი.

ხმს 1 მოიცავს მიდგომას, რომლის საფუძველზეც უნდა შეფასდეს აღმოჩენილ ფაქტები ნაკლოვანებების გამოსავლენად და შემდგომში დამატებით უნდა შეფასდეს ამ ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველეობა:

ხმს 1: დანერგვის სახელმძღვანელო

შეაფასეთ გამოვლენილი ფაქტები, რათა განსაზღვროთ, არსებობს თუ არა ნაკლოვანებები

ნაკლოვანებების არსებობის დადგენისას ფირმა აანალიზებს საკითხს იმის შესახებ, ნაკლოვანების განმარტებას შეესაბამება თუ არა აღმოჩენილი ფაქტები ან მათი ერთობლიობა, თუკი მათ ერთად განვიხილავთ, შემდეგნაირად:

ხარისხის მიზნები	- ხმს 1-ის მიერ მოთხოვნილი ხარისხის მიზანი, ან ნაწილობრივ, ან საერთოდ არაა დადგენილი. - დამატებითი ხარისხის მიზანი, რომელიც საჭიროა ხარისხის მართვის მიზნის მისაღწევად, არაა დადგენილი.
ხარისხის რისკები	- ხარისხის რისკი არაა გამოვლენილი. - გამოვლენილი ხარისხის რისკი არაა სათანადოდ შეფასებული. ხარისხის რისკის არარსებობა ან ხარისხის რისკმა, რომელიც სათანადოდ არაა შეფასებული, შეიძლება გამოიწვიოს ასევე საპასუხო ზომის არარსებობა, მისი შეუსაბამოდ შემუშავება ან არასათანადო გამოყენება.
საპასუხო ზომები	საპასუხო ზომა, ან საპასუხო ზომების ერთობლიობა არ ამცირებს მნიშვნელოვანი ხარისხის რისკის წარმოქმნის ალბათობას მისაღებ დაბალ დონემდე, ვინაიდან საპასუხო ზომები არაა სათანადოდ შემუშავებული, დანერგილი ან ეფექტიანად არ ფუნქციონირებს. ნაკლოვანებას არ წარმოქმნის ყველა საპასუხო ზომა, რომელიც არ არის შემუშავებული, არასათანადოდ არის შემუშავებული ან არაა დანერგილი. პრაქტიკულად, შესაძლებელია, რომ ფირმამ მაინც მიაღწიოს ხარისხის მიზანს, თუნდაც საპასუხო ზომა ან საპასუხო ზომების ერთობლიობა არ ამცირებდეს ხარისხის რისკს მისაღებ დაბალ დონემდე.

სხვა ასპექტები

ხარისხის მართვის სისტემის რომელიმე ასპექტი არ არსებობს, არ არის სწორად შექმნილი, ან არ ფუნქციონირებს ეფექტიანად ისე, რომ ხმს 1-ის მოთხოვნა არ არის გათვალისწინებული.

ხმს 1-ის გ12 პუნქტში მოცემულია მაგალითები, თუ როდის იჩენს თავს ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტებთან დაკავშირებული ნაკლოვანებები.

ყველა აღმოჩენილი ფაქტი არ არის ნაკლოვანების შემცველი.

მსჯელობის დროს იმის შესახებ, არის თუ არა აღმოჩენილი ფაქტი ნაკლოვანების შემცველი, ფირმა იყენებს პროფესიულ განსჯას და შეუძლია გაითვალისწინოს:

- აღმოჩენილი ფაქტის (ან ფაქტების) შედარებითი მნიშვნელობა ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების, საპასუხო ზომების, ან ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტების კონტექსტში, რომელსაც ისინი ეხება.
- რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია აღმოჩენილ ფაქტებთან.

ხმს 1-ის გ160 პუნქტში მოცემულია რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ფაქტორების მაგალითები, რომლებიც ფირმამ შეიძლება გაითვალისწინოს იმის დასადგენად, არის თუ არა აღმოჩენილი ფაქტები ნაკლოვანების შემცველი.

აღმოჩენილი ფაქტები არის ინფორმაცია, რომელიც გვიჩვენებს, რომ ერთი ან მეტი ნაკლოვანება შეიძლება არსებობდეს.

თუმცა, შესაძლებელია, რომ ფირმამ მონიტორინგის ღონისძიებებიდან, გარე ინსპექტირების შედეგებიდან ან სხვა მნიშვნელოვანი წყაროებიდანაც მოიპოვოს ინფორმაცია, რომელიც ხმს-ის შესახებ სხვა დაკვირვების მონაცემებს გამოავლენს. მაგალითად:

- ქმედება, ქცევა და გარემოება, რომელმაც დადებითი შედეგი გამოიღო ხარისხის მართვის სისტემის ხარისხის ან ეფექტიანობის კონტექსტში; ან
- მსგავსი გარემოება, სადაც არანაირი ფაქტები არ არის აღმოჩენილი (მაგ., გარიგებები, სადაც პოტენციურად ნაკლოვანების შემცველი ფაქტები არ გამოვლენილა, ან მსგავსი მახასიათებლების გარიგებები, სადაც პოტენციურად ნაკლოვანების შემცველი ფაქტები გამოვლინდა).

რატომ არის ეს მნიშვნელოვანი?

ფირმამ შეიძლება გამოიყენოს სხვა დაკვირვების მონაცემები, რათა:

- დაეხმაროს ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოვლენაში (მაგ., ერთმანეთთან ორი შეკითხვის დაპირისპირებით: რატომ წარიმართა ყველაფერი კარგად და რატომ არ წარიმართა ყველაფერი კარგად, რამაც შემდგომში ნაკლოვანება გამოიწვია).
- გამოავლინოს მეთოდი/მიდგომა, რომელსაც ფირმა მხარს დაუჭერს ან უფრო ფართოდ გამოიყენებს (მაგ., ყველა გარიგებაში).
- გამოავლინოს ფირმის შესაძლებლობები, რომლის მეშვეობით გააუმჯობესებს ხარისხის მართვის სისტემას.

ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასება

ფირმას მოეთხოვება გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასება, რადგან:

- ამის საფუძველზე განისაზღვრება გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებელი ზომების ხასიათი, ვადები და მასშტაბი, იმ ნაკლოვანებებზე ყურადღების გამახვილებით, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემისთვის განსაკუთრებულ საფრთხეს წარმოადგენს; და
- ეს გავლენას ახდენს ხარისხის მართვის სისტემის ხელმძღვანელობისეულ შეფასებაზე.

ამასთან, გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობამ და ყოვლისმომცველობამ შეიძლება იმოქმედოს იმაზე, დამოკიდებულები არიან თუ არა, ან რამდენად არიან დამოკიდებულები აუდიტის გარიგების გუნდები ფირმის პოლიტიკასა და პროცედურებზე ასს 220-ის (გადასინჯული)⁹ მოთხოვნების დაცვისას.

როგორ ფასდება ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა?

ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასების მიზნით, ფირმა:

- გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევ მიზეზ(ებ)ს იკვლევს; და
- აფასებს გამოვლენილი ნაკლოვანებების გემოქმედებას, ინდივიდუალურად და ერთობლივად, ხარისხის მართვის სისტემაზე.

შეკითხვები, რომლებიც შეიძლება გაჩნდეს გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასებისას

- რა არის გამოვლენილი ნაკლოვანების თავისებურება და თუკი ის შეეხებოდა გარიგებებს, რა ტიპის გარიგების იქნებოდა ეს?
- რა არის გამომწვევი მიზეზი?
- ხარისხის მართვის სისტემის რომელ ასპექტს უკავშირდება იგი? რამდენად მნიშვნელოვანია ეს ასპექტი ხარისხის მართვის სისტემისთვის მთლიანობაში?
- ეს სისტემის დიზაინის ნაკლოვანებაა, თუ ხარისხის მართვის სისტემის დანერგვის ან ფუნქციონირების ნაკლოვანება?
- თუკი საპასუხო ზომა არ იქნებოდა ადეკვატური, არსებობდა თუ არა რაიმე მაკომპენსირებელი საპასუხო ზომა, რომელიც ეფექტიანად იმოქმედებდა?
- რამდენად ხშირად იჩენდა თავს ეს საკითხი (მაგ., თუ ის დაკავშირებული იქნებოდა გარიგებებთან, რამდენ გარიგებაზე იმოქმედა)?
- რამდენად სწრაფად იმოქმედა მოცემულმა საკითხმა ხარისხის მართვის სისტემაზე და რამდენი ხანი გრძელდებოდა ეს? ისევ თუ გრძელდება?
- რამდენი ხანი დასჭირდა ფირმას, რომ მონიტორინგის ღონისძიებების საშუალებით გამოეკლინა ეს ნაკლოვანება?

ხმს 1-ის გ192 პუნქტში ახსნილია, როდის შეიძლება ჩაითვალოს გამოვლენილი ნაკლოვანება ყოვლისმომცველად.

აგრეთვე, ხარისხის მართვის სისტემის გ192 და გ193 პუნქტები შეიცავს მაგალითებს, რათა ერთმანეთისგან გაიმიჯნოს:

- ნაკლოვანება, რომელიც სერიოზულია, მაგრამ არ არის ყოვლისმომცველი; და
- ნაკლოვანება, რომელიც სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც.

გამოვლენილი ნაკლოვანებების მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევა

ნაკლოვანებების მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევა კონცენტრირებულია იმ გარემოებების გამოვლენაზე, რომელმაც გამოიწვია აღნიშნული ნაკლოვანება. გარდა იმისა, რომ ფირმა მოიპოვებს ინფორმაციას, რომელიც მას ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასებაში დაეხმარება, ნაკლოვა ნების გამომწვევი მიზეზის ცოდნა ფირმას მის სათანადოდ გამოსწორებაშიც დაეხმარება.

⁹ ასს 220-ის (გადასინჯული) გ10 პუნქტში აღნიშნულია, რომ, ჩვეულებრივ, გარიგების გუნდი შეიძლება დამოკიდებული იყოს ფირმის იმ პოლიტიკასა და პროცედურებზე, რომელიც შეესაბამება ასს 220-ის (გადასინჯული) მოთხოვნებს, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც:

- გარიგების გუნდის ხელთ არსებული ინფორმაცია ან პრაქტიკული გამოცდილება იმაზე მიანიშნებს, რომ ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები ეფექტიანად არ მიესადაგება გარიგების ხასიათსა და მოვლენებს. ან
- ფირმის ან სხვა მხარის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია ამგვარი პოლიტიკისა და პროცედურების ეფექტიანობის შესახებ სხვა რამეზე მეტყველებს (მაგ., ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების ინფორმაცია, გარე ინსპექტირების შედეგები ან სხვა მნიშვნელოვანი წყაროები იმაზე მიანიშნებს, რომ ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები არ მუშაობს ეფექტიანად).

გამომწვევი მიზეზის გამოსაკვლევი პროცედურების ხასიათი, მოცულობა და ვადები დამოკიდებული იქნება ბევრ ფაქტორზე, მათ შორის:

- გამოვლენილი ნაკლოვანებების ხასიათი და მათი შესაძლო სერიოზულობა; და
- ფირმის ხასიათი და გარემოებანი.

ხმს 1 არ იძლევა ინსტრუქციას იმ პროცედურების ტიპების შესახებ, რომელთა განხორციელება აუცილებელია, ან იმის შესახებ, ვინ ატარებს მათ. ასევე, აუცილებელია არაა, რომ ყველა გამომწვევი მიზეზი(ებ) ის გამოკვლევა საჭიროებდეს ინტენსიური ან დეტალური პროცესის გამოყენებას ზოგჯერ, პროცედურები შეიძლება ძალიან მარტივად ჩატარდეს. აქედან გამომდინარე, პირები, რომლებიც იკვლევენ გამომწვევ მიზეზ(ებ)ს, მიმართავენ პროფესიულ განსჯას პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განსაზღვრისას, რომლებიც აუცილებელია ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზების სათანადოდ შესაფასებლად.

გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევისას, ფირმამ შეიძლება გამოავლინოს:

- ნაკლოვანება, რომელსაც რამდენიმე გამომწვევი მიზეზი აქვს და რომელიც შეიძლება ხარისხის მართვის სისტემის რამდენიმე კომპონენტში ან ასპექტში არსებობდეს.
- ანალოგიური მიზეზით გამოწვეული რამდენიმე ნაკლოვანება.

ფირმამაც შეიძლება გადაწყვიტოს დადებითი შედეგების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევა, რადგან ამან შეიძლება გამოავლინოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის გაუმჯობესების ან შემდგომი სრულყოფის შესაძლებლობები.

ხმს 1-ის გ166 პუნქტი განმარტავს ფაქტორებს, რომელმაც შეიძლება იმოქმედოს პროცედურების ხასიათზე, დროის აღრიცხვასა და ოდენობაზე, რათა მოიკვლიოს ნაკლოვანებების საწყისი მიზეზ(ებ)ი და აჩვენოს, რომ ეს ფაქტორები კონკრეტულ მაგალითებს მიესადაგება.

ხმს-ის გ168 პუნქტი აჩვენებს, როგორ უნდა გამოვლინდეს საწყისი მიზეზი, რომელიც სათანადოდ სპეციფიკურია.

შეფასების პროცესი დინამიკური და არასწორხაზოვანია

ხარისხის მართვის სისტემის ინტეგრირებული ბუნების გათვალისწინებით, აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება, ნაკლოვანებების გამოვლენა და მათი სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასება განმეორებითი და არასწორხაზოვანი პროცესია. ამასთან, ფირმისთვის ერთდროულად არ იქნება ხელმისაწვდომი ყველა ინფორმაცია აღმოჩენილი ფაქტების შესახებ ე.ი., მონიტორინგის ღონისძიებები შეიძლება მუდმივ რეჟიმში მიმდინარეობდეს და ახალი ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს, რამაც შეიძლება კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენოს ფირმის მიერ წინათ მიღებული გადაწყვეტილებები აღმოჩენილი ფაქტების, ნაკლოვანებებისა და გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შესახებ. შესაბამისად, დინამიკური და სწრაფად რეაგირებადი სისტემის შექმნა ხელს უწყობს ნაკლოვანებების პროაქტიურ და დროულ აღმოფხვრას.

მაგალითები იმისა, თუ როგორ არის შეფასების სისტემა დინამიკური და არასწორხაზოვანი

- გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევისას, რომელიც გარიგებების შესახებ არასათანადო განსჯას ეხება, ფირმა ადგენს, რომ გამომწვევი მიზეზ(ებ)ი დაკავშირებულია ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი სტანდარტების შესახებ გარიგების გუნდის არასათანადო ცოდნასთან. ფირმას გამოვლენილი ჰქონდა ფაქტები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ფირმის საპასუხო ზომასთან, რომელიც ეხება პერსონალის სწავლებასა და განვითარებას, მაგრამ ფირმამ ისინი ნაკლოვანებებად არ მიიჩნია. ვინაიდან ფირმამ დაადგინა, რომ გარიგების გუნდებს არ გააჩნიათ შესაბამისი ცოდნა, მას ცვლილებები შეაქვს შეფასებებში, რომელიც პერსონალის სწავლებასა და განვითარებას ეხება და ახლა მათ კლასიფიცირებას ახდენს ნაკლოვანებებად.
- ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასებისას, ფირმამ დაადგინა, რომ ნაკლოვანებების დიდი ნაწილი რამდენიმე თვე გრძელდებოდა, ვინაიდან მათ გამოსავლენად ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებს დრო სჭირდებოდა. ფირმას ხელთ ჰქონდა მონიტორინგის ღონისძიებებთან დაკავშირებით გამოვლენილი ფაქტები, მაგრამ ისინი ნაკლოვანებებად არ მიიჩნია. ვინაიდან ფირმამ დაადგინა, რომ მონიტორინგის ღონისძიებებს დიდი დრო დასჭირდა სხვა ნაკლოვანებების გამოსავლენად, მას ცვლილებები შეაქვს თავის დასკვნებში, რომლებიც ეხება მონიტორინგის ღონისძიებებს და ახლა მათ კლასიფიცირებას ახდენს ნაკლოვანებებად.

საპასუხო ზომა გამოვლენილი ნაკლოვანებების მიმართ

ხმს 1, პუნქტები:
42-45, გ170 და გ173

შეიმუშავეთ და განახორციელეთ მონიტორინგის ღონისძიებები

შეაფასეთ მოპოვებული ინფორმაცია, გამოავლინეთ ნაკლოვანებები და შეაფასეთ

რეაგირება მოახდინეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე

იქონიეთ კომუნიკაცია

ფირმამ სათანადო ზომები უნდა მიიღოს გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე რეაგირების მიზნით. აღნიშნული მიიღწევა:

- გამოვლენილი ნაკლოვანებების დროული გამოსწორებით, რათა არ მოხდეს მათი განმეორება; და
- რემედიაციის ღონისძიებების ეფექტიანობის შეფასებით და თუ არ იქნება ეფექტიანი, დამატებითი ზომების მიღებით.

ამ პროცესის ფარგლებში, ფირმა ყურადღებას ამახვილებს ასევე გარიგებებთან დაკავშირებით გამოვლენილ ფაქტებზე, კერძოდ, ისეთი გარიგებებისთვის, რომლისთვისაც საჭირო პროცედურები გარიგებების შესრულებისას გამორჩენილია, ან გაცემული ანგარიში/დასკვნა შეიძლება არის იყოს ადეკვატური (იხ. განყოფილება „ყურადღება დაუთმეთ გარიგებებთან დაკავშირებულ აღმოჩენილ ფაქტებს, საჭიროებისამებრ“).

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებისას ფირმის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ზომებს, რომლებიც გამოვლენილი ნაკლოვანებების საპასუხოდ გატარდა.

რემედიაციის ღონისძიებების ეფექტიანობამ შესაძლოა იმოქმედოს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაზე და ხელმძღვანელობის დასკვნაზე იმის შესახებ, აღწევს თუ არ ხარისხის მართვის სისტემა თავის მიზნებს.

რემედიაციის ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება

ფირმის მიერ შემუშავებული და განხორციელებული რემედიაციის ღონისძიებები უნდა რეაგირებდეს გამოვლენილ მიზეზზე. ამასთან, რაც უფრო სერიოზული და ყოვლისმომცველია ნაკლოვანება, მით უფრო უკიდურესად აუცილებელია რემედიაციის ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება.

ზოგიერთ შემთხვევაში, ნაკლოვანების აღმოსაფხვრელად გატარებული რემედიაციის ღონისძიებების სათანადოდ შემუშავებას და განხორციელებას, ან სასურველი ეფექტის მიღწევას შესაძლოა დრო დასჭირდეს. გარდა ამისა, ზოგჯერ ნაკლოვანების აღმოსაფხვრელად შეიძლება ფირმას ჰქონდეს დროებითი რემედიაციის ღონისძიებები მანამ, სანამ სასურველი რემედიაციის ღონისძიებები სრულიად იქნება შემუშავებული და განხორციელებული.

დროებითი რემედიაციის ღონისძიებების მაგალითი

ფირმა იყენებს მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებულ აუდიტის ინსტრუმენტს და ავლენს ნაკლოვანებას, რომელიც დაკავშირებულია აუდიტის ინსტრუმენტთან, რის გამოც იგი გარკვეული დარგებისთვის არასწორ აუდიტის პროგრამებს ქმნის. ამ ნაკლოვანების გამოსასწორებლად ფირმამ უნდა მოსთხოვოს მომსახურების პროვაიდერს აუდიტის ინსტრუმენტის გასწორება, რასაც დრო დასჭირდება. შედეგად, როგორც შუალედური ღონისძიება, ფირმა ელფოსტით აგზავნის სწორ აუდიტის პროგრამებს გარიგების გუნდებთან და მოითხოვს, რომ გარიგების გუნდებმა გამოიყენონ ელფოსტით მიღებული აუდიტის პროგრამები, იმ პროგრამების ნაცვლად, რომლებიც აუდიტის ინსტრუმენტშია მოცემული.

რემედიაციის ღონისძიებები შესაძლოა გულისხმობდეს დამატებითი ხარისხის მიზნების დადგენასაც, ან ხარისხის რისკები და საპასუხო ზომები შესაძლოა დაემატოს ან შეიცვალოს, თუ დადგინდება, რომ ისინი არაა სათანადო. ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკებისა და საპასუხო ზომების შესახებ მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შედეგებიდან მიღებული ინფორმაცია გათვალისწინებული უნდა იყოს ფირმის რისკის შეფასების პროცესში.

შეფასეთ რემედიაციის ზომების ეფექტიანობა და თუ არ იქნება ეფექტიანი, დამატებით ზომებს მიმართეთ

ხმს 1 მოითხოვს, რომ პირებმა, რომლებსაც მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრიათ, შეაფასონ რემედიაციის ღონისძიებები და მიიღონ შესაბამისი ზომები, რათა შეფასებაზე რეაგირება მოახდინონ.

არის თუ არა რემედიაციის ღონისძიებები სათანადოდ შემუშავებული გამოვლენილი ნაკლოვანებებისა და მათი გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის აღმოსაფხვრელად და განხორციელდა თუ არა ისინი?

შეფასების ეს ნაწილი შესაძლოა განხორციელდეს მას შემდეგ, რაც რემედიაციის ღონისძიებები შემუშავდება და გატარდება.

მას შემდეგ, რაც გამხორციელდა რემედიაციის ღონისძიებები, იყო თუ არა ისინი ეფექტიანი გამოვლენილი ნაკლოვანების აღმოსაფხვრელად?

შეფასების ეს ნაწილი შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ მას შემდეგ, რაც რემედიაციის ღონისძიებები საკმარისი დროის განმავლობაში იფუნქციონირებს, რათა დადგინდეს, იყო თუ არა ისინი ეფექტიანი. ზოგჯერ, გადაუდებელ ან სხვა შემთხვევებში, შესაძლოა საჭირო გახდეს, რომ რემედიაციის ღონისძიებები ფუნქციონირებდეს გარკვეული დროის განმავლობაში, სანამ მისი ეფექტიანობა იქნება განხილული.

თუ შეფასება გვიჩვენებს, რომ ეს არაა დამაკმაყოფილებელი (ე.ი., რემედიაციის ღონისძიებები არაა სათანადოდ შემუშავებული, დანერგილი ან ეფექტიანი), პირმა უნდა მიიღოს დამატებითი ზომები, რათა უზრუნველყოს რემედიაციის ღონისძიებების სათანადოდ მოდიფიცირება.

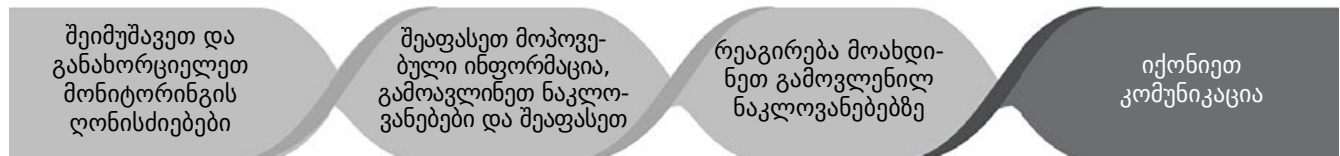
ურადლება დაუთმეთ გარიგებებთან დაკავშირებულ აღმოჩენილ ფაქტებს, საჭიროებისამებრ

აღმოჩენილმა ფაქტებმა (რომლებიც შეიძლება მიანიშნებდეს ნაკლოვანებაზე) შესაძლოა გავლენა მოახდინოს შესაბამის გარიგებებზე. ვინაიდან ფირმა კონცენტრირდება რემედიაციის ღონისძიებების შემუშავებასა და განხორციელებაზე, რათა ხელი შეუშალოს ნაკლოვანებების გამეორებას, არაა აუცილებელი ყველა აღმოჩენილი ფაქტების გამოსწორება. თუმცა, თუ აღმოჩენილი ფაქტები გვიჩვენებს, რომ არსებობს გარიგება, რომლის შესრულებისას საჭირო პროცედურები გამოტოვებული იყო, ან გაცემული ანგარიში/დასკვნა შესაძლოა არ იყოს ადეკვატური, ფირმამ უნდა მიიღოს დამატებითი ზომები:

- მიიღეთ შესაბამისი ზომები, რათა დაიცვათ შესაბამისი პროფესიული სტანდარტები და მოქმედი სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნები. მაგალითად, გამორჩენილი პროცედურები შეიძლება შესრულდეს, საკითხი შეიძლება განიხილოს ხელმძღვანელობამ ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელმა პირებმა, ანდა შესაძლებელია ფირმაში კონსულტაციაც ჩატარდეს.
- როდესაც ანგარიში არაადეკვატურად არის მიჩნეული, ფირმას შეუძლია განიხილოს შესაძლო შედეგები და მიიღოს შესაბამისი ზომები, მათ შორის, გაითვალისწინოს, საჭიროა თუ არა იურიდიული კონსულტაციის გავლა.

მონიტორინგსა და რემედიაციასთან დაკავშირებული უწყვეტი კომუნიკაცია

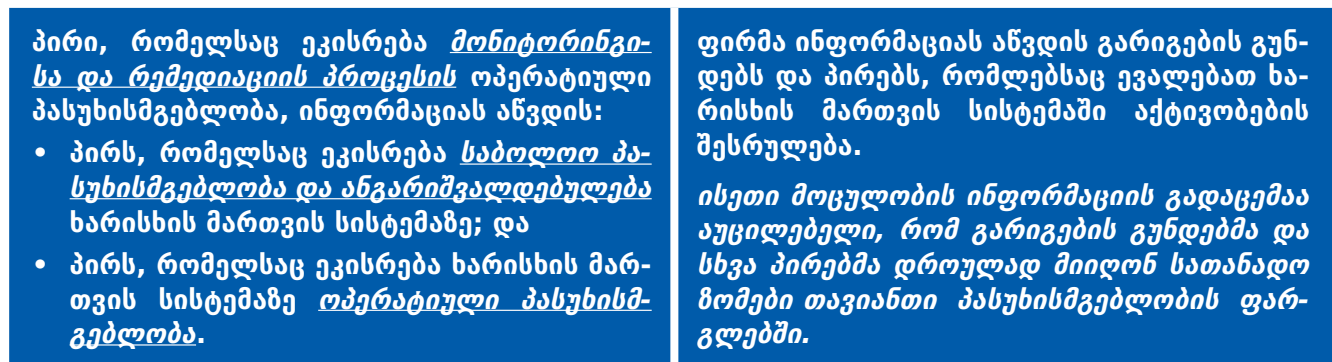
ხმს 1, პუნქტები:
46-47, გ174

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის ინფორმაცია გამოიყენება ხარისხის მართვის სისტემის ყველა ნაწილში და მას ასევე იყენებენ გარიგების გუნდებიც. მაგალითად:

- ხელმძღვანელობა ამ ინფორმაციას იყენებს ხარისხის მართვის სისტემის ყოველწლიური შეფასების საფუძვლად, რათა განსაზღვროს, რა ინფორმაცია მიაწოდოს პერსონალს, საქმის ყურში ჩააყენოს შესაბამისი პირები მათი პასუხისმგებლობის შესახებ, ან დროულად გამოავლინოს ძირითადი საკითხები.
- პირები, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემაში ასრულებენ გარკვეულ სამუშაოს, ამ ინფორმაციას იმისთვის იყენებენ, რომ ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული ფუნქციები შეასრულონ.
- გარიგების ხარისხის მიმოხილველები ამ ინფორმაციას იყენებენ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის საფუძვლად, განსაკუთრებით, მაშინ, როდესაც ინფორმაცია ისეთ სფეროებს ეხება, რომელსაც გარიგების გუნდების მნიშვნელოვანი განსჯა ესაჭიროება.
- გარიგების პარტნიორები ამ ინფორმაციას იმისთვის იყენებენ, რომ განსაზღვრონ, დამოკიდებულია თუ არა გარიგების გუნდი ფირმის პოლიტიკასა ან პროცედურებზე გარიგების შესრულებისას, ან მიმართულებებზე, სადაც გარიგების დონეზე დამატებითი საპასუხო ზომების მიღებაა საჭირო.

ხმს 1 შეიცავს მინიმალურ მოთხოვნებს იმის შესახებ, თუ რა საკითხების ინფორმირებაა აუცილებელი მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესთან დაკავშირებით, მათ შორის, ვინ და ვის უნდა გადასცეს ეს ინფორმაცია:

ინფორმირებული საკითხები

- განხორციელებული მონიტორინგის ღონისძიებების აღწერა;
- გამოვლენილი ნაკლოვანებები, მათ შორის, მათი სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა; და
- რემედიაციის ღონისძიებები

გარიგების გუნდებისა და პერსონალისთვის ინფორმირებული საკითხების მაგალითები (ე.ი., იმ მოცულობით, რაც აუცილებელია იმისთვის, რომ მათ შეძლონ სწრაფი რეაგირება და შესაბამისი ზომების მიღება)

- გარიგების გუნდები გადაცემული ინფორმაცია შესაძლოა ყურადღებას ამახვილებდეს ნაკლოვანებებზე, რომლებიც გამოვლინდა გარიგების დონეზე და ფირმის რემედიაციის ღონისძიებებში.
- პერსონალი ინფორმაცია, რომელიც ფირმის **ყველა** თანამშრომელს გადაეცა, შესაძლოა ეხებოდეს ნაკლოვანებებს, რომლებიც დაკავშირებულია დამოუკიდებლობასა და ფირმის რემედიაციის ღონისძიებებთან.

მცირე ფირმის შემთხვევაში, შესაძლებელია, რომ ერთმა პირმა აიღოს პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემის ყველა ასპექტზე, ე.ი., საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხმს-ზე, ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხმს-ზე და ოპერატიული პასუხისმგებლობა მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე. ასეთ შემთხვევაში, ხმსს 1-ის 46-ე პუნქტში განსაზღვრული ინფორმირების მოთხოვნა არ იქნება რელევანტური.

ფირმამ შესაძლოა გაავრცელოს ინფორმაცია გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების შესახებ, რათა ხელი შეუწყოს ცნობიერების ამაღლებას იმის შესახებ, თუ რატომ წარმოიშვა ნაკლოვანებები. ამან შეიძლება გავლენა იქონიოს გარიგების გუნდებისა და იმ პირთა ქცევაზე, რომლებსაც ხარისხის მართვის სისტემაში ევალებათ გარკვეული ფუნქციების შესრულება.

გარდა ამისა, ფირმამ შეიძლება პერსონალს მიაწოდოს ინფორმაცია დადებითი შედეგების შესახებ, სადაც განსაკუთრებული ყურადღება იქნება გამახვილებული ისეთ პრაქტიკაზე/ასპექტებზე, რომლებიც გარიგების გუნდებმა უფრო ფართოდ უნდა გამოიყენონ.

ფირმას შეუძლია მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს:

- ფირმის ქსელს;
- მომსახურების პროვაიდერებს;
- მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებს, როდესაც საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტი ტარდება; ან
- სხვა გარე დაინტერესებულ მხარეებს.

ხმსს 1-ის პუნქტები 33, 34(ე), გ109-გ115 და გ124-გ132 ეხება ფირმის მსჯელობას იმის თაობაზე, აუცილებელია თუ არა გარე მხარეების ინფორმირება, ხოლო თუ ასეა, უნდა მიაწოდოს მათ ეს ინფორმაცია.

ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება

ხმს 1, პუნქტები: 48-52, გ19 და გ175-გ186

ქსელმა შეიძლება დაანესოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, რომელსაც სტანდარტში ეწოდება „ქსელის მოთხოვნები“. გარდა ამისა, ქსელმა შეიძლება ფირმისთვის ხელმისაწვდომი გახადოს გარკვეული მომსახურება ან რესურსები, რომლის გამოყენება ან განხორციელება შეიძლება გადაწყვიტოს ფირმამ თავის ხარისხის მართვის სისტემაში (ე.ი. „ქსელის მომსახურება“, სტანდარტის მიხედვით).

ხმს 1-ის გ175 პუნქტი მოიცავს ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების მაგალითებს.

მოთხოვნები, რომლებიც ქსელის მოთხოვნებს ან მომსახურებებს ეხება, ძირითადად, ახალია ხმს 1-სთვის.

მოქმედი ხკს 1 მოიცავს ქსელის ინფორმირების მოთხოვნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ფირმა ეყრდნობა ქსელის საერთო მონიტორინგის პოლიტიკას ან პროცედურებს.

რა მოცულობით ვრცელდება ხმს 1-ის მოთხოვნები ქსელის სხვა ფირმების, სტრუქტურების ან ორგანიზაციების მოთხოვნებსა და მომსახურებებზე ქსელში

ტერმინები „ქსელი“ და „ქსელის ფირმა“ განმარტებულია ხმს 1-ის მე-16(ლ), და მე-16(ი) პუნქტებში. ქსელის ფირმა არის ფირმა ან სუბიექტი/ქვედანაყოფი, რომელიც ეკუთვნის ფირმის ქსელს. ხმს 1-ის მე-19(ა) პუნქტი განმარტავს, რომ ქსელები და ქსელის ფირმები შეიძლება სტრუქტურირებული იყოს სხვადასხვა გზით.

ქსელის ნებისმიერი მოთხოვნა ან მომსახურება, რომელიც მიღებულია ქსელიდან, ქსელის სხვა ფირმიდან, ან ქსელის სხვა სტრუქტურისა თუ ორგანიზაციიდან, მიიჩნევა „ქსელის მოთხოვნებად ან ქსელის მომსახურებად“. მაშასადამე, მათზე ვრცელდება ხმს 1-ის 48-52 პუნქტების მოთხოვნები.

ტერმინები ქსელის მოთხოვნები, ან ქსელის მომსახურება მოიცავს კომპონენტის აუდიტორებს ქსელის სხვა ფირმიდან, რომლებიც ჩართულები არიან ჯგუფის აუდიტის გარიგებებში. რესურსების განყოფილებაში ახსნილია, პრაქტიკულად როგორ შეიძლება ხმს 1-ის მოთხოვნების გამოყენება კომპონენტის აუდიტორების მიმართ, რომლებიც იმავე ქსელიდან არიან.

ფირმის პასუხისმგებლობა, რომელიც დაკავშირებულია ქსელის მოთხოვნებსა და მომსახურებასთან

ფირმა პასუხისმგებელი თავის ხარისხის მართვის სისტემაზე. მაშასადამე, იმისათვის, რომ ხარისხის მართვის სისტემაში გამოიყენოს ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება, მნიშვნელოვანია ფირმას ესმოდეს ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება და რა გავლენა შეიძლება იქონიოს მათმა გამოყენებამ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე. გარდა ამისა, ფირმას გაცნობიერებული უნდა ჰქონდეს თავისი პასუხისმგებლობა ნებისმიერ ქმედებაზე, რომელიც აუცილებელია ქსელის მოთხოვნების განსახორციელებლად, ან ქსელის მომსახურების გამოსაყენებლად.

ხმს 1-ის გ176 პუნქტი შეიცავს ფირმის პასუხისმგებლობების მაგალითებს, რომლებიც დაკავშირებულია ქსელის მოთხოვნების შესრულებასთან ან ქსელის მომსახურების გამოყენებასთან.

ქსელმა შეიძლება განსაზღვროს ფირმის პასუხისმგებლობა	ფირმამ შეიძლება განსაზღვროს საკუთარი პასუხისმგებლობა
მაგალითი ქსელმა შეიძლება დაადგინოს, რომ კონკრეტული სტ გამოყენებითი პროგრამის გამოყენებისთვის ფირმას უნდა ჰქონდეს ლეპტოპები განსაზღვრული მინიმალური პარამეტრებით, რათა სტ გამოყენებითი პროგრამა ლეპტოპებზე გამართულად მუშაობდეს.	მაგალითი ფირმამ შეიძლება გამოიყენოს ქსელის მიერ ორგანიზებული ტრენინგის კურსი. ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ მისი პასუხისმგებლობაა კოორდინატორების განსაზღვრა, რომლებიც უხელმძღვანელებენ ტრენინგს და ასევე კოორდინატორების გადამზადება იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გაუძღვნენ ისინი ტრენინგის კურსს სათანადოდ.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ:

- განსაზღვროს, რამდენად შეესაბამება ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას და როგორ უნდა მოხდეს მათი გათვალისწინება მის ხარისხის მართვის სისტემაში, მათ შორის, როგორ უნდა დაინერგოს იგი.
- შეაფასოს, აუცილებელია თუ არა ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების ადაპტირება ან შევსება, ხოლო თუ ასეა, როგორ უნდა განახორციელოს ეს ფირმამ ისე, რომ ხარისხის მართვის სისტემაში მათი გამოყენება მიზანშეწონილი იყოს. მიუხედავად იმისა, რომ ქსელმა შეიძლება ქსელის მოთხოვნები განსაზღვროს იმ მიზნით, რომ ხელი შეუწყოს ხარისხის ერთგვაროვნებას მთელ ქსელში, ფირმას შეიძლება დასჭირდეს ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების ადაპტირება და შევსება იმგვარად, რომ ისინი შეესაბამებოდეს ფირმის ხასიათსა და გარემოებას და იმ გარიგებებს, რომლებსაც ფირმა ასრულებს.

ხმს 1 ასევე ითვალისწინებს მოთხოვნებს ფირმისთვის, თუკი ფირმა გამოავლენს ნაკლოვანებებს ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში. ეს გულისხმობს რემედიაციის ღონისძიებების შემუშავებასა და განხორციელებას ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში გამოვლენილი ნაკლოვანებების გავლენის აღმოსაფხვრელად.

მაგალითი ქსელის მომსახურებისა და ფირმის მიერ გადანაცვლების მიღების პროცესისა იმის თაობაზე, რამდენად შესაფერისია ფირმისთვის ქსელის მომსახურება და გაითვალისწინება თუ არა ის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში, ან ესაჭიროება თუ არა ქსელის მომსახურებას ადაპტირება ან შევსება.

ქსელის მომსახურება	ქსელი გამოსცემს ვრცელ სახელმძღვანელოს გლობალური პანდემიის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის. სახელმძღვანელო ეხება: • გლობალური პანდემიის მოსალოდნელ გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებებზე, რომლებიც მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით. • გლობალური პანდემიის მოსალოდნელ გავლენას აუდიტის გარიგებებზე, მათ შორის: ○ გავლენა იმაზე, თუ როგორ წარიმართება გარიგებების ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვა და ასევე გარიგების შესასრულებლად ტექნოლოგიების გამოყენების შესაძლებლობაზე; ○ გარკვეული ტიპის აუდიტის პროცედურების ადაპტირება, რომლებიც შეიძლება შესრულდეს და რეკომენდაციები აუდიტის გუნდებისთვის ამ პროცედურების გამოსაყენებლად; ○ გლობალური მოვლენის შედეგად წარმოქმნილი არსებითი უზუსტობის რისკები, როგორ უნდა მოხდეს შემდგომი მოვლენების გათვალისწინება და აღრიცხვა და საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპთან დაკავშირებული მოსაზრებები; ○ გავლენა აუდიტორის დასკვნაზე.
----------------------------------	---

რამდენად არის შესაფერისი ქსელის მომსახურება და გათვალისწინებულია თუ არა იგი ხარისხის მართვის სისტემაში, მათ შორის, როგორ უნდა დაინერგოს იგი.

გლობალურმა პანდემიამ ფირმა დააზარალა და, შესაბამისად, მან დაადგინა, რომ ქსელის მომსახურება და ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებები მნიშვნელოვანია ფირმისთვის. ვინაიდან ფირმას ჯერ არ აქვს გამოცემული საკუთარი სახელმძღვანელო, რომელიც გლობალურ პანდემიას შეეხება, ფირმა გადაწყვეტს, რომ იხელმძღვანელებს ქსელის მიერ გამოცემული სახელმძღვანელოთი. ფირმა არჩევს საუკეთესო გზას სახელმძღვანელოს გასავრცელებლად გარიგების გუნდებზე და დაადგენს, რომ იგი:

- გამართავს რამდენიმე ვებინარს სახელმძღვანელოს შინაარსის განსახილველად;
- სახელმძღვანელოს განათავსებს ფირმის ინტრანეტზე და განახორციელებს მის ინტეგრირებას ფირმის აუდიტის სტ გამოყენებით პროგრამაში.

სჭირდება თუ არა ქსელის მომსახურებას ადაპტირება ან შევსება

ფირმა სახელმძღვანელოს ადაპტირებისა და შევსების საჭიროებას ადგენს შემდეგნაირად:

- ფირმა აუმჯობესებს ბუღალტრული აღრიცხვის სახელმძღვანელოს იმის გათვალისწინებით, თუ რა გავლენა შეიძლება მოახდინოს გლობალურმა მოვლენამ გარკვეული დარგების ფინანსურ ანგარიშგებებზე, რომლისთვისაც ფირმა ატარებს აუდიტს;
- ფირმა აუმჯობესებს აუდიტის სახელმძღვანელოს იმით, რომ ითვალისწინებს:
 - როგორ შეუძლიათ გარიგების გუნდებს ერთმანეთთან ურთიერთქმედება და ინფორმაციის გაცვლა, კერძოდ, ადგენს მოთხოვნებს გარიგების გუნდების პირადი შეხვედრების ორგანიზებისთვის, რომლებიც ითვალისწინებს რეგიონალურ წესებს პირად შეკრებებთან დაკავშირებით, რათა მათ შეძლოთ პირადად შეხვედრა;
 - როგორ შეუძლიათ გარიგების გუნდებს დამკვეთებთან ურთიერთქმედება და დაკავშირება და აუდიტის რომელი პროცედურების ჩატარება იქნება დასაშვები ადგილზე;
 - გლობალური პანდემიის შედეგად წარმოქმნილ იურისდიქციასთან დაკავშირებულ არსებითი უზუსტობის კონკრეტულ რისკებს, რა რეაგირება უნდა მოახდინონ მნიშვნელოვან მოვლენებზე, რომლებმაც მთელ იურისდიქციაზე იქონია გავლენა და იურისდიქციაში შექმნილ ეკონომიკურ მდგომარეობაზე, ასევე როგორ შეიძლება ამან იმოქმედოს სანარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპზე;
 - როგორ შეუძლიათ გარიგების გუნდებს კონსულტაციების ორგანიზება ფირმის ფარგლებში და რა ტიპის საკითხებზე იქნება აუცილებელი კონსულტაციის გავლა.

გარემოებები, როდესაც მონიტორინგის ღონისძიებებს ქსელი ასრულებს

შეიძლება ქსელმა განახორციელოს მონიტორინგის ღონისძიებები ქსელის ყველა ფირმაში. ამგვარი მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მასშტაბი სხვადასხვანაირი იქნება სხვადასხვა ქსელში და, შესაძლოა, განსხვავებული იყოს თვითონ ქსელშიც, სხვადასხვა წელს.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ შეასრულოს ხმს 1-ის 35-47-ე პუნქტების მოთხოვნები, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ეხება. მაშასადამე, როდესაც ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგის ღონისძიებებს ქსელი ასრულებს, ფირმამ უნდა:

განსაზღვროს ქსელის მიერ განხორციელებული მონიტორინგის ღონისძიებების გავლენა ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებსა და მასშტაბზე.

მაგალითი

ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებები მოიცავს შერჩეული დასრულებული გარიგებების ყოველწლიურ ინსპექტირებას. ფირმას შეუძლია განიხილოს:

- გარიგებების შერჩევასთან დაკავშირებით: არის თუ არა შერჩეული გარიგებები იმ გარიგებების რეპრეზენტაციული, რომლებსაც ფირმა აირჩევდა საკუთარი ინსპექტირების პროგრამის შესრულებისთვის.
- გარიგების პარტნიორების შერჩევასთან დაკავშირებით:
 - o არიან თუ არა გარიგების შერჩეული პარტნიორები ის პარტნიორები, რომლებსაც ფირმა აირჩევდა ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შესაბამისად (მათ შორის, პარტნიორები, რომლებსაც აირჩევდნენ ფირმის ციკლური პერიოდის მიხედვით).
 - o თითოეული გარიგების პარტნიორისთვის შერჩეული გარიგება არის თუ არა იმ გარიგებების რეპრეზენტაციული, რომლებსაც ფირმა შეარჩევდა ამ გარიგების პარტნიორისთვის.
- საკითხები, რომლებიც განიხილეს გარიგებების ინსპექტირების ჩატარებისას და არის თუ არა ეს საკითხები იმ საკითხების მსგავსი, რომლებსაც ფირმა ინსპექტირების ჩატარების შემთხვევაში განიხილავდა.

განსაზღვროს ფირმის პასუხისმგებლობა ამ მონიტორინგის ღონისძიებებთან დაკავშირებით, მათ შორის, ფირმის მიერ განსახორციელებელი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ქმედება.

მაგალითი

გემოლნიშნული მაგალითიდან გამომდინარე ფირმას აქვს მთელი რიგი პასუხისმგებლობები იმისთვის, რომ ხელი შეუწყოს ქსელის მიერ დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების ჩატარებას, მათ შორის:

- ფირმის გარიგებებისა და გარიგების პარტნიორების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება გარიგებებისა და გარიგების პარტნიორების შერჩევაში დასახმარებლად.
- ფირმის მიერ შესრულებული მონიტორინგის სხვა ღონისძიებებიდან მიღებული ინფორმაციის ან სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიწოდება, რომლის გამოყენება ქსელს შეუძლია გარიგებებისა და გარიგების პარტნიორების შესარჩევად.
- გარიგების ფაილებზე წვდომის უზრუნველყოფა ქსელისთვის.
- ქსელის უზრუნველყოფა დამხმარე რესურსებით დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების ჩატარების ხელშესაწყობად (მაგ., ადამიანური რესურსები).

დრულად მოიპოვოს ქსელისგან ინფორმაცია მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების შესახებ, აღმოჩენილი ფაქტების შეფასებისა და მე-40 პუნქტის მოთხოვნის შესაბამისად ნაკლოვანებების გამოვლენის პროცესის ფარგლებში.

მაგალითი იმისა, თუ როგორ შეუძლია ფირმას მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების გამოყენება

იმის დასადგენად, გამოვლინდა თუ არა ნაკლოვანებები აღმოჩენილი ფაქტების შეფასებისას, ფირმა იყენებს ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგებს და ამ ინფორმაციას უდარებს ფირმის მიერ ჩატარებული გარიგებების ინსპექტირების შედეგებს. ფირმა ადგენს, რომ მისმა მონიტორინგის ღონისძიებებმა ვერ გამოავლინა ნაკლოვანებები მთელ რიგ გარიგებებში. ამრიგად, ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებებმა ორი ნაკლოვანება გამოჭავლინა:

- გარიგებებთან დაკავშირებული ნაკლოვანება; და
- ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებთან დაკავშირებული ნაკლოვანება (ე.ი. ნაკლოვანება დასრულებული გარიგებების ინსპექტირებაში).

ხმსს 1 ეხება აგრეთვე ქსელის სხვა ფირმებში ჩატარებულ ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებებს და ფირმას ავალდებულებს, მოიპოვოს ქსელისგან ინფორმაცია ქსელის ფირმებში ჩატარებული ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ. ხმსს 1-ის გ182 პუნქტში ახსნილია, როგორ შეუძლია ფირმას ამ ინფორმაციის გამოყენება.

ფირმამ შესაძლოა გამოიყენოს აგრეთვე ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები, რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან და ქსელის სხვა ფირმების შედეგები, რათა განსაზღვროს ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მასშტაბი (იხ. ხმსს 1-ის 37 (ვ) პუნქტი).

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება

ხმს 1, პუნქტები:
53-56, გ187-გ210

ხარისხის მართვის სისტემა მოიცავს მოთხოვნებს პირებისთვის, რომლებსაც ეკისრებათ ხარისხის მართვის სისტემის საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, რათა შეაფასონ ხარისხის მართვის სისტემა. შეფასებაზე დაყრდნობით, პირი ვალდებულია დაასკვნას, მიიღწევა თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები.

მოთხოვნა, შეფასდეს ხარისხის მართვის სისტემა და დაიდოს დასკვნა მისი ეფექტიანობის შესახებ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მიღწევის კონტექსტში, ახალია ხმს 1-ისთვის.

შეფასება სრულდება დროის გარკვეული მომენტისთვის და დასკვნა კონცენტრირებულია იმაზე, იძლევა თუ არა ხარისხის მართვის სისტემა სათანადო რწმუნებას, რომ:

- ფირმა და მისი პერსონალი ასრულებენ თავიანთ პასუხისმგებლობას პროფესიული სტანდარტებისა და მოქმედი სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და გარიგებები სრულდება ამ სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით; და
- ფირმის და გარიგების პარტნიორების მიერ გაცემული გარიგების დასკვნა/ანგარიში მოცემული გარემოებების შესაფერისია.

მართალია, შეფასება კონცენტრირებულია ახლანდელ დროზე/არსებულ მდგომარეობაზე, მაგრამ შეფასების პროცესში ამოსავალ ბაზად გამოიყენება ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ მუშაობდა ხარისხის მართვის სისტემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, იმის დასადგენად, უზრუნველყოფს თუ არა იგი გონივრულ რწმუნებას იმის შესახებ, მიიღწევა თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები.

შეფასების პროცესი ფირმის შიდა პროცედურაა. ფირმას არ მოეთხოვება დამოუკიდებელი რწმუნების მოპოვება ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტიანობის შესახებ.

რატომ აფასებს ხარისხის მართვის სისტემას პირი, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება

მიუხედავად იმისა, რომ ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება, ფაქტობრივად, თვითშეფასებაა, მნიშვნელოვანია, რომ განმტკიცდეს იმ პირის პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება. ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების შედეგი შეიძლება იმის მანიშნებელი იყოს, თუ როგორ ასრულებს ხელმძღვანელობა პასუხისმგებლობებს და, შესაბამისად, ეს აუცილებლად გასათვალისწინებელია, როდესაც ხელმძღვანელობის მუშაობას აფასებენ.

მიუხედავად იმისა, რომ შეფასების პროცესს ახორციელებს პირი, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, შეფასების პროცესზე მაინც ფირმა პასუხისმგებელია ამ კონკრეტული პირისთვის პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების დელეგირების გზით. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ფირმას მოეთხოვება, უზრუნველყოს შეფასების პროცესის ჩატარება ამა თუ იმ პირისთვის ანგარიშვალდებულების დაკისრებით.

ხმს 1-ის გ33 პუნქტი შეიცავს მაგალითს, რომელიც აჩვენებს, თუ როგორ არის ფირმა პასუხისმგებელი ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებასა და დასკვნის გამოტანაზე, მაგრამ, ამავე დროს, შეფასებასა და დასკვნის გამოტანას ავალეს პირს ხარისხის მართვის სისტემის საბოლოო პასუხისმგებლობასა და ანგარიშვალდებულებასთან ერთად.

ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების ფარგლებში ფირმას შეუძლია შეამოწმოს ხელმძღვანელობის მიერ დადგენილი ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების პროცესი და განსაზღვროს, შესრულდა თუ არა იგი ხმს 1-ის მიხედვით.

ნაკლოვანებამ თავი შესაძლოა იჩინოს მაშინ, როდესაც შეფასება არ შესრულდა, ან არ არის სათანადოდ შემუშავებული და დანერგილი, ან სათანადოდ არ ფუნქციონირებს (ე.ი. ხმს 1-ის 53-ე და 54-ე პუნქტების მოთხოვნები არ არის შესრულებული).

როგორ ხორციელდება შეფასება, მათ შორის, რა ინფორმაცია გაითვალისწინება

ხმსს 1 განმარტავს, რომ პირს, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, შეფასების პროცესში შეიძლება დაეხმარონ სხვები, თუმცა მაინც ეს პირია პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებული შეფასების პროცესზე.

ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის შესახებ ინფორმაციამ, რომელიც გადაეცემა პირს, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემის საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, საზოგადოდ შეიძლება უზრუნველყოს შეფასების ჩასატარებლად საჭირო ინფორმაცია.

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაზე დაყრდნობით პირს, რომელსაც ეკისრება ხარისხის მართვის სისტემის საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, მოეთხოვება დასკვნის გამოტანა იმის შესახებ, მიიღწევა თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები. პირს, როდესაც დასკვნა გამოაქვს იმის შესახებ არის თუ არა ხარისხის მართვის სისტემა ეფექტიანი თავისი მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით, შეუძლია შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

ხმსს 1-ის გ189 პუნქტი შეიცავს მაგალითებს, რომლებიც გვიჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება იმ ინფორმაციის მოპოვება, რომელიც წარმოადგენს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების საფუძველს, ნაკლებად რთული ფორმისთვის, შედარებით რთული ფორმის საპირისპიროდ.

ხმსს 1-ის გ192 და გ193 პუნქტები შეიცავს განმარტებებსა და იმის მაგალითებს, როდესაც:

- გამოვლენილი ნაკლოვანება სერიოზული, მაგრამ არა ყოვლისმომცველი; და
- გამოვლენილი ნაკლოვანება სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც.

გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა და გავლენა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მიღწევაზე.

არის თუ არა რემედიაციის ღონისძიებები შემუშავებული და გატარებული ფირმის მიერ და რამდენად ეფექტიანია შეფასებამდე გატარებული რემედიაციის ღონისძიებები

სათანადოდ გამოსწორებულია თუ არა ხარისხის მართვის სისტემაზე გამოვლენილი ნაკლოვანებების გავლენა (მაგ., სათანადო ზომების მიღება, როდესაც გარიგების შესრულებისას პროცედურები გამოტოვებული იყო ან გაცემული დასკვნა არ იყო ადეკვატური.)

მას შემდეგ, რაც რემედიაციის ზომას (ზომებს) შეიმუშავენ და გაატარებენ, მისი (მათი) ეფექტიანობა შეიძლება უფრო მყისიერად გამოვლინდეს, ან შესაძლოა გარკვეული დრო იყოს საჭირო იმისთვის, რომ რემედიაციის ზომის ეფექტიანობა აშკარა გახდეს (იხ. 79-ე გვერდზე „შეაფასეთ რემედიაციის ზომების ეფექტიანობა და თუ არ იქნება ეფექტიანი, დამატებითი ზომების მიმართეთ“).

ხმსს 1-ის 43-ე პუნქტში აღიარებულია, რომ რემედიაციის ზომების განხორციელებას შეიძლება გარკვეული დრო დასჭირდეს, ვინაიდან პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე, უნდა შეაფასონ, რემედიაციის ზომები:

- სათანადოდ არის თუ არა შემუშავებული გამოვლენილ ნაკლოვანებებსა და მათ გამომწვევ მიზეზებზე რეაგირების თვალსაზრისით და დაადგინონ, გატარდა თუ არა ისინი; და
- რომლებიც ადრე გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად გატარდა, ეფექტურია თუ არა.

ხმსს 1-ის გ189 პუნქტში ახსნილია, რომ ინფორმაცია, რომელიც ქმნის ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების საფუძველს, მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე ოპერატიული პასუხისმგებლობის მქონე პირ(ებ)ი გადასცემს (გადასცემენ) ხმსს 1-ის 46-ე პუნქტის შესაბამისად. ამგვარი ინფორმაცია შეიძლება მოიცავდეს ხმსს 1-ის 43-ე პუნქტის შესაბამისად განხორციელებული შეფასების შედეგებსაც. ამიტომ, როდესაც იხილავენ, გატარებული რემედიაციის ზომები ეფექტურია თუ არა შეფასების მომენტისთვის, პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრიათ ხარისხის მართვის სისტემაზე, შეუძლია (შეუძლიათ), მაგალითად:

- გამოიყენოს (გამოიყენონ) ხმს 1-ის 43-ე პუნქტის შესაბამისად გატარებული რემედიაციის ზომების შეფასების შედეგად მიღებული ინფორმაცია;
- განიხილოს(ნ) სხვა ინფორმაცია, რომელიც შესაძლოა ხელმისაწვდომი იყოს იმ რემედიაციის ზომების ეფექტიანობის შესახებ, რომლებიც უკვე მოქმედებს, მათ შორის, ხანმოკლე პერიოდის განმავლობაში; ან
- ისეთ რემედიაციის ზომებთან დაკავშირებით, რომელთა ამოქმედებას ჯერ გარკვეული დრო სჭირდება, გაითვალისწინოს (გაითვალისწინონ) სხვა საკითხები, როგორიცაა:
 - გამოვლენილი ნაკლოვანებ(ებ)ისა და მათი გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის ხასიათი, რომელთანაც (რომლებთანაც) დაკავშირებულია მოცემული რემედიაციის ზომა (ზომები);
 - გამოვლენილი ნაკლოვანებ(ებ)ის სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა;
 - რემედიაციის ზომების განხორციელების დროულობა და მის ასამოქმედებლად დაგეგმილი დრო, ასევე ეს ვადა შეესაბამება თუ არა, გამოვლენილი ნაკლოვანებ(ებ)ისა და მისი გამომწვევი მიზეზი(ებ)ის აღმოფხვრისთვის აუცილებელ ვადას;
 - მიღწეულია თუ არა ეფექტიანობის დაგეგმილი ან მოსალოდნელი შუალედური სამიზნე დონე;
 - ნებისმიერი დროებითი ან შუალედური ზომების ეფექტი, რომელიც გატარდა იმ პერიოდში, როდესაც სასურველი რემედიაციის ზომების სრულყოფილად დამუშავება და განხორციელება ისევ მიმდინარეობდა; ან
 - იყო თუ არა ეფექტური ფირმის მიერ აღრე გატარებული მსგავსი ზომები.

როდესაც გამოსასწორებელი ზომა შემუშავებული და განხორციელებულია, მაგრამ ჯერ არ მოქმედებდა ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების მომენტისთვის, შემდგომ პერიოდში, ამ გამოსასწორებელი ზომის ეფექტიანობა შეფასდება ხმს 1-ის 43(ბ) პუნქტის შესაბამისად. შესაძლოა დადგინდეს, რომ გამოსასწორებელი ზომა არ იყო ეფექტური. რიგი ფაქტორების გამო, მათ შორის, თუ როგორი რეაგირება მოახდინა ფირმამ არაეფექტურ რემედიაციის ზომაზე და დაკავშირებული ნაკლოვანების სერიოზულობასა და ყოვლისმომცველობაზე, შეიძლება გავლენა იქონიოს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ მომდევნო წელს გამოტანილ დასკვნაზე.

ხმს 1 ითვალისწინებს სამ შესაძლო დასკვნას ხმს 1-ის 54-ე პუნქტის შესაბამისად. ფირმამ დამატებით ზომებს უნდა მიმართოს ხმს 1-ის 55-ე პუნქტის შესაბამისად, იმისდა მიხედვით, რომელ დასკვნას გამოიტანენ.

შემდეგი ცხრილი ასახავს სამი შესაძლო დასკვნის მაგალითს და ფაქტორებს, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ დასკვნების გამოტანისას. **ეს ცხრილი საილუსტრაციო მიზანს ემსახურება, ვინაიდან სათანადო დასკვნის გამოსატანად პროფესიული განსჯაა საჭირო.** მაგალითად:

- პროფესიული განსჯაა საჭირო ნაკლოვანებების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის დასადგენად;
- ასევე, პროფესიული განსჯაა საჭირო იმის გასარკვევად, იყო თუ არა რემედიაციის ღონისძიებები ეფექტიანი;
- პროფესიული განსჯაა აუცილებელი იმის შესაფასებლად, სათანადოდ გამოსწორდა თუ არა ხარისხის მართვის სისტემაზე გამოვლენილი ნაკლოვანებების გავლენა. მაგალითად, შესაძლებელია ისე მოხდეს, რომ ნაკლოვანებების გავლენა ნაწილობრივ გამოსწორდეს (მაგ., მხოლოდ ზოგიერთი გარიგება გამოსწორდა, ხოლო სხვა გარიგებების გამოსწორება ისევ მიმდინარეობს). ასეთ შემთხვევაში, საჭიროა პროფესიული განსჯა იმის დასადგენად, რამდენად გამოსწორდა გამოვლენილი ნაკლოვანებ(ებ)ის გავლენა ხარისხის მართვის სისტემაზე და რა გავლენას ახდენს ეს ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტიანობის შესახებ გამოტანილ დასკვნაზე, მაგალითად, ნაკლოვანების ხასიათისა და მისი გავლენის გათვალისწინებით, ასევე ფირმის მიერ ამ ნაკლოვანების გამოსასწორებლად გატარებული ზომ(ებ)ის ხასიათისა და ამ ღონისძიებ(ებ)ის განხორციელების დროზე.

ხმს 1: დანერგვის სახელმძღვანელო

#	ნაკლოვანებები (შენიშვნა 1)		რემედიაციის ზომები შემუ- შავებული და დანერგილია, ხოლო რომლე- ბიც შეფასების თარიღისთვის შემოწმებულია, ეფექტიანად მუ- შაობს	ნაკლოვანებე- ბის გავლენა სათანადოდ გასწორდა (შენიშვნა 2)	შენიშ- ვნა	დასკვნა	საჭიროა დამა- ტებითი ქმედება ხმს 1-ის 55-ე პუნქტის შესაბა- მისად?
	სერიო- ზული	ყოვლის- მომცველი					
1	არა	არა	პასუხის გარეშე			ხარისხის მართვის სის- ტემა ფირმას უზრუნ- ველყოფს დასაბუთე- ბული რწმუნებით, რომ ხარისხის მართვის სის- ტემის მიზნები მიიღწევა (ხმს 1-ის პ. 54(ა))	არა
2	დიახ	არა	დიახ	დიახ			
3	არა	დიახ	პასუხის გარეშე		შენიშ- ვნა 3		
4	დიახ	დიახ	დიახ	დიახ			
5	დიახ	არა	არა	არა		იმ საკითხების გარდა, რომლებიც დაკავშირე- ბულია გამოვლენილ ნაკლოვანებებთან და სერიოზულ, მაგრამ არა ყოვლისმომცველ გავ- ლენა ახდენს ხარის- ხის მართვის სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირება- ზე, ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას უზრუნ- ველყოფს დასაბუთე- ბული რწმუნებით, რომ ხარისხის მართვის სის- ტემის მიზნები მიიღწევა (ხმს 1-ის პ. 54(ბ))	დიახ
6	დიახ	არა	არა	დიახ			
7	დიახ	არა	დიახ	არა	შენიშ- ვნა 4		
8	დიახ	დიახ	არა	არა	შენიშ- ვნა 5	ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას არ უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუ- ნებით, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიიღწევა (ხმს 1-ის პ. 54(გ))	დიახ
9	დიახ	დიახ	დიახ	არა	შენიშ- ვნა 4; 5		
10	დიახ	დიახ	არა	დიახ	შენიშ- ვნა 5		

შენიშვნა 1: ხმს 1-ის 41-ე პუნქტი მოითხოვს, რომ ფირმამ შეაფასოს გამოვლენილი ნაკლოვანების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა მისი გამომწვევი მიზეზების გამოკვლევითა და ხარისხის მართვის სისტემაზე მათი გავლენის (როგორც ინდივიდუალური, ისე ერთობლივი) შეფასებით. მას შემდეგ რაც განიხილავს ცალ-ცალკე თითოეული გამოვლენილი ნაკლოვანების გავლენას, ფირმას მოეთხოვება ასევე მათი ერთობლივი გავლენის სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასება.

- მე-5, მე-6 და მე-7 სტრიქონები შეიძლება იმ შემთხვევაში იყოს რელევანტური, როდესაც შეფასება მიუთითებს გამოვლენილ ნაკლოვანებაზე, რომელიც ინდივიდუალურად სერიოზულია, მაგრამ არ არის ყოვლისმომცველი, ან გამოვლენილია ისეთი ნაკლოვანებები, რომლებიც ერთობლიობაში სერიოზულია, მაგრამ არ არის ყოვლისმომცველი.
- მე-8, მე-9 და მე-10 სტრიქონები შეიძლება იმ შემთხვევაში იყოს რელევანტური, როდესაც შეფასება მიუთითებს გამოვლენილ ნაკლოვანებაზე, რომელიც ინდივიდუალურად სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც, ან გამოვლენილია ისეთი ნაკლოვანებები, რომლებიც ერთობლიობაში არის სერიოზულიც და ყოვლისმომცველიც.

შენიშვნა 2: ეს მოიცავს მიმართვას ხმს1-ის 45-ე პუნქტისთვის, რომელიც მოითხოვს, რომ ფირმამ რეაგირება მოახდინოს გარემოებებზე, როდესაც გამოვლენილი ფაქტები მიუთითებს, რომ არსებობს გარიგება (გარიგებები), რომლისთვისაც გარიგების შესრულების პროცესში არ ჩატარდა აუცილებელი პროცედურები, ან გაცემული დასკვნა შესაძლოა არ იყოს ადეკვატური. როგორც ხაზგასმულია ცხრილის წინა პუნქტებში, პროფესიული განსჯა აუცილებელია იმის დასადგენად, რამდენად გამოსწორდა გამოვლენილი ნაკლოვანებების ეფექტი და რა გავლენას ახდენს ეს ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტიანობის შესახებ გამოტანილ დასკვნაზე.

შენიშვნა 3: მე-3 სტრიქონი შეიძლება ეხებოდეს გამოვლენილ ნაკლოვანებას, რომელიც ინდივიდუალურად არის ყოვლისმომცველი, მაგრამ არ არის სერიოზული, ან რამდენიმე ნაკლოვანებას, რომლებიც ერთობლიობაში ყოვლისმომცველია, მაგრამ არ არის სერიოზული (ასევე იხილეთ შენიშვნა 1). დანარჩენი სვეტები შეიძლება არ იყოს რელევანტური ფაქტორები ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ დასკვნის გამოსატანად, რადგან ნაკლოვანებ(ებ)ის ეფექტი არ არის სერიოზული (ანუ დასკვნა ხმს1-ის 54(ა) პუნქტის შესაბამისად). თუმცა, შეიძლება არსებობდეს გარემოებები, როდესაც არსებობს რამდენიმე ნაკლოვანება, რომლებიც ფირმის შეფასებით, ინდივიდუალურად ყოვლისმომცველია, მაგრამ არ არის სერიოზული, მაგრამ ერთობლიობაში სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც. თუ ნაკლოვანებები ერთობლიობაში სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც, მაშინ შესაძლებელია მე-4, მე-8, მე-9 ან მე-10 სტრიქონების გამოყენება (ანუ დასკვნა ხმს 1-ის 54(ა) ან 54(გ) პუნქტების შესაბამისად).

შენიშვნა 4: შესაბამისი დასკვნის განხილვისას აუცილებელია პროფესიული განსჯა არსებულ ფაქტებსა და გარემოებებზე დაყრდნობით. ამ შემთხვევაში სათანადო დასკვნა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ნაკლოვანებების ეფექტის სათანადოდ გამოსწორების ხარისხზე (იხ. ცხრილის წინ მოცემული პროფესიული განსჯის ახსნა, რომელიც ეხება ნაკლოვანებების ეფექტის სათანადოდ გამოსწორების ხარისხს და ფაქტორები, რომლებსაც შეუძლია გავლენის მოხდენა ამ განსჯასა და მიღებულ გადაწყვეტილებაზე). როდესაც შემუშავებული და გატარებულია რემედიაციის ზომები და შეფასების მომენტმდე გატარებული ზომები ეფექტურია, მაგრამ ფირმა ჯერ ისევ ნაკლოვანებების ეფექტის გამოსწორების პროცესშია, შესაძლოა შეიქმნას გარემოებები, როდესაც ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული დარწმუნებით იმის თაობაზე, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია (ანუ ამის ნაცვლად შესაძლებელია ცხრილის მე-2 სტრიქონი ან მე-4 სტრიქონის გამოყენება).

შენიშვნა 5: ხმს 1-ის გ194 პუნქტში მითითებულია, რომ ფირმას შეიძლება გარკვეული დრო დასჭირდეს სერიოზული და ყოვლისმომცველი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად. ვინაიდან ფირმა აგრძელებს მოქმედებას გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად, გამოვლენილი ნაკლოვანებების ყოვლისმომცველი ეფექტი შეიძლება შემცირდეს და შესაძლოა ფირმამ დაადგინოს, რომ გამოვლენილი ნაკლოვანებები ისევ სერიოზულია, მაგრამ აღარ არის სერიოზული და ყოვლისმომცველი. ასეთ შემთხვევაში, პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრიათ, შეიძლება დაასკვნას (დაასკვნან), რომ, იმ საკითხების გარდა, რომლებიც დაკავშირებულია ისეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებთან, რომლებიც სერიოზულ, მაგრამ არა ყოვლისმომცველ გავლენას ახდენენ ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, სხვა დანარჩენ ასპექტებში ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის თაობაზე, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია (ანუ ხარისხის მართვის სისტემის შემდგომ შეფასებაში შესაძლებელია ცხრილის მე-5, მე-6 ან მე-7 სტრიქონების გამოყენება).

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების ვადები და შეფასების უფრო ხშირად ჩატარება

ხმს 1 მოითხოვს, რომ შეფასება დროის გარკვეული მომენტისთვის შესრულდეს, წელიწადში ერთხელ მაინც. დროის გარკვეული მომენტი, რომლისთვისაც შეფასება სრულდება, შეიძლება ფირმის გარემოებებზე იყოს დამოკიდებული და შეიძლება დაემთხვეს ფირმის ფისკალური წლის ბოლოს, ან წლიური მონიტორინგის ციკლის დასრულებას.

ზოგიერთ შემთხვევაში, ფირმამ ან პირმა, რომელსაც ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ეკისრება, შეიძლება განსაზღვროს, რომ შეფასება უფრო ხშირად უნდა შესრულდეს და არა წელიწადში ერთხელ. მაგალითად, ეს შეიძლება მოხდეს მაშინ, თუ დროის მომენტი, როდესაც შეფასება სრულდება, საჭიროებს ცვლილებას (მაგ., იმ მიზნით, რომ დაემთხვეს ფირმის ფისკალური წლის ბოლოს ცვლილებას, ან როდესაც ფირმა განიხილავს სხვა ფირმასთან შერწყმას).

ხარისხის მართვის სისტემის პირველი შეფასება, რომელიც ხმს 1-ის დანერგვას მოჰყვება

ძალაში შესვლის თარიღის მიხედვით განმარტებულია, რომ ხმს 1-ის დანერგვის შემდგომი ხარისხის მართვის სისტემის პირველი შეფასება უნდა შესრულდეს 2022 წლის 15 დეკემბრიდან ერთი წლის მანძილზე.

დანერგვის პირველ წელს, იმის გათვალისწინებით, თუ როგორ ამოქმედდება ასს 220 (გადასინჯული) და ხმს 2, ასევე, რა გავლენას მოახდენს ის გარიგებებზე. შეიძლება გამოვლინდეს ბევრი ისეთი გარიგება, რომელიც ისევ ასს 220-ის შესაბამისად სრულდება, ან ხკსს 1-ისა და ასს 220-ის მოთხოვნების მიხედვით, რომლებიც ეხება გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვას. მაგალითად, 2023 წლის 30 ივნისს დარულებული ფინანსური წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი კვლავ ჩატარდება მოქმედი ასს 220-ის შესაბამისად, ხოლო გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვა, შესაბამის შემთხვევაში, მოქმედი მოთხოვნების შესაბამისად.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ მონიტორინგის ღონისძიებებზე მუშაობა იმგვარად დაიწყოს, რომ ისინი ამოქმედდეს 2022 წლის 15 დეკემბრიდან. მონიტორინგის ღონისძიებები, რომლებიც მოიცავს გარიგებების შემოწმებას, შესაძლოა მოიცავდეს გარიგებებს, რომლებიც ჯერ კიდევ ასს 220-ის და გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვის არსებული მოთხოვნების დაცვით ტარდება. შესაბამისად, დანერგვიდან ერთ წელიწადში (და, სავარაუდოდ, მეორე წელსაც) მონიტორინგის ღონისძიებების ინფორმაცია შესაძლოა მოიცავდეს ისეთი ინფორმაციის ერთობლიობას, რომელიც წარმოიშობა:

- იმ გარიგებების საფუძველზე, რომელიც სრულდება არსებული სტანდარტების ან/და ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, რომელიც მიესადაგება ხკსს 1-ს; და
- იმ გარიგებების საფუძველზე, რომლებიც სრულდება ახალი სტანდარტების ან/და ფირმის ახალი ხარისხის მართვის სისტემის შესაბამისად.

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებისას, ფირმას შეუძლია გაითვალისწინოს:

- მონიტორინგის იმ ღონისძიებებიდან მიღებული ინფორმაცია, რომელიც განკუთვნილია მთლიანად ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგისთვის (ე.ი. ღონისძიებები, რომლებიც არაა გამიზნული გარიგების დონისთვის).
- მონიტორინგის იმ ღონისძიებების ინფორმაცია, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების ინსპექტირებასთან. ფირმამ, ნაკლოვანებების გამოვლენისა და ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების პროცესში შესაძლოა გამოიყენოს ინფორმაცია, რომელიც ეხება არსებულ ან/და ფირმის წინა პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად შესრულებულ გარიგებებს. მაგალითად, ამგვარმა ინფორმაციამ შესაძლოა ბიძგი მისცეს ფირმას, რომ განიხილოს შემდეგი საკითხები:
 - o როგორ გადაჭრა ფირმამ საკითხი ახალ ხარისხის მართვის სისტემაში; და
 - o სათანადოა თუ არა ის მეთოდი, რომლის მეშვეობითაც ფირმა აგვარებს საკითხს ახალ ხარისხის მართვის სისტემაში.

ხელმძღვანელობის მუშაობის შეფასება

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ პერიოდულად განახორციელოს სამუშაოს შეფასება:

- იმ პირების, რომლებსაც ეკისრებათ საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე; და
- იმ პირების, რომლებსაც ეკისრებათ ხარისხის მართვის სისტემის ოპერატიული პასუხისმგებლობა.

როგორც უკვე აღინიშნა, ხელმძღვანელობის შეფასება მოითხოვს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების გათვალისწინებასაც.

ხმს 1-ის 32-ე (ბ) პუნქტი ეხება პერსონალს, რომელიც ხარისხისადმი ერთგულებას აჩვენებს, რაც მოიცავს დროული შეფასებების საშუალებით ანგარიშვალდებულების დაკისრებას ან აღიარებას. ეს ხარისხის მიზანი ვრცელდება ყველა თანამშრომელზე, მათ შორის, პირებზე, რომლებსაც ხარისხის მართვის სისტემაში სხვა ფუნქციები და პასუხისმგებლობები ეკისრებათ, ასევე პირზე, რომელსაც ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე.

მცირე ფირმის შემთხვევაში, ფირმის მიერ გამოყენებული ინფორმაცია ხელმძღვანელობის მუშაობის პერიოდული შეფასების განსახორციელებლად შესაძლოა მოიცავდეს ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგებსა და ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებას. მსხვილი ფირმის შემთხვევაში, ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების გარდა, შესაძლოა არსებობდეს სხვა ინფორმაციაც, რომელსაც ფირმა იყენებს ხელმძღვანელობის მუშაობის პერიოდული შეფასების განსახორციელებლად.

ხმს 1-ის გ199 პუნქტი შეიცავს მაგალითებს, რომლებიც აჩვენებს, როგორ შეიძლება ჩაატაროს ფირმამ ხელმძღვანელობის მუშაობის შეფასება ნაკლებად და მეტად რთულ ფირმებში.

დოკუმენტაცია

ხმს 1, პუნქტები:
57-60, გ202-გ206

ქვემოთ აღწერილია, თუ როგორ შეიცვალა ხმს 1 არსებულ სტანდარტთან შედარებით დოკუმენტაციასთან მიმართებით.

- არსებული ხკს 1-ის ახალი და დამატებითი მოთხოვნები მოიცავს:
 - ყოვლისმომცველ პრინციპებზე დაფუძნებულ დოკუმენტაციის მოთხოვნებს (ეს მოთხოვნა მსგავსია ასს 230-ის¹⁰ დოკუმენტაციის პრინციპების); და
 - კონკრეტულ მოთხოვნებს ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეული საკითხების დოკუმენტირებისთვის.
- მოთხოვნა, რომელიც ეხება ხარისხის მართვის სისტემის დოკუმენტაციის შენახვას, არსებულ ხკს 1-ს შეესაბამება.

ხკს 1-ში მოცემულია სპეციალური მოთხოვნა ფირმისთვის იმის თაობაზე, რომ მან უნდა შეიმუშაოს პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც მოითხოვს საჩივრებისა და ბრალდებების დოკუმენტირებას. ახლა ეს საკითხი მოგვარებულია პრინციპებზე დაფუძნებული მოთხოვნებით დოკუმენტაციისთვის.

რატომ არის დოკუმენტაცია მნიშვნელოვანი

დოკუმენტაცია მნიშვნელოვანია ვინაიდან:

- ეხმარება პერსონალს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ნათელი წარმოდგენის შექმნაში და იმის გაცნობიერებაში, რას მოულოდნელად მისგან, რათა მათ შეძლონ გარიგებების, თავიანთი ფუნქციებისა და მოვალეობების შესრულება, რომლებიც ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას ეხება;
- საპასუხო ზომების დანერგვისა და ამოქმედების საშუალებას იძლევა ისე, როგორც ფირმას ჰქონდა მიზნად დასახული;
- ეხმარება ფირმას, შეინარჩუნოს ორგანიზაციული ცოდნა და საფუძვლები, რომლის გამოც ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული გადანაცვლებები მიიღო;
- ეხმარება ფირმას, შეამოწმოს ხარისხის მართვის სისტემა და უზრუნველყოს ხელმძღვანელობა ისეთი ინფორმაციით, რომ მან შეძლოს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება და დასკვნის გამოტანა;
- ფირმისთვის ადგენს ანგარიშვალდებულებას, მტკიცებულებების მეშვეობით იმის თაობაზე, რომ ფირმამ უზრუნველყო ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება ხმს 1-ის და მოქმედი სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად;
- ეხმარება გარე საზედამხებველო ორგანოებს თავიანთი მოვალეობების შესრულებაში, ე.ი. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ინსპექტირებაში, რაც ფინანსური ანგარიშგების ეკოსისტემისთვის მნიშვნელოვანი ელემენტია.

ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა შეიძლება შეიცვალოს და განვითარდეს დროთა განმავლობაში. ხარისხის მართვის სისტემის დოკუმენტაციის შენახვა და მისი ორგანიზება შეიძლება მნიშვნელოვანი ფაქტორი იყოს იმის ახსნისთვის, თუ როგორ იყო წარმოდგენილი ხარისხის მართვის სისტემა დროის გარკვეული მომენტისთვის. მაგალითად, დროის გარკვეული მომენტისთვის შექმნილი ხარისხის მართვის სისტემის დოკუმენტაცია შეიძლება მნიშვნელოვანი იყოს, როდესაც აუდიტის ჩავარდნის საფუძველზე ტარდება გამოძიება.

¹⁰ ასს 230, აუდიტის დოკუმენტაცია

დოკუმენტაციის ხასიათი და მოცულობა

ხმს 1 არ განსაზღვრავს ყველა საკითხს, რომელიც ფირმის მიერ უნდა იყოს დოკუმენტირებული, რადგან დოკუმენტაციის ხასიათი და მოცულობა შეიცვლება მთელი რიგი ფაქტორების შედეგად, მათ შორის, ფირმის სიდიდისა და სირთულის და ასევე ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ტიპების მიხედვით.

ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ მოამზადოს დოკუმენტაცია, რათა შემდეგი სამი პრინციპი დააკმაყოფილოს:

დაეხმაროს პერსონალს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ნათელი წარმოდგენის შექმნაში, მათ შორის, ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებასთან დაკავშირებული როლებისა და პასუხისმგებლობების გაგებაში.	ხელი შეუწყოს საპასუხო ზომების თანამიმდევრულ დანერგვას და ფუნქციონირებას.	უზრუნველყოს მტკიცებულებები საპასუხო ზომების შინაარსის/ ხასიათის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ, რათა დაეხმაროს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაში იმ პირებს, რომლებსაც აკისრიათ საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე.
--	--	--

ამ პრინციპების გამოყენების გარდა, ხმს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ მოამზადოს დოკუმენტაცია კონკრეტული საკითხების შესახებ. ეს გულისხმობს ფირმის რისკის შეფასების პროცესთან დაკავშირებული შემდეგი ინფორმაციის დოკუმენტირების საჭიროებას:

- ხარისხის მიზნები
- ხარისხის რისკები; და
- საპასუხო ზომების აღწერა და როგორ აღმოფხვრის ფირმის საპასუხო ზომა ხარისხის რისკებს. ხმს 1-ის გ205 პუნქტი შეიცავს რეკომენდაციას იმის თაობაზე, რომ იმ დოკუმენტში, რომელშიც აღწერილია, როგორ აღმოფხვრის ფირმის საპასუხო ზომა ხარისხის რისკებს, ფირმას შეუძლია ასახოს ხარისხის რისკებისთვის მინიჭებული კონკრეტული შეფასებების მიზეზები (ე.ი., რისკის გამოვლენა და მისი გავლენის განხილვა ერთ ან რამდენიმე ხარისხის მიზნის მიღწევაზე).

ნაკლებად რთულ ფირმას შესაძლოა არ დასჭირდეს დეტალიზებული დოკუმენტაცია, როგორცაა მატრიცა, რომელიც გვიჩვენებს ხარისხის მიზანს, მნიშვნელოვან ხარისხის რისკ(ებ)ს და აღნიშნული რისკების აღმოსაფხვრელად განკუთვნილ საპასუხო ზომას. ამის მიზეზი ისაა, რომ შეიძლება აშკარად ჩანდეს, თუ როგორ არის ხარისხის რისკები ხარისხის მიზნებთან დაკავშირებული, ან როგორ აღმოფხვრავს საპასუხო ზომები ხარისხის რისკებს. ასეთ ვითარებაში, ფირმის დოკუმენტაცია შესაძლოა მოიცავდეს ხარისხის მიზნებისა და ხარისხის რისკების სიას და მემორანდუმს, სადაც ახსნილია საპასუხო ზომები და ის, თუ როგორ აღმოფხვრავს საპასუხო ზომები ხარისხის რისკებს.

ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის სირთულის ზრდასთან ერთად შესაძლოა საჭირო იყოს უფრო დეტალიზებული დოკუმენტაცია, რომელიც გვიჩვენებს ხარისხის მიზანს, მნიშვნელოვან ხარისხის რისკ(ებ)ს და ამ ხარისხის რისკების აღმოსაფხვრელად განკუთვნილ მნიშვნელოვან საპასუხო ზომებს. ეს შესაძლოა მნიშვნელოვანი იყოს, როდესაც ხარისხის რისკებისა და საპასუხო ზომების მოცულობა ართულებს იმის დადგენას, რომელი ხარისხის რისკები რომელ ხარისხის მიზნებს უკავშირდება და რომელი საპასუხო ზომები რომელ ხარისხის რისკებს აღმოფხვრის.

ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკებისა და საპასუხო ზომების დოკუმენტაციის ფორმა და დეტალიზაცია შესაძლოა დაეხმაროს ფირმას ნაკლოვანებების გამოვლენასა და შეფასებაში, მათ შორის, ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის დადგენაში. კერძოდ, თუკი დოკუმენტაცია გასაგებია, ეს შეიძლება ფირმას დაეხმაროს იმის დადგენაში, საიდან წარმოიშვა ნაკლოვანებები და რა გავლენას ახდენს იგი მნიშვნელოვანი ხარისხის მიზნების მიღწევაზე. გარდა ამისა, შესაძლოა განსაზღვროს ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა და ასევე რემედიაციის ღონისძიებები, რომლებიც საჭიროა ნაკლოვანების გამოსასწორებლად.

ქვემოთ განხილულია საილუსტრაციო მაგალითი იმისა, თუ როგორ შეუძლია ფირმას ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკებისა და საპასუხო ზომების დოკუმენტირება. თუმცა, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, დოკუმენტაციის ხასიათი და მოცულობა დამოკიდებულია მთელ რიგ ფაქტორებზე.

საჭირო დოკუმენტაცია ხმს 1-ის მიხედვით:	მაგალითი იმისა, თუ როგორ შეიძლება მისი დოკუმენტირება
ხარისხის მიზნები <i>შეიტანეთ დოკუმენტაციაში ფირმის ხარისხის მიზნები (პუნქტი 58(ბ))</i>	დადგენილი ხარისხის მიზანი: ფირმა გამოხატავს ხარისხისადმი ერთგულებას იმ კულტურის საშუალებით, რომელიც ფირმაში არსებობს და რომელიც აღიარებს და აძლიერებს: (i) ფირმის როლს საზოგადოების ინტერესების დაცვის საკითხში, მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულების მეშვეობით; (ii) პროფესიული ეთიკის, ღირებულებებისა და ქცევის მნიშვნელობას; (iii) ფირმის მთელი პერსონალის პასუხისმგებლობას ხარისხზე, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან ან ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში შესრულებულ მოქმედებებთან და ასევე მათ მოსალოდნელ ქცევაზე; და (iv) ხარისხის მნიშვნელობას ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და ქმედებებში, მათ შორის ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებში.
ხარისხის რისკები <i>დოკუმენტაციაში ასახეთ ფირმის ხარისხის რისკები (პუნქტი 58(ბ))</i>	ხარისხის რისკი 1: ხელმძღვანელობის ყოველდღიური ქმედება და ქცევა შესაძლოა არ ასახავდეს ხარისხისადმი ერთგულებას, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ფირმის კულტურაზე. <i>შეფასების მიზეზები (ხმს 1-ის გ205 პუნქტში აღნიშნულია, რომ დოკუმენტირება შესაძლოა სასარგებლო იყოს (ფორმატი, ტექსტის ფორმულირება და დეტალიზაციის დონე ფირმის განსასჯელია):</i> იმის გათვალისწინებით, რომ ფირმა მცირე ზომისაა, ხელმძღვანელობას რეგულარული ურთიერთკავშირი აქვს ფირმის პერსონალთან. მათი პირდაპირი ქმედებები და ქცევა ძალიან თვალსაჩინოა და ძლიერი გავლენა აქვს ფირმის კულტურაზე. ხელმძღვანელობის ქმედებამ და ქცევამ, რომელიც არ ასახავს ფირმის კულტურას, შესაძლოა სერიოზული გავლენა მოახდინოს ფირმის შესაძლებლობაზე, მიაღწიოს თავის მიზანს, ჰქონდეს ისეთი კულტურა, რომელიც წარმოაჩენს ხარისხისადმი ერთგულებას. დიდი ალბათობა არსებობს იმისა, რომ ხელმძღვანელობის ქმედება და ქცევა მნიშვნელოვნად იმოქმედებს ფირმის კულტურაზე.

საჭირო დოკუმენტაცია ხმსს 1-ის მიხედვით:	მაგალითი იმისა, თუ როგორ შეიძლება მისი დოკუმენტირება
საპასუხო ზომები აღწერეთ საპასუხო ზომები და როგორ რეაგირებს ისინი ხარისხის რისკებზე (პუნქტი 58(გ))	საპასუხო ზომა 1.1: ფირმა ყოველწლიურად პერსონალის ანონიმურ გამოკითხვას ჩაატარებს ისეთი შეკითხვების დასმით, რომლის მიზანი იქნება ინფორმაციის მოპოვება იმის შესახებ, თუ რას ფიქრობს პერსონალი, საკუთარი გამოცდილებიდან გამომდინარე, ფირმის კულტურაზე, ღირებულებებსა და ხელმძღვანელობაზე. საპასუხო ზომა 1.2: ხელმძღვანელობას უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებელი ქოუჩინგი.
საპასუხო ზომები დოკუმენტური დადასტურება საპასუხო ზომების შემუშავების, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ (პუნქტი 57(გ))	საპასუხო ზომა 1.1: გამოკითხვის შედეგები, სავარაუდოდ, წარმოდგენილი იქნება დოკუმენტის სახით (მაგ., ანგარიში, რომელიც შექმნილია გამოკითხვის ჩატარებისთვის განკუთვნილი აპლიკაციიდან). საპასუხო ზომა 1.2: ფირმას შეიძლება ჰქონდეს მტკიცებულება იმისა, რომ ხელმძღვანელობა ატარებს ქოუჩინგს და იღებს ყოველწლიურ კომენტარებს კალენდარის საშუალებით, რომელიც მტკიცებულებებს უზრუნველყოფს მწვრთნელებსა და ხელმძღვანელობას შორის გამართული შეხვედრებისა და ასევე ხელმძღვანელობის ინდივიდუალური განვითარების შესახებ.

იმ პირობებში, როდესაც ფირმა იყენებს ქსელის მოთხოვნებს ან მომსახურებას ხარისხის მართვის სისტემაში, ხმსს 1 მოიცავს სპეციფიკურ მოთხოვნებს დოკუმენტაციისთვის.

ქსელის მოთხოვნებსა თუ მომსახურებასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია შეიძლება განსხვავებული იყოს მთელი რიგი ფაქტორების გამო, მათ შორის:

- ქსელის მოთხოვნების ხასიათი ან მომსახურება;
- ქსელის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაცია, რომელიც ეხება ქსელის მოთხოვნებსა და მომსახურებას და ასევე იმას, რამდენად საკმარისია მისი დეტალიზაციის დონე 58-ე და 59-ე პუნქტების მოთხოვნების შესასრულებლად. თუმცა, ფირმა პასუხისმგებელი თავის ხარისხის მართვის სისტემაზე და, შესაბამისად, დოკუმენტაციაზეც.

ქსელის მოთხოვნასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის მაგალითი

ფირმას ქსელისგან მოეთხოვება პოლიტიკის ან პროცედურების (ე.ი., საპასუხო ზომების) ქონა. დოკუმენტაცია, რომელიც დაკავშირებულია ქსელის მოთხოვნასთან, შეიძლება მოიცავდეს:

- ფირმის შეფასებას ქსელის პოლიტიკის ან პროცედურების შესახებ და საჭიროა თუ არა მისი ადაპტირება ან შევსება იურისდიქციის მოთხოვნებისა და გარემოებების გათვალისწინებით, რათა გამოსადეგი იყოს ხარისხის მართვის სისტემაში გამოყენებისთვის (ასრულებდეს ხმსს 1-ის 59-ე პუნქტს).
 - ფირმა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, რომ ცხრილის ფორმატში წარმოადგინოს ეს შეფასება, მათ შორის ქსელის ყველა პოლიტიკა ან პროცედურა და ასევე იურისდიქციის გარემოებებთან, კანონებსა და რეგულაციებთან დაკავშირებული საკითხები, რათა ფირმამ საზრიანად შეძლოს მსჯელობა იმის შესახებ, არის თუ არა ეს პოლიტიკა ან პროცედურები ფირმისთვის შესაფერისი.

- პოლიტიკის ან პროცედურების აღწერას (ხმსს 1-ის 58-ე (გ) პუნქტი).
 - o ფირმა მიზანშეწონილად მიიჩნევს ამის შეტანას ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების სახელმძღვანელოში.
- როგორ აღმოფხვრის პოლიტიკა ან პროცედურები ხარისხის რისკებს (ხმსს 1-ის 58-ე (გ) პუნქტი).
 - o ფირმა მიზანშეწონილად მიიჩნევს ამის დოკუმენტირებას, როგორც ფირმის შეფასების ნაწილს, რომელიც აღწერილია პირველ პუნქტში/ბულიტში.

აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IAASB) შესახებ

IAASB-ის მიზანია ემსახუროს საზოგადოებრივი ინტერესების დაცვას აუდიტის, მარწმუნებელი და სხვა დაკავშირებული მომსახურების მაღალი დონის სტანდარტების დადგენით და აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო და ეროვნული სტანდარტების კონვერგენციის ხელშეწყობით, რაც უზრუნველყოფს პრაქტიკის ხარისხისა და ერთგვაროვნების ამაღლებას მთელ მსოფლიოში, ასევე საზოგადოების ნდობის განმტკიცებას აუდიტის და მარწმუნებელი მომსახურების გლობალური პროფესიის მიმართ.

IAASB შეიმუშავებს აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების სტანდარტებს და სახელმძღვანელო მითითებებს ყველა პროფესიონალი ბუღალტრისთვის, სტანდარტების შეიმუშავების საერთო პროცედურული პროცესის ფარგლებში, რომელშიც ჩართულია საზოგადოებრივი ინტერესების საზედამხებდველო საბჭო. საბჭო ზედამხებდველობას უწევს IAASB-ისა და IAASB-ის საკონსულტაციო ჯგუფის საქმიანობას, რომელიც უზრუნველყოფს საზოგადოებრივი ინტერესების გათვალისწინებას სტანდარტებისა და მითითებების შეიმუშავებაში.

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია® ანუ IFAC® ხელს უწყობს იმ სტრუქტურების საქმიანობისა და შესაბამისი პროცესების განხორციელების მხარდაჭერას, რომელსაც ეფუძნება IAASB-ის საქმიანობა. IAASB და IFAC პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა, წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე ან მის გაუთვალისწინებლად მოქმედების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რითი იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით.

საავტორო უფლება © 2021 წლის სექტემბერი, ეკუთვნის IFAC-ს. ყველა უფლება დაცულია.

The 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN' და ლოგო IAASB IFAC-ის სავაჭრო ნიშნებია, ან IFAC-ის რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნებია აშშსა და სხვა ქვეყნებში.

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის (IFAC) პუბლიკაცია „დანერგვის სახელმძღვანელო – ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 – ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“, რომელიც 2021 წლის სექტემბერში ინგლისურ ენაზე გამოსცა International Federation of Accountants (IFAC), ქართულ ენაზე თარგმნა საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციამ 2022 წლის მაისში და გამოიცემა IFAC-ის ნებართვით. IFAC-ის პუბლიკაციების დამტკიცებულ ტექსტად მიიჩნევა IFAC-ის მიერ ინგლისურ ენაზე გამოცემული ტექსტი. IFAC თავის თავზე არ იღებს არანაირ პასუხისმგებლობას თარგმანის სისწორესა და სისრულეზე, ან ქმედებებზე, რომლებიც შეიძლება მოჰყვეს ამ დოკუმენტის გამოყენებას.

„დანერგვის სახელმძღვანელო – ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 – ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“, 2021 წლის სექტემბერი, ინგლისურენოვანი ტექსტი © 2021 წ. IFAC. ყველა უფლება დაცულია.

„დანერგვის სახელმძღვანელო – ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 – ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“, 2021 წლის სექტემბერი, ქართულენოვანი ტექსტი © 2022 წ. IFAC. ყველა უფლება დაცულია.

ორიგინალური ვერსიის სახელწოდება: ISQM 1: First-time implementation guide, September 2021

წინამდებარე დოკუმენტის გამრავლების, შენახვის, ან გადაცემის, ან სხვა ანალოგიური მიზნით გამოყენებისთვის ნებართვის მისაღებად დაგვიკავშირდით: Permissions@ifac.org

International Auditing
and Assurance
Standards Board

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iaasb.org

თარგმნა:

